FEB 28 1955
MAR 9 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanags. Editor in Chief: Ingrida Vīksna. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, FEBRUARY 26, 1955

ORKĀ NENOTIKS

LATVIJA

AMERIKĀ

16./347. n-rs | SESTDIEN, 1955. GADA 26. FEBRUĀRĪ | 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanags. Galvenais redaktors — Ingrida Vīksna. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

IZJAUKTS UZBRUKUMS

Nacionālistu aviācija satriec komūnistu invāzijas plānus Nanči salā

Komūnistu invāzijas armāda spiesta atgriezties, mērķi nesasniegusi, Pēc Jiklangšanas un Tačenas salu grupas iegūšanas komūnistu nākamā uzbrukuma vieta ir Nanči salu grupa. Nanči salas atrodas 120 jūdžu ziemeļos no Formozas un 30 jūdžu no Ķīnas cietzemes. 3000 vīru lielais nacionālistu garnizons atrodas vienīgi Nanči salu grupas galvenajā salā, kamēr apkārtējās sīkākās saliņas ir neapsargātas. Visi Nanči civiliedzīvotāji ir evakuēti uz Formozu. Salas aizsardzība neietelp Sav. Valstu palīdzības oficiālajos solījumos.

Formozā. — Turpinot savus nedēļu ilgos nepārtrauktos uzbrukumus komūnistu jūras spēkiem, nacionālistu aviācija pagājušo otrdien pa daļai iznīcināja kādu 200 dažāda lieluma motorlaivu un lielgaballaivu armādu Nanči salas tuvumā. Pēc ziņām no Formozas var spriest, ka minētā armāda atradās ceļā uz Nanči, bet nacionālistu aviācijas nodarīto zaudējumu dēļ bija spiesta atgriezties savās izejas bazēs. Nacionālistu aviācijas uzbrukumi komūnistu invāzijas spēkiem sākās tikai tad, kad pēdējie atradās vairs tikai 12 jūdžu no Nanči. Pēc amerikāņu militāro lietpratēju domām Nanči ir par daudz tālu no Čangkaišeka galvenajām aviācijas bazēm Formozā, lai tās aizsardzību varētu sekmīgi atbalstīt no gaisa, jo sevišķi tad, ja komūnistu invāzijas flote ir mazliet lielāka un uzņēmīgāka nekā pirmajā mēģinājumā satriektā.

Jau vairāk dienu no vietas nacionālistu aviācija uzlido arī Taišenu salām, 30 jūdžu dienvidrietumos no Nanči, kur, kā nacionālisti ziņo, ienaidnieks mēģina satormēt invāzijas floti, lai uzbruktu Nanči aizsardzības sistēmas flankā. Uzbrukumos Taišenu salām nacionālistu aviācija nogremdējusi divus un bojājusi sešus nenoteiktā lieluma komūnistu kuģus.

Sekojot nacionālistu uzbrukumiem komūnistu jūras spēkiem, komūnistu aviācija pirmoreiz visā Ķīnās piekrastes kara laikā parādījās Nanči tuvumā, pārlidojot salas, un, kā to vēstī dažas, bet nolidēz citas starptautiskās ziņu aģentūras, nometusi vairākas bumbas.

Komūnistu motorizētās jūras armādas atrašanās nacionālistu aizstāvētās Nanči salas tuvumā ir radījusi zināmas domstarpības amerikāņu un Ķīnas nacionālistu militāro novērotāju starpā. Kamēr nacionālisti apgalvo, ka komūnistiem ir bijusi padomā desanta izcelšana, ja ne galvenajā, tad vismaz apkārtējās salās, amerikāņi ir pārliecināti, ka komūnisti nemaz nav invāzijai gatavojušies un ka lielais motorlaivu un lielgaballaivu skaits vienīgi norāda, ka ar invāzijas iespēju ir jārēķinās un nevis, ka tās mēģinājums jau būtu noticis.

TRIMDIŅIEKI BRĪDINA PASAULI NO JALTAS ATKĀRTOJUMA

Jaltas līguma 10. gada dienā, Apspiesto Eiropas Nāciju Asamblejas ģenerālkomiteja Dr. V. Māsēna vadībā sapulcējās Carnegie Endowment Center telpās Ņujorkā, lai pieņemtu deklarāciju, kurā brīdina pasauli nepieļaut padomju imperiālisma priekšā. Savā atklāšanas runā Dr. Māsēns teica, ka 1945. g. 11. februārī tika izdots paziņojums par vienošanos, kas panākta Krimā starp prezidentu Rūzveltu, ministru prezidentu Čerčilu un Staļinu. Paziņojumā teikts, ka pēc Eiropas atbrīvošanas trīs līdzējas valstis rūpēsies par to, lai atbrīvotās tautas var izveidot demokratiskas valdības pēc pašu izvēles. Tālāk deklarācijā izteikta apņemšanās ievērot Atlantijas chartas principus. Tagad pēc 10 gadiem mēs varam novērtēt Jaltas deklarācijas rezultātus un redzam, ka Krietumu valstis visur atjaunojušas demokratisko iekārtu atbrīvotajās zemēs, bet Padomju Savienība ir rupji pārkāpusi šo vienošanos un pataisījusi atbrīvotās zemes par saviem satelitiem vai tās anektējusi. Jānožēlo, ka šodien vēl ir cilvēki, kas gatavi līgt līgumus ar Padomju Savienību.

Komitejas pieņemtajā deklarācijā teikts, ka, ievērojot līdzšinējos piedzīvojumus, katra piekāpšanās Padomju Savienības priekšā neglābjami novedīs pie sakāves, līdzīgas tai, kādu Krietumvalstīm sagādāja Jaltas līgums. Jaltas līguma rezultātā Vidus- un Austrumeiropa nonākusi padomju verdzībā un Vācija sadalīta joslās. Jalta ir atbildīga arī par Polijas komūnistiskās valdības nostiprināšanos un Polijas robežu grozījumiem. Jaltas vienošanās bija panākta, neprasot piekrišanu Vidus- un Austrumeiropas nācijām, kuŗu liktenis tur tika izlemts.

Sēdē piedalījās Polijas bij. ministru prezidents Mikolaičiks un 2 bij. ārlietu ministri — Ekharts Ungārijas un Višojanu Rumānijas un pārējo apspiesto valstu delegāti.

VAI JŪS ZINĀT,

Kas viņš ir un ko viņš dara?

Sekojiet mūsu sacensībai ar godalgām LA 8. lpp.!

ASV KONGRESS PIEMIN LIETUVAS VALSTS SVĒTKUS

Līdzīgi iepriekšējiem gadiem arī šogad ASV Kongresā vairāki locekļi pieminēja Lietuvas valsts svētkus ar šim gadījumam veltītām runām. Senāta sēdi 16. februārī ievadīja Amerikas lietuviešu apvienības priekšsēža J. Balkuna dievvārdi. Tautas vietnieku namā dievvārdus teica lietuviešu garīdznieks monsiņors Juras. Viņš lūdza izsniegt viņam kā piemiņu Sav. Valstu karogu, kas Lietuvas neatkarības dienā plīvoja pie Kapitola. Šo karogu viņam arī piešķīra.

Ņujorkā Baltijas brīvības namā laikā no 15. līdz 24. februārim (Igaunijas neatkarības diena) notika lietuviešu un igauņu izstāde, ko rīkojušas lietuviešu un igauņu sieviešu organizācijas. Izstādē redzamas grāmatas, gleznas, diagrammas un dažādi etnografiski materiāli. 16. februārī Baltijas brīvības namā notika Komitejas Lietuvas brīvai rīkotā pieņemšana, kuŗā bija ieradušies arī latviešu un igauņu pārstāvji, kā arī amerikāņu preses pārstāvji. Ņujorkas lietuviešu saime pieminēja savus valsts svētkus 13. februārī Vebstera zālē, kur runāja Kerstena komitejas loceklis Dods.

Lietuviešu nacionālais fonds pastāv kopš 1941. g. Fonda līdzekļus, kas nāk galvenokārt no ASV lietuviešiem, izlieto Lietuvas augstākās atbrīvošanas komitejas (VLIK) uzturēšanai Vācijā, Lietuviešu informācijas centra uzturēšanai Ņujorkā un citu lietuviešu pasākumu financēšanai.

FRANCIJĀ BEIGUSIES VALDĪBAS KRIZE

21. MINISTRU PREZIDENTS — E. FORS

Pēc trim nesekmīgiem mēģinājumiem jaunas Francijas valdības sastādīšanā, kā ceturtais šo delikāto pienākumu uzņēmās 1952. gada ministru prezidents un Mendesa-Frānsa valdības ārlietu ministrs Edgars Fors. Politiskās krizes 19. dienā pakreisajam Foram ar 369 pret 210 balsīm izdevās izkarot parlamenta uzticību, dodot Francijai 21. pēckara valdību.

Parīzē. — Edgara Fora stāšanās ministru prezidenta amatā kopš deviņpadsmit krizes dienām Parīzē nesagādāja nekādu pārsteigumu, tā radīja vienīgi zināmu atvieglojumu. Foram bija daudz lielākas cerības pozitīvu rezultātu iegūšanai nekā pirmajiem trim ministru perzidenta amata kandidātiem, jo viņu atbalstīja visas galvenās Francijas partijas. Otrkārt, pēc jauniem Francijas vēlēšanu likumiem Foram parlamentā nebija nepieciešams visu deputātu balsu vairākums, bet vienīgi to deputātu, kas tieši piedalās uzticības nobalsošanā. Līdz ar to jauna valdība var kļūt oficiāla jau ar relātīvi mazu balsu skaitu.

Ievērojot Francijas politisko partiju lielo nesaticību, jaunā ministru prezidenta Fora parlamentā iegūtais vairākums ir diezgan ievērojams, bet tas tomēr nenozīmē, ka franču politiķi viņa valdībai paredzētu ilgu mūžu. Vēl joprojām ļoti populāra ir vecā doma, ka pašreizējos apstākļos ir grūti iedomāties stabilas valdības nodibināšanu un ka Mendesam sekojošā valdība būs tikai pagaidvaldība, kas, īsu brīdi papriecājusies, nogrims kā Atlantīda, lai atdotu vietu Mendesam-Frānsam, kas līdz tam būs atpūties.

Jaunā Francijas koalicijas valdība ir pieblīvēta agrākajiem ministru prezidentiem un ministru prezidenta amata kandidātiem. Svarīgākie kabineta amati sadalīti šā: ministru prezidents Edgars Fors, radikāl-sociālists, 46 gadi v., jurists, finanču speciālists; ārlietu ministrs Antuans Pinē, konservātīvais; aizsardzības ministrs ģen. Pjērs Koenigs, gollists; ministru prezidenta vietnieks — Gastons Palevskis, gollists; finanču ministriju vadīs Pjērs Pflamlēns, tautas republikānis; tieslietu ministrs Roberts Šūmans, tautas republikānis.

Parlamentā Fora valdībai pretī balsoja vienīgi komūnisti un sociālisti.

DV CV SĒDE NOTIKS AUGUSTDORFĀ

DV CV prezidijs sasauc centrālās valdes sēdi 11. un 12. aprīlī, Augustdorfā, Vācijā.

Sēdes darba kārtība: 1. Iepriekšējās sēdes protokola pieņemšana. 2. DV priekšnieka un valdes locekļu ziņojumi. 3. Aprūpes jautājumi. 4. Bērzaines jautājumi: aizdevumu nieškiršana ģimenes mājiņu un dzīvokļu būvei. 5. DV sabiedriski - politiskais darbs. 6. DV mēnešraksts. 7. Leģiona vēstures izdošana. 8. Budžets 1955. un 1956. gadam. 9. Dažādi jautājumi.

Valdes locekļus uz sēdi lūdzam ierasties neiztrūkstoši. Gadījumā, ja tomēr nebūtu iespējams ierasties, katrā ziņā vēlams izraudzīt substitūtus no Vācijas DV saimes. Visu valdes locekļu un zemju valžu priekšsēžu ierosinājumi, priekšlikumi kā arī ev. vēlējumi jāiesūta CV sekretāram līdz š. g. 1. aprīlim.

SARKANAIS ROBOTS TELEVĪZIJĀ

MARŠALS ŽUKOVS „SPĒLĒ TEĀTRI"

Kamēr Maļenkovs paslīdēja, maršals Žukovs pakāpās. Kamēr Maļenkovs sāka gaidīt lodi, Eizenhauers sāka gaidīt Žukovu, bet Žukovs lika pagaidīt un sāka rādīt durī.

Maskavā. — No medaļām veidotās krūšu bruņas izgāzās, Padomju Savienības jaunais aizsardzības ministrs maršals Žukovs spēlēja galveno lomu Maskavas Boļšoi teātrī, uzstādamies ar garāku monologu Padomju Savienības armijas un flotes 37. gada dienas atceres svinībās. Žukova runa tika pārraidīta arī televīzijā. Vārdi, kas nāca no aizsardzības min. zvaigžņotās krūts, nebija tādi, kādus Sav. Valstu prezidents Eizenhauers bija iedomājies saklausīt no sava kādreizējā kara biedra, kuŗu tagad, pēdējam augstā amatā esot, bija pat gatavs uzņemt Vašingtonā. Ja Eizenhauers to nesaprata 1945. gadā, tad jau nu 1955. gadā viņam gan vajadzēja saprast, ka, atskaitot uzstāšanos televīzijā, viņam ar Žukovu nekas cits kopējs nav un nevar būt.

Maskavā runājošais maršals Žukovs nebija tas 2. pasaules kara varonis, par kādu to bija paspējuši pataisīt glaimot kārie Rietumi. Tur nerunāja vis cilvēks, bet gan cilvēka balsī tika noraidīta kāda komūnistu domāšanas procesā uzņemta skaņu plate, kas vārdu pa vārdam atkārtoja visu to apbružato melu leksikonu, ar kuŗa palīdzību Padomju Savienība nenogurusi mēģina apslēpt visus savus noziegumus un sagatavo krievu tautu jaunām komūnistu nelietībām.

Savā runā maršals Žukovs starp citu sacīja, ka Padomju Savienības armijai tagad ir jāstāv nepārtraukta kaujas gatavībā, lai uzbrukuma gadījumā katram agresoram spētu dot iznīcinošu atbildi. „Padomju Savienība," turpināja Žukovs, „seko miermīlīgai politikai, bet līdz šim šī miermīlīgā politika nav radījusi nekādas iepriecinošas atskaņas no kapitālistu valstīm!"

Savu kārtējo tiesu saņēma amerikāņu monopolisti, par kuŗiem Padomju Savienības aizsardzības ministrs izteicās, ka tie atklāti gatavojoties jaunam karam pret Pad. Savienību, sarkano Ķīnu un to sabiedrotajiem.

Maļenkovs atkāpās no amata pieredzes trūkuma dēļ — lauksaimniecības politika nekam nederēja, smagā rūpniecība neražoja pietiekami utt. Tagad tikai redzams, cik ātri Padomju Savienība spēj atplaukt un atdzīvoties no visām klizmām un nelaimēm. To illustrē maršala Žukova runas turpinājums, kuŗā viņš saka, ka armijas un flotes gada diena tiek svinēta pilnības un pārpilnības atmosfairā, ka sakarā ar saimniecības zelšanu 5. piecgades plāns ir veikts ar uzviju un ka smagā rūpniecība un krievu tauta aug, zaļo un zied.

Žukova runā amerikāņi jaunam karam gatavojās vairākkārt. Pirmoreiz to darīja amerikāņu monopolisti, ap runas vidu vainīgie 'zrādījās Sav. Valstu agresīvie slāņi, kas gatavojas jaunam karam un to sludina no katras kanceles, kamēr Padomju Savienībā, tieši pretēji, ir tikai mieru mīloši cilvēki... kas apzinās savu spēku... kas neviennu ar šo spēku neapdraud.

Runas noslēgumā Žukovs mazliet pabrīdināja Rietumu karakūdītājus, sacīdams: „ja kāds domā uzbrukt Padomju Savienībai un piespiest Padomju Savienības iedzīvotājus ķerties pie ieročiem, tad vainu par sekām tāds uzbrucējs lai uzvel tikai pats sev."

Jauns stipendiju fonds

Korporāciju kopa Toronto atbalsta studējošo jaunatni trimdā

Korporāciju nozīme latviešu sabiedriskajā dzīvē visos laikos ir bijusi ļoti ievērojama, un korporāciju locekļi allaž daudz darījuši arī latviešu kultūrālās dzīves veicināšanā. Arī tagad trimdā korporāciju kopa Toronto, līdzīgi kā to dara Studenšu prezidiju konventu kopa Ņujorkā, nodibinājusi Stipendiju fondu, dodot tam vārdu „Zinātnei un tēvijai," tā godinot Latvijas universitātes piemiņu.

Lai iegūtu līdzekļus stipendijai, S!P!K! locekles pagājušā gadā rīkoja Ņujorkā plašu tējas vakaru, kas deva teicamu atlikumu, 600 dolaru, bet Toronto korporāciju kopa 18. martā rīkos akadēmisku pavasara balli Kolumbus zālē.

Statūtus Stipendiju fondam izstrādājis mag. iur. B. Akers, tos apstiprinājusi īpaša komisija un konvents. Līdzekļus Stipendiju fondam kopa komplektēs no ziedojumiem, sarīkojumu atlikumiem, kopas locekļu regulārām iemaksām un ar pārējo korporāciju kopu atbalstu (tās tiks aicinātas piedalīties šai teicamajā pasākumā).

Stipendiju piešķirs kopas prezidijs, pirmo stipendiju izsniedzot jau 1955. gadā.

Atbrīvošanas konference atsāk darbu

Ar Armstronga iniciātīvu nodibinātā Nacionālā konference brīvībai un mieram ar atbrīvošanu pēc garāka pārtraukuma atsākusi savu darbu, kuŗa nolūks ir izstrādāt programmu apspiesto tautu atbrīvošanai. Konference sanāca 21. februārī Ņujorkā. Konferenci vadīja Armstrongs, bet galvenie runātāji bija dep. R. J. Medens (Kerstena komitejas loceklis un Nacionālās Ķīnas delegāts AN. Konferencē piedalījās arī latviešu organizāciju pārstāvji.

Montreālas šachisti sezonas noslēguma zibenturnīrā. 1. r. no kr.: J. Freimanis, O. Tomsons, E. Gailis, J. Mazutis un G. Aleksis. 2. r.: A. Bērziņš, A. Jurgens, R. Vītiņš (uzvarētājs), A. Greblis, konsuls V. Tomsons un A. Priedītis. Foto Reinh. Šimanis

PASAULES POLITISKO CIŅU LAUKOS

LONDONĀ

Nespējot saredzēt beigas Ķīnas piekrastes karam komūnistu un nacionālistu starpā, angli sāk saprast stāvokļa nopietnību un ar vislielāko centību mēģina izvairīties no jebkādiem pienākumiem, kas viņus eventuāli varētu iesaistīt Formozas aizstāvju rindās blakus amerikāņiem. Ka šāda izvairīšanās nav viegla, angli saprot tīri labi. Viņi saprot arī, ka kara darbībai turpinoties un, varbūt, paplašinoties, izvairīšanās vispār nebūs iespējama. Šai sakarā Anglijas valdība tagad ir uzsākusi lēnu un uzmanīgu tautas pieradināšanu pie domas, ka Ķīnas piekrastes karš politikā Anglijai vajadzētu sekot Savienoto Valstu piemēram.

Līdz šim valdības sniegtie paskaidrojumi tomēr nav bijusi pietiekami, lai caurmēra anglis spētu saprast amerikāņu it kā filantropisko politiku Tālajos Austrumos. Visvairāk šai jautājumā ir grēkots attiecībā pret nacionālistu saliņām Ķīnas cietzemes tuvumā. Nanči, Matsu un Kvēmojas stratēģiskā nozīme netiek pietiekami izskaidrota, tādēļ amerikāņu gatavošanos šo salu, jo sevišķi Kvēmojas aizsardzībai Anglijas tauta uzņem kā tīša kaŗa meklēšanu ar komūnistu Ķīnu. Jo ilgāk šāda nezināšana tiks veicināta, jo grūtāk būs, izšķirīgajam brīdim pienākot, pārliecināt angļu tautu piekļauties Savienoto Valstu politikai.

Toties daudz vaļsirdīgāk Anglijas valdība apskata militāro stāvokli savās mājās, un skats nav nekāds iepriecinošais. Bēdīgi nostādītā un nepietiekami attīstītā Anglijas aizsardzība ir viens no tiem daudzajiem iemesliem, kādēļ Anglija nevar nesekot Sav. Valstu politikai. Anglijas valdība atklāti atzīstas, ka bez amerikāņu bumbvežiem un bumbām Angliju nav iespējams aizstāvēt. Sākoties atomkaram, amerikāņu lidmašīnas ir vienīgās, kas var sekmīgi cīnīties pret Padomju Savienības bumbvežiem un tā aizkavēt Anglijas bojāeju, kas citkārt draudētu jau atomkaŗa pirmajās 30 stundās. Angliju apjož moderns radara tīkls, un arī nakts iznīcinātāji cīņā spētu godam pastāvēt. Toties dienas laikā Anglija ir bezspēcīga. Anglijas aviācija arī atmaksas uzlidojumiem ienaidniekam ir nepietiekama gan skaita, gan ātruma ziņā. Tas nu viss tā būtu kaŗa gadījumā. Bet pašreiz Eiropā vēl kaŗa nav un nav sakarā ar Angliju novietotiem Sav. Valstu stratēģiskās gaisa komandas bumbvežiem, to atombumbām un to ūdeņražbumbām. Lai izvairītos no kaŗa sākšanās, lai spētu pastāvēt kaŗam sākoties, Anglija ir spiesta skatīties uz Sav. Valstīm. Tā tas ir šodien, un tā tas neizbēgami būs vēl arī tuvākajā nākotnē. Vēlāk, tad Anglijai būs pašai pietiekami daudz modernu lidmašīnu un arī ūdeņražbumba, bet pašreiz tās aizsardzība atrodas amerikāņu rokās.

Čerčila valdībai nenācās viegli atzīties neskaitāmos aizsardzības vājuma punktos: vispirms Anglijai nav pietiekami daudz strūklizņīcinātāju, kas būtu tik ātri, lai spētu tikt galā ar moderniem Pad. Savienības smagajiem bumbvežiem. Hawker Hunter ir vienīgais lidaparāta tips, piemērots cīņai ar krieviem. Bet šis angļu iznīcinātājs pagaidām vēl tiek ražots tikai pavisam nelielā skaitā, un tam vēl joprojām ir daži neatrisināti trūkumi. Visi pārējie angļu iznīcinātāji, kas vēl pirms pāris gadiem piederēja pie ātrākajiem pasaulē, šogad savu vērtību iz jau zaudējuši. Saimniecību graujošā bruņošanās sacensība ir jāturpina dienu un nakti. Anglija izdarīja lielo kļūdu, ka saražoja zināmu skaitu ātru lidaparātu un tad aizgāja gulēt. Padomju Savienība tai laikā tikai sāka mosties. Salīdzinot ar Savienoto Valstu aviācijas attīstību, Anglija jau ir vairākus gadus palikusi pakaļ, un ar lielu nepatiku jāatzīst, ka arī Padomju Savienība ir aizsteigusies Anglijai garām. Angļu aviācijas atpalikšanas iemesls: saimnieciskās grūtības, īsredzīgā plānošana un klibojošā rūpniecība.

Bez pašiem angļiem Anglijas aviācijas rūpniecībā ir ieinteresēti arī amerikāņi, kas Hawker Hunter pūrā devuši līdz 200 milj. dol. lidmašīnas tālākai attīstībai un masu produkcijas sākumam.

Rēķinoties ar atomkaŗa iespēju, visa Anglijas aizsardzības sistēma tiek ievadīta jaunā gultnē. Pirmoreiz karaliskie gaisa spēki saņems aizsardzībai domātās summas lauvas tiesu, kamēr karaliskā flote, līdz šim Anglijas varenība un lepnums, spēlēs otro viloji, sagatavojoties aizsardzībai pret komūnistu zemūdeņu uzbrukumiem.

Savu pašcieņu nezaudēdams, Manchester Guardian ceļā pakļupušo Anglijas aizsardzību mēģina piecelt šādiem vārdiem: „Pašreiz mūsu vājumam nav nekādas nozīmes, jo mūs aizsargā Sav. Valstu stratēģiskā gaisa komanda, patiesi ievērojams spēks, kas, droši vien, būs Anglijas vairogs arī vēl nākošos gados, kamēr Anglijai pašai būs pietiekami daudz iznīcinātāju un tāllidojuma bumbvedēju, kuŗu masu produkciju uzsāks jau tuvākajā laikā."

BANGKOKĀ

Bangkokā 8 nāciju diplomātu klātienē ūdenī tiek nolaists jaunais Manilā parakstītais Dienvidaustrumāzijas aizsardzības līgums, līdz ar to uzsākot jaunu lapas pusi Āzijas aizsardzības vēsturē. Pašreiz, protams, visa Dienvidaustrumāzijas aizsardzība vēl atrodas savā sākuma stadijā un nedrīkst cerēt uz pēkšņu armiju uzplaukšanu, kas būtu gatavas kauties ar katru ienaidnieku.

Pagaidām aizsardzības plāns nozīmē tik daudz, ka komūnistu agresijas gadījumā Dienvidaustrumāzijas valstis var rēķināties ar Savienoto Valstu, Anglijas, Austrālijas un Jaunzēlandes jūras un gaisa spēku atbalstu. Zemes spēki jāgādā pašām brīvajām Āzijas nācijām. Atsevišķos gadījumos var rēķināties ar nelielu angļu un austrāliešu zemes spēku atbalstu.

No atklāta uzbrukuma Dienvidaustrumāzijā pašreiz neviens tomēr nebaidās. Darba kārtībā ir komūnistu subversijas mēģinājumi, un to apkarošana vien aizņem visu Āzijas sabiedroto laiku.

TOKIO

Ka Japāna un Padomju Savienība staigā roku rokā, par to runā jau visi kaimiņi. Ka tā nav mīlestība, bet vienīgi aprēķina draudzība, par to kaimiņi vēl nav pārliecināti, kaut gan tā liekas vienīgā loģiskā iespēja. Viens no iemesliem ir, ka Japānai ir liela nepieciešamība iegūt tirgu saviem ražojumiem. Otrs — Japānai jādraudzējas ar Padomju Savienību, lai beidzot tiktu Apvienotās Nācijās. Trešais — Padomju Savienībai jādraudzējas ar Japānu, lai nepazaudētu Jaltas konferences laupījumu. Jaltas konferences laikā, kur Rūzvelts un Čerčils baroja Staļinu ar zemēm, kas pašiem nepiederēja, Padomju Savienībai, ja tā piesaka karu Japānai, tika apsolītas Kurilu salas un Dienvidsachalina, kas toreiz atradās Japānas rokās. 1952. gadā parakstītajā miera līgumā, ko Padomju Savienība atzina par vajadzīgu ignorēt, bija paredzēts, ka Jaltā pieņemtie lēmumi salu jautājumā paliek spēkā tikai tad, ja Pad. Savienība un Japāna paraksta savstarpēju miera līgumu līdz 1955. gada 28. aprīlim. Tātad, daudz laika Maskavai vairs nav atlicis. Patiesībā jau nu gan 10 Dienvidsachalīnā esošās Padomju Savienības divīzijas runā skaidru valodu par salas piederību, bet pasaules acu priekšā krievi daudz labprātāk zog legāli, nekā spēlējas ar savu armiju. Tādēļ nav brīnums, ka Padomju Savienība meklē draudzību ar Japānu, piedāvājot Japānai miera sarunas vai nu Maskavā, vai Tokio, kaut vai Ņujorkā, kā to vēlas jāpāņi.

Padomju Savienība ar Japānu runā tieši, bez komūnistu Ķīnas starpniecības. Padomju Savienības lielais brālis vienu otru labāku kumosiņu Āzijā ir gatavs paturēt sev vien, nemaz neuzspiezdamies dalīties ar Pekingu.

Jau no laika gala Padomju Savienības acīs gardākais kumoss Āzijā ir bijusi Japāna ar tās ievērojamo rūpniecības potenciālu. Tagad atliek tikai mēģināt Japānu sagūstīt, un tas būtu visvieglāk izdarāms, vispirms to atmiekšķējot ar tirdzniecību un subversiju.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LĪGUMU GAISMĀ

P. DREIMANIS

Latvijas demokratiskā republika savās attieksmēs ar citām valstīm pieturējās pie miera un sadarbības politikas, ligstot ar tām tirdzniecības un citus līgumus. Ar Padomju Savienību 1920. g. 11. augustā noslēga miera līgumu, kas izbeidza karu abu valstu starpā. Pēc šī līguma Padomju Savienība atzina Latvijas republikas neatkarību un uz visiem laikiem atteicās no suverenitātes tiesībām, kādas agrāk Krievijas monarchijai bija attieksmēs pret Latvijas zemi un tautu.

1932. g. 5. februārī minētās valstis noslēga neuzbrukšanas paktu. Tā 1. pants nosaka, ka „Augstās līdzējas puses savstarpējī apņemas atturēties no jebkāda uzbrukuma viena otrai, kā arī no jebkādiem varas darbiem, kas vērstos pret otras līdzējas puses territorialo integritāti un neatkarību vai politisko neatkarību, nelevērojot to, vai tāds uzbrukums vai varas akts notiktu atsevišķi vai kopā ar citām valstīm, pieteicot vai nepieteicot karu."

1934. g. 4. aprīlī parakstītais Latvijas un Padomju Savienības protokols noteic, ka 1932. g. 5. februāra līgums pallek spēkā līdz 1945. g. 31. decembrim.

1939. g. 5. oktobrī Latvija un Padomju Savienība noslēga „Savstarpējās palīdzības paktu," kas nosaka, ka 1920. g. 11. augusta miera līgums un 1932. g. 5. februāra neuzbrukšanas pakts pallek abu valstu savstarpējo attieksmju un saistību stingrie pamati. Tomēr Latvija pēc šī palīdzības pakta pieškir Padomju Savienībai tiesību ierīkot Liepājā un Ventspilī kara flotes bazes, uzturēt dažus lidlaukus, izbūvēt starp Ventspili un Pitragu nocietinājumus krasta artillerijai un uzturēt Latvijā visu šo militāro nocietinājumu aizsardzībai karaspēku. Sini paktā ir arī atzīmēts, ka „Ši pakta reālizēšana nekādā ziņā nedrīkst aizkart līgumslēdzēju pušu suverēnās tiesības, īpašī valsts iekārtu „saimniecisko un sociālo sistēmu un militāros soļus."

Līdzīga satura „Savstarpējās palīdzības paktus" noslēga Padomju Savienība arī ar Igauniju un Lietuvu.

Šie pakti Baltijas valstīm īsteni bija uzspiesti. Tāpēc tanīs valdīja bažas par tuvāko nākotni. Tās vēl pastiprinājās, kad valstīs ienāca Padomju Savienības karaspēks: Latvijā ienāca apmēram 25.000 padomju karavīru, bet Latvijas valdībai bija ap 20.000 karavīru. Visllelākās bažas radīja Padomju Savienības īpatnējā politiskā un saimnieciskā iekārta, kas bija pilnīgs pretstats Latvijas demokratiskās republikas iekārtai. Tās darba un tautas labklājības pamatā bija privātīpašums un privātā iniciātīva. Turpretim Padomju Savienībā viss pieder valstij un visu pasākumu iesrosinātāja ir valsts vara ar savām daudzām iestādēm, kas bez iebildumiem pilda partijas un valsts vadības pavēles. Bez tam Padomju Savienība visiem līdzekļiem atbalstīja nelegālās komūnistu organizācijas Latvijā.

Visu to ievērojot, bija jābaidās, ka „Savstarpējās palīdzības pakts" Latvijas brīvvalstij neizvēršas par politiskās patstāvības izbeigšanās ievadījumu. Tas arī notika pēc 8 mēnešiem, kad 1940. g. 16. jūnijā Padomju Savienība iesniedza Latvijas valdībai notu, kurā pārmeta tai pieturēšanos pie militārās savienības ar Igauniju, kas vēl tiekot paplašināta, pievelkot šai savienībai Lietuvu un cenšoties ievilkt arī Somiju. Notas beigās Padomju Savienība pieprasīja nekavējoties sastādīt Latvijā tādu valdību, kas būtu spējīga un gatava nodrošināt savstarpējās palīdzības pakta godīgu pildīšanu un nodrošināt padomju karaspēka daļu brīvu ielaišanu Latvijas territorijā.

Latvijas brīvvalsts valdība pieņēma Padomju Savienības prasības un 1940. g. 17. jūnijā rītā sarkanarmijas daļas ienāca Latvijā. Līdzīgā kārtā norisinājās notikumi arī Igaunijā un Lietuvā.

Latvijas telegrafa aģentūra paskaldroja, ka „Lietuva nav pievienojusies Latvijas — Igaunijas 1923. g. 1. novembra līgumam un nepastāv arī nekāds cits militārs līgums triju Baltijas valstu starpā." Latvijas — Igaunijas militārais līgums Padomju Savienības valdībai bija zināms savstarpējās palīdzības pakta noligšanas laikā. Pret to tā nekādus iebildumus necēla un, protams, arī nevarēja celt, jo tas bija Latvijas un Igaunijas aizsardzības pakts pret katru uzbrucēju tām no ārienes. Par Latvijas un Igaunijas lespēju apdraudēt Padomju Savienības robežas nevarēja būt pat runa, ja atceramies Latvijas un Pad. Savienības karavīru skaitu Latvijā un Baltijas valstu iedzivotāju skaitu: toreiz Padomju Savienībā bija ap 170 milj. iedzivotāju, bet Latvijā — 2 milj. un kopā ar Igauniju un Lietuvu — 5.6 milj.

Pirmajam Padomju Savienības varas aktam sekoja citi, kas Latvijas demokratisko republiku pārvērta par Padomju republiku un piespieda to iestātties Padomju Savienībā, pie kam šie akti netika apstiprināti tautas nobalsošanā sākaņā ar Latvijas demokratiskās republikas Satversmi. Tāpēc Latvijas demokratiskās republikas pārveidošana Padomju republikā un iestāšanās Padomju Savienībā nav likumīga. Ar Latvijas un pārējo Baltijas valstu okupāciju Padomju Savienība pierādīja, ka tās parakstītiem līgumiem nav nekādas vērtības.

Fr! Cursicus kominitoni Hariju Ludiņu ar Rūtu Dutzmani š. g. 12. februārī salaulāja māc. A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā Toronto
Foto A. Jānītis

Informācijas centrs latviešu pagastā

Latviešu farmeru grupa Kanadā, Ontario, savā kārtējā pārrunu sanāksmē 20. februārī, nodibināja savu saimniecisko informācijas centru. Centra vadītājs līdz 1. jūnijam būs Valters Goba R.R.4, Dundalk, tel. 94J13, J. Vanags no 1. jūnija līdz 1. sept. un N. Boriss no 1. sept. līdz 1. decembrim.

Informācijas centram lauksaimnieki piesaka, ko vēlas pārdot vai iegādāties savā pagastā. **K. P.**

HAMILTONIEŠU IEVĒRIBAI

Jaunatvērtajā latviešu veikalā Tobago, 224 King St. E. Hamilton, dabūjami Latvija Amerikā atsevišķi numuri, kā arī kārtojamas abonēšanas maksas.

SKAISTĀKĀ VELTE

Jau sākot ar gadmiju, saņēmam laikraksta Latvija Amerikā brīvekspemplāru, kas mūs sevišķi iepriecina un ir mums skaistākā Jaungada velte, par ko arvien būsim jums pateicīgi.

Tagad šo plašo un saturā bagāto laikrakstu varam visi nodaļas biedri pēc kārtas izlasīt un gūt ieskatu par svešumā izkaisītās latviešu trimdinieku saimes dzīvi un nodomiem, kā arī par pasaules notikumiem vispār.

Nodaļas biedru un valdes vārdā izsakām izdevniecībai sirsnīgu latvisku paldies.

DV Rozenheimas nod. valde
Vācijā

JAUNIEŠI GAIŅA KONGRESAM

Jaunatnes pulciņa Lāpa pilnsapulces atzinumi

Svētdien, 20. februārī Toronto latviešu jaunatnes pulciņam Lāpa bija biedru pilnsapulce ar svarīgu darba kārtību. Bija ieradušies ap 50 jauniešu. Par sapulces vadītāju ievēlēja V. Bebri, bet par sekretāri V. Pētersoni. Sakarā ar Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā aprīlī paredzēto kongresu Hamiltonā bija jāizrauga delegāti, ik uz 10 biedriem 1. Vienprātīgi nolēma, ka delegāti būs pirmkārt visa pulciņa valde pilnā sastāvā — T. Kronbergs, V. Bebris, V. Pētersone, M. Rožkārze un V. Ādlers, bet papildus ievēlēja V. Mileiko, L. Brikmani, P. Celmu, U. Gustavu un A. Pūci. Lāpa kopskaitā dos 10 delegātu, bet ja biedru skaits līdz kongresa laikam palielinātos, tad nākošo delegātu pienākumus uzņemsies kandidāti.

T. Kronbergs, kas ir LNJAK pagaidu valdes priekšsēdis, sniedza arī paskaidrojumus par jaunatnes apvienības nākotnes uzdevumiem. Pagaidu valdē bez Kronberga kā priekšsēža biedrs darbojas A. Brikmanis no Londonas, V. Pētersone sekretāre, J. Bricis no Bramptonas Liesmas, O. Volers no Hamiltonas Rotas. Pagaidu valde izstrādājusi statūtu projektu, kas piesūtīts visiem pulciņiem un kuru pieņemšana notiks kongresā. Kongresā izlems arī Kanadas latviešu jaunatnes dienu rīkošanu, izraugot laiku un nospraužot jaunatnes dienu programmu. Apvienība labprāt sadarbotos arī vidū redzētu arī tās latviešu jaunatnes organizācijas, kas saskaņā ar statūtiem var apvienībā iekļauties, piem., mazpulki, dažādo draudžu jaunatnes pulciņi utt. Pacēlās arī debates, vai skauti un gaidas, kā organizācijas,var ietilpt apvienībā, bet noskaidrojās, ka šīs organizācijas, kaut gan iekšēji ir latviskas, tomēr ir internacionālas un kā tādas Apvienībā nevar tiesi iekļauties, bet iespējams sadarboties citādā veidā. T. Kronbergs ziņoja, ka ļoti labi darbojas informācijas biletens, ko no atsevišķo pulciņu piesūtītiem ziņojumiem sakopo K. Brikmanis, piesūtot visiem pulciņiem. Kongresā Hamiltonā jaunatnes apvienība ievēlēs pilntiesīgu valdi un revīzijas komisiju.

Par Lāpas salmnieci ievēlēja M. Roždārzu, par viņas palīdzi L. Brikmani, par saimnieku E. Zariņu. Biedru sapulce noslēdzās ar tējas vakaru un deju.

Toronto latviešu jaunatnes pulciņa valde svētdien kopā ar foto pulciņa biedriem iepazinās ar vairākām kultūras filmām un atzina, ka turpmāk Lāpas biedru sapulcēs būtu vēlama šādu labu filmu demonstrēšana. Tuvākā nākotnē pulciņš savās biedru sanāksmēs paredzējis arī referātus. Savu līdzdalību referātu vakaros jau apsolījuši: M. Vētra, I. Vīksna un B. Senkēviča.

UZMANIBU, JAUNIEŠI!

Lāpas Literārā puduŗa nākošā sanāksme notiks svētdien, 27. februārī, plkst. 7.30 vakarā, 123 Huron ielā. Darba kārtībā: referāts — Grāmatas tapšana. Visi ieinteresētie lūgti apmeklēt.

Aicinājums ... karavīriem

Bijušie 322 Latviešu policijas bataljona virsnieki, instruktori un kareivji, kas varētu sniegt ziņas par minētā bataljona kaujas darbību, lūgti paziņot savas adreses O. Caunītim, Augustdorf b. Detmold, Lager, Germany. Ziņas nepieciešamas sakarā ar Leģiona vēstures sastādīšanu.

ZELTA ĀBELES ZIEDI

Hamiltonas latviešu skolu Draudzīgā aicinājuma 20. gadu dienā apdāvinājuši: M. Kuncāne $3.00, Mednieku un makšķernieku klubs Hamiltonā $10.00, D. — 1 grāmatu, P. Ķiķauka 2 grāmatas un E. Gulbe 1 grāmatu. Skola izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu paldies.

PATEICĪBA

1. latviešu ev.-lut. draudzes Toronto Dāmu komiteja izsaka sirsnīgu pateicību draudzes locekļiem mantu ziedotājiem šī gada 20. februāŗa mantu loterijai, talciniekiem par vakara skaisto sarīkošanu un apmeklētājiem par atsaucību. Šis vakars deva $702.90 atlikuma palīdzības darbam.

Draudzes dāmu komiteja

TAKOMA PASKAIDRO

Latvija Amerikā savā š. g. 19. janvāŗa numurā ir ievietojusi rakstu Vadības krize LVB. Takomas nodaļā. Šis raksts radīja plašas pārrunas biedrības ārkārtējā pilnā biedru sapulcē.

Minētajā rakstā, kas parakstīts ar iniciāļiem G. A. citējama rindkopa:

„Pēc šiem ziņojumiem sapulces dalībnieki valdei izteica pateicību par veikto darbu, bet sapulces vadītājs A. Celms pacēla jautājumu par LB „uzšķērsaunu," piezīmējot, ka, ja sabiedriskā dzīvē esot atslābums un zudusi arī interese, tad tā jālikvidējot jo ātrāk. A. Celms bija jau gatavs nākt ar saviem kandidātiem, lai LB „noliktu karoti," ko gribēja panākt katrā ziņā."

Ir paskaidrojams: — sapulces vadītājs dzīvi iestājās par biedrības stabilu darbību; aicināja biedrus atmest pasīvitāti, lai darbs nebūtu gadiem no vietas jāveic vienām un tām pašām personām; norādīja, ka biedru kūtrība rāda, ka organizācija ir slima, kas jāoperē, lai tā varētu pastāvēt.

Vai laikraksta korespondents to nebūtu sapratis? Vai viņam nebūtu zināms, ka A. Celms, sapulces vadītājs, jau divus gadus ir Vašingtonas valsts Centrālās valdes loceklis, ievēlēts ar visas valsts delegātu balsīm nevis latviešu sabiedriskās dzīves graušanai, bet tās veicināšanai? Sapulces vadītājs nekā neminēja arī par biedrības likvidēšanu vai likvidācijas komisijas kandidātiem.

Sava raksta beigās korespondents saka: „Atbalstīsim LB, pieliekot savu roku kopējā darbā un nenoārdīsim uzcelto!" Pareizi! Ar darbu tas ir panākams, ar rakstiem, kas jāatsauc — ne! Sapulces vadītājs panāca, ka nākamā nodaļas biedru sapulce bija kupli apmeklēta. Par korespondenta pūlēm vai panākumiem ziņu nav.

Takomas nodaļas valdes vārdā pr-dis K. Videnieks

Atsaucieties, jūs meklē!

II

Amerikas latviešu apvienība lūdz atsaukties sekojošas personas:

Osvaldu Kurzemnieku no Jaunjelgavas; Jāni Lapiņu ar sievu Āstrīdu un dēlu Juri no Eslingenas nom.; Mariju un Viktoru Lēckraukiņus no Rīgas; Robertu Libertu no Kanadas; Emīliju Lielzeltiņu no Rīgas (pēdējās ziņas no Bostonas); leģionāru Ojāru Libeku, dz. 1920. gada 2. ...; Jāni Lujāni no Līvāniem; Eduardu Meijeru no Pampaļiem: Brigitu Michelsoni; Mildu Muzikanti no Montreālas, Kanadā; Peronellu Norvašs, dz. 1897 g. 25. okt., dzīvojusi Marburg-Lahne, Frankfurter St. 58, Vācijā; Jāni Osi; Teodoru Ozoliņu, dz. 1920. g. no Madonas; Jukumu Pāvitolu no Vircburgas nometnes (bij. Durbes pag. vecākais); Jāni, Eveļinu un Ligitu Pētersonus no Rīgas; Pēteri Prikali; Jāni Pužaku no Rīgas; Voldemāru Ratnieku (Kalifornijā); Pauli Reinsonu no Jelgavas; Annu Riekstiņu no Lubejas pag. Arnoldu Rišmani no Ligatnes; Juliju un Emīliju Rubļus; Boļeslavu un Olgu Rupšeniekus no Ilūkstes apr. Bebrenes pag.; Mārtiņu Sirmbārdi ar ģimeni no Sālspils; tālbraucēju kapteini Jāni Skalbi; Katrinu Skrastiņu no Augustdorfas nometnes; Kārli Skubīti no Hanavas nometnes; Veru Šnaideri dzim. Narbatovics; Eduardu un Rūdolfu Sparišus; Adolfu Stabuli no Rīgas; Austru Steimari, dzim. Breslavas pag. 25. nov.; Strazdiņa kundzi no Rīgas; Ilmāru Stūri, dzim. 1930. g. g. Rīgā no Babenhausenas nom.; Tālivaldi Šūlmeistaru; Strikaišu ģimeni no Ilūkstes; Olģertu Tešu no Hanavas nometnes; Agitu — Dinoru Toli, dzim. Krimuldēnu no Rīgas un Vircburgas nom.; Egonu Tomsonu; tālbraucēju kapteini Augustu Ulbertu; Annu Ulpki no Čikāgas; Viktoriju Uskuru, skolotāju no Lībekas ar vīru un dēlu; Ansi Vanagu, apm. 30 g. v. no Eslingenas nom.; Larisu Verneru, apm. 26 g. v. no Toronto, Kanadā; Elzu Zariņu no Nujorkas; Vilni un Herbertu Zirnīšus no Kanadas; Liliju Zolbergu, apm. 32 g. v., no Eslingenas nometnes Vācijā; Otīliju Vilbi ar meitu Baibu no Augsburgas nometnes; Ženiju Brunovu ar dēlu un vīru, Eleonoru Gulbi.

Meklējamo adreses laipni lūdz piesūtīt: American Latvian Association, Inc. 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D.C.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

25. februārī Latviešu un igauņu YMCAs sportistu balle Kolumbus zālē.
5. martā Vilibalda Drosmiņa balle Top Hat klubā, Lakeshore Rd.
6. martā DV Teātra uzvedumā Cilvēks grib dzīvot, 62 Claremont ielā.
11. martā TLB Diždancis rīko dejas vakaru ar balles karalienes vēlēšanām, 62 Claremont St.
12. martā sv. Andreja baznīcā 1. ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar J. Norvila kantātes Latviešu dziesma pirmatskaņojumu (Pie ērģelēm autors).
18. martā Teātris uz dejas grīdas — DV Teātra balle, Odd Fellow's Hall, 125 Broadview Ave.
26. martā Mednieku un makšķernieku biedr. Groziņu vakars, Assambly Hall telpās, 10 Lansdowne Ave.

LASĪTAJU vēstules

DIVI MĒRI

Interesanti lasīt, ka Kanadas DV iesniegums LNAK atzīt LA par savu oficiozu dažos avīžu komentāros novērtēts vai vienīgi par DV mēģinājumu nodrošināt atbalstu pret sagaidāmo konkurenci no jaunās avīzes, bet tai pašā laikā tas, ka arī Daina Press iesniegusi LNAK gluži tādu pašu priekšlikumu, pieminēts vienīgi garāmejot — bez jebkāda novērtējuma. Ja jau spriež par viena motīviem, vai tad nevajadzētu paskatīties pēc tāda arī otram ,it sevišķi, ja LNAK sesijā atklājies, ka Daina Press iesniegums datēts jau š. g. 18. janvārī (tātad pirms DV par LNAK jautājumu vispār bija lēmuši) un jau turpat vai mēnesi pirms šīs jaunās avīzes pirmais numurs parādījās. Kāpēc tāda steiga šeit?

Kādā avīzē rakstītājs pat secinājis, ka ar savu iesniegumu DV mēģinājuši dabūt LNAK savā paspārnē, jo ar DV iesniegumu nepieņemšanu — rakstītāja vārdiem runājot — „... LNAK no savas uzņemšanas citas orgānizācijas paspārnē atturējusies..." Tā kā arī Daina Press piedāvājusi savu avīzi LNAK par oficiozu, pie tam vēl ātrāk par DV, būtu interesanti ja šis rakstītājs analoģiski mēģinātu izsecināt, uz kādas organizācijas vai personas paspārni LNAK būtu gribējis dabūt šis otrs iesniegums.

A. S.

PARĀDI, KURU NAV

Aizstāvot savu goda parādu teoriju, kas nevajadzīgi sabiezinājusi gaisu trimdas ēnas pusē, A. Vētkus LA 14. n-rā ievietotajā vēstulē Parāds un saistības operē ar abstrakcijām, kas nepārliecina, un atsaucas uz savā ievadrakstā Parādi (LA 11. n-rā) pārprastajiem sinonimiem.

Diemžēl, man tomēr jāatzīst, ka A. V. norādītie „sinonimi" — saistība, pienākums, parāds — ir pilnīgi atšķirīgi jēdzieni, katrs ar savu nozīmi: pienākums ir saistības elements, bet parāds — seka. Taču pareizi A. V. pateicis, ka „neviens nav tik pilnīgs, lai," kalpojot tautai, „teiktu: nu esmu visu padarījis." Bet fakts, ka „neviens nav tik pilnīgs" — nedod pamatu A. V. apgalvojumam, ka tāpēc cilvēks nepārtraukti ir tautai parādā. Šāda loģika varētu novest pie tik paradoksāla atzinuma, ka, piem., kareivis, kam kaujā nav izdevies nonāvēt nevienu ienaidnieka kaŗotāju, par to tautai palicis parādā. Konkrēti ņemot — parāds var rasties, tad, ja izvairās un nekārto kādu saistību — nepilda pienākumu. Turpretim, ja cilvēks rīkojas pēc labākās apziņas, cik nepilnīgs viņš arī būtu, tad, principā runājot, parāda tautai nav un nevar būt. Te jāatšķir arī obligātie pienākumi, kas rakstīti likumos, piem., Karaklausības, no neobligātajiem, piem., bērnu audzināšana nacionālā garā. Ja par izvairīšanos no karaklausības jāsaņem sods un parāds jāatlīdzina (jānokalpo armijā paredzētais laiks), tad bērnu audzināšana ir katra cilvēka nacionālās sirds apziņas lieta. Protams, tikai tad, ja audzināšana izdarīta citā virzienā, varam runāt par parādu tautai, kas tad arī paliek neizpirkts, gluži tāpat, kā pārejot un paliekot svešā pavalstniecībā, jo šāda rīcība ar likumu nav aizliegta.

Savā paskaidrojumā A. V. atzīst, ka UNRRAs palīdzību izraisījusi „pasaules sirdsapziņa." Bet man šķiet, ka sabiedrotos uz to spieda tieši praktiski apsvērumi, kā jau aprādīju savā vēstulē Es protestēju (LA 12. n-rā). Lai nēc paredzētās Vācijas sakāves likvidētu apm. 4 milj. svešo ļaužu šastrēgumu Vācijā, jau labi pirms kaŗa beigām tika radīta UNRRA, kuŗas īstenais uzdevums bija — bēgļus un deportētos strādniekus pēc iespējas ātrāk nogādāt atpakaļ viņu dzimtajās zemēs. Bet tā kā pēc kaŗa lielākā daļa atteicās pie komūnistiem atgriezties, tad sabiedrotajiem viņu okupācijas joslās nekas cits neatlika kā tos aprūpēt, kamēr pierunā atgriezties vai izvieto citās zemēs. Vācu tauta savās drupās cieta badu, tai bija jāuzņem vairāki miljoni pašu bēgļu no Austrumvācijas, un darba izredžu svešajiem tur nebija nekādu. Atstājot svešos bez palīdzības, tie būtu spiesti rīkot bada dumpjus utt., Un, lūk, to pēc plāna novērsa UNRRA, kuŗai tika pašai un atleca arī citiem.

Bet ja nu šinī palīdzībā būtu saskatāma „pasaules sirdsapziņas" pamošanās, ka domā A. V., tad tas nozīmētu, ka „pasaule" atzinusi kaut kādu savu vainu, varbūt to — ka nevainīgas tautas nodevusi vai atstājusi komūnistu verdzībā. Tādā gadījumā UNRRAs palīdzība būtu kvalificējama kā gandarījums to tautu piederīgajiem, kuŗām brīvās pasaules likteņu lēmēji, parakstot 1945. g. 8. maija u. c. aktus, nodarījuši pāri. Un vai par to, ko secinām no A. V. domu gājiena, mums „pasaulei" būtu kāds goda parāds?

Kopš ASV, Kanada un Austrālija pastāv kā valstis, tās vienmēr aicinājušas pie sevis citu tautu piederīgos, kas tiem nepieciešami milzīgo territoriju apdzīvošanai un saimniecības celšanai. Immigrācija tiek turpināta vēl šodien. Un tas notiek pēc tam, kad šajās zemēs jau uzņemti visi darba spējīgie Eiropas bēgļi. Tātad mēs neesam bijuši izņēmums, kā domā A. V., no viņu iedzīvotāju un saimniecības kāpināšanas politikas. Ielaižot

(Nobeigums 3. lpp.)

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

VANADŽU KOPAI JAUNA VALDE

20. februārī DV namā bija pulcējušās DV Toronto nod. Vanadžu kopas dalībnieces, lai ievēlētu jaunu valdi 1955. darbības gadam un pārspriestu nākošos uzdevumus. Par kopas priekšnieci vienbalsigi ievēlēja līdzšinējo — M. Gruziti, viņas vietnieci M. Greķeri, valdē — M. Essenbergu, M. Jonāni, L. Līdieti un A. Tīrumu.

Tāpat kā līdz šim, Vanadzes pulēsies katru mēnesi sagādāt 60 dolaurs, lai izsniegtu regulāru pabalstu smagos apstākļos dzīvojošām ģimenēm Vācijā. Nolēma arī iespēju robežās apciemot Toronto slimnīcās ievietotos tautiešus, kam nav citu tuvinieku. Marta beigās paredzēts sarīkot pēcpusdienas tēju ar modes skati, kur demonstrētu jaunākās cepures, kažokādu izstrādājumus un rotas lietas.

Tā kā uz sanāksmi bija ieradies ļoti mazs skaits kopas dalībnieču, atstājot atkal visu veicamo darbu vienu un to pašu Vanadžu rokās, kopas vadība lūdz Vanadzes aktīvāki piedalīties palīdzības darba veicināšanā, kas ir tik ļoti nepieciešams, bet prasa no dažiem cilvēkiem visu brīvo laiku, kamēr to daudz sekmīgāki varētu veikt lielāks skaits Vanadžu.

ZIEDOSIM LIELDIENU AKCIJAI

Ziedojumus var iemaksāt Toronto:

1) Latvijas Amerikā kantorī, 123 Huron St.,
2) A. Putniņam, 280 Wright Ave,
3) P. Ratniekam, 123 Huron St.

DV Toronto nod. Aprūpes komiteja

KANADĀ

TORONTO

● Sestdien 19. februārī Walmer Rd. Baptistu baznīcā mācītājs J. Lamberts no Čikāgas, runājot par tematu Pasaule krustceļos, rādīja gaismas bildes par Krieviju, Latviju, Zviedriju, Spāniju, Šveici un daudzām citām Eiropas zemēm. Interesants bija J. Lamberta stāsts par latviešu leģionāru izvešanu no Zviedrijas, kur viņš un viņa meita darījuši ļoti daudz, lai leģionāru izdošanu krieviem aizkavētu. J. Lamberts stāstīja arī par saviem piedzīvojumiem Krievijas revolūcijas laikā Ļeņingradā un Maskavā. Trīs gadus viņš bijis arī Sibirijā. Priekšlasījums bija pulcinājis ap 100 klausītāju. Svētdienas rītā J. Lamberts runāja angļu baptistu baznīcā, kur dievkalpojumu vadīja mācītājs R. Ekšteins, bet svētdienas vakarā viesojās kādā Hamiltonas angļu baptistu baznīcā, stāstot par Eiropas bēgļu stāvokli tā sekmējot līdzekļu vākšanu palīdzības darbam.

● TLB latviešu sestdienas skola rīko svētdien, 20. martā plkst. 18.sv. Andreja baznīcas telpās tautisku vakaru ar dejām, dziesmām un rotaļām, lai parādītu Toronto latviešu sabiedrībai mūsu jaunās paaudzes latvisko stāju. Dziesmu uzvedumus vadīs skolot. A. Gerimanis, bet dejas un deklkamācijas I. Kajaka-Ķeniņa un E. Bāliņa. Šoreiz galvenokārt uzstāsies vecāko klašu audzēkņi.

● 1. ev.-lut. draudzes gadskārtējais dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars notika sv. Andreja baznīcas telpās svētdien, 20. februārī, pēc dievkalpojuma un bija pulcinājis tik daudz apmeklētāju, ka mājasmātēm bija lielas grūtības visus nosēdināt pie jauki klātiem galdiem. Draudzes locekļu lielā atsaucība bija devusi iespēju sarīkot ļoti bagātu un vērtīgu loteriju, izsoli un laimes aku, dodot draudzes dāmu komitejai pāri par 700 dolaru lielu atlikumu, kas šogad stipri atvieglos dāmu komitejas iecerētā darba īstenošanu, it sevišķi palīdzības darbā un baznīcas izdaiļošanai.

● Māc. A. Čops pirmdien, 21. februārī St. James krematorijā izvadīja piektdien, 18. februārī mirušo tautieti, 55 gadus veco Žani Ozolu no Kurzemes.

● Sestdien, 19. februārī, notika LNAK Kultūras un izglītības nozares sēde. Sēdē piedalījās Ž. Bukovskis, A. Svenne, Dr. H. Tichovskis, J. Mežaks, B. Ķikuts, K. Tannis un V. Upeslācis. Sēdi vadīja Ž. Bukovskis. LNAK valdes priekšsēdis atzīmēja, ka lieliski darbojusies skolu daļa un mācības līdzekļu apgādā, bet nevar teikt, ka pārāk labi būtu veicies pārējām nozarēm, un LNAK valde savē pēdējā sēdē ir izteikusi vēlējumu,lai arī pārējo nozaru darbība tiktu aktīvizēta. Tas būtu iespējams, ja izrādītos paplašināt tiešo darba darītaju skaitu. A. Svenne atzīst, ka labāki darba rezultāti būtu vēlami nākošo Kanadas latviešu kultūras dienu organizācijā; būtu jārūpējas, lai organizācijas un koncertu rīkotāji respektētu autoru honorāru noteikumus, jādomā par nākošo Dziesmu svētku sarīkošanu utt. Tālākās pārrunās konstatēja, ka arī latviešu bibliotēku lietā vēl daudz darāma darba. Toronto latviešu centrālā bibliotēka darbojas ļoti sliktos apstākļos, tai nav pat piemērota grāmatu skapja, nerunājot nemaz par primitīvu lasītavu, bibliotēkārei, grāmatas izsniedzot, jāstrādā trokšņainā telpā pie maza galdiņa. Bibliotēkai nav līdzekļu iegādāties visas jaunizdotās latviešu grāmatas. Šinī ziņā būtu jāaicina palīgā latviešu organizācijas. A. Svenne ierosināja arī statistikas referenta posteņa nepieciešamību ziņu vākšanai un sakopošanai par kultūrālās un sabiedriskās dzīves notikumiem. Pieskaroties Kanadas latviešu kultūras fondam, atzina, ka jāatrod ceļi, kā papildināt kultūras fonda trūcīgo kasi. Sakarā ar Birutas Senkēvičas ievēlēšanu LNAK revīzijas komisijā tuvākā nākotnē jāatrod jauns referents.

MONTREĀLĀ

● Par jaunieceļotāju tirdzniecisķām iespējām Kanadā 25. februāŗa vakarā runās tautsaimnieks O. Krādziņš Montreālas inženieru un techniķu kopas sarīkojumā. Referāts notiks YWCAs namā, — 1355 Dorchester St. W., 25. auditorijā, plkst. 8 vakarā, un tajā aicināti visi Montreālas tautieši, kam ir interese par saimnieciskiem un tirdzniecisķiem jautājumiem šai zemē.

HAMILTONA

● Latviešu mednieku un makšķernieku klubs Hamiltonā rīko 12. martā pl. 7.30 Armeņu kluba zālē, 69 Princess St. gadskārtējo medību noslēguma balli Šalc zaļais mežs. Programmā dažādi pārsteigumi. Visi laipni ielūgti. **J. G.**

● Hamiltonas latviešu biedrības pilna biedru sapulce notiks svētdien, 6. martā, pl. 4.00 pp. Lauksaimniecības biroja telpās, 16 Market St.

● Dirigenta Imanta Saksa ģimenē pēdzimusi meitiņa, kas nosaukta par Lindu.

● HLB bibliotēka izsniedz grāmatas lasīšanai, 136 Emerson St. katru svētdien, no plkst. 11 līdz 14.

● HLB koŗa vadību pēc vairākām slimnīcā pavadītām nedēļām atkal pārņēmis komponists Jānis Cīrulis. Diriģents pašreiz jūtas atkal spirgts un vesels.

Koris savus kārtējos mēģinājumus notur Lauksaimniecības biroja telpās, 16 Market St., katru svētdien, plkst. 7.00 vak., gatavodamies savam gadskārtējam koncertam 14. maijā Hamiltonas konservātorijā. Viņu balsīm mēģinājumi notiek stundu pirms koŗa mēģinājuma, lai gatavotos apvienotā viņu koŗa Dziesmu dienai Hamiltonā 16. aprīlī. Bez šī kārtējā darba koris gatavojas arī dievkalpojumu kuplināšanai baznīcās 6. martā un Lielajā Piektdienā. Saņemti arī uzaicinājumi koncertēt ārpus Hamiltonas. Jauni dziedātāji vēlami visās balsīs.

● Hamiltonas latviešu nama fonda pagaidu valde pirms kāda laika izsūtīja aptaujas Hamiltonas latviešiem ar nolūku noskaidrot viņu domas nama, baznīcas vai farmas iegādes jautājumā. No 80 atpakaļ saņemtām aptaujām konstatējams, ka 80 proc. tautiešu izteikušies par latviešu baznīcas iegādi ar blakus telpām organizāciju vajadzībām. Tikai 20 proc. dod priekšroku nama iegādei un tikai nedaudzi izteikušies par farmas pirkšanu. Financiālu atbalstu apsola 75 proc., bet piedalīšanos būvēšanas vai pārbūves darbos apmēram 55 proc. no atbilžu devējiem. Lai sagādātu līdzekļus, fonda pagaidu valde nolēmusi sarīkot plašu loteriju ar sešiem laimestiem: divas valsts aizņēmuma obligācijas, katrs $50 vērtībā. Sudraba galda piederumu komplekts (naži, dakšiņas u. c.) 8 personām 50 dol. vērtībā. Radio aparāts (Westinghouse) 29 dolaru vērtībā un maizes grauzdētājs (Westinghouse) 28 dol. vērtībā.

Ložu cena noteikta 1 — 25 centu vērtībā, atkarā no tam, kādu lozi izvelk. Lozes būs iesietas pa 25 vienā grāmatiņā. Tautieši tiek lūgti iegādāties šīs ložu grāmatiņas un izplatīt lozes starp kanadiešiem. Ložu izplatītāji lūgti pieteikties pie fonda valdes locekļiem.

Sarīkojumi

Hamiltonā tuvākie sarīkojumi paredzēti šādi:

26. febr. DV Hamiltonas nodaļas tradic. karnevāls Jo pliks, jo traks.

6. martā Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

12. martā Mednieku balle Šalc zaļais mežs.

13. martā Garīgs koncerts sv. Toma anglikāņu baznīcā.

19. martā HLB pavasara sezonas atklāšanas balle.

20. martā Kristus draudzes pilnsapulce (pēc dievkalpojuma).

26. martā DV Hamiltonas nodaļas sporta kopas Sparta sacīkstes un balle.

Izsaku vissirsnīgāko paldies

mācītājam A. Čopa kungam, Bullock k-gam, darba biedriem un visiem pavadījājiem, kas piedalījušies Žaņa Ozola izvadīšanā uz pēdējo dusu

LĪLIJA CAUNITIS

DZIESMU SVĒTKI ŅUJORKĀ NENOTIKS

Kas nesīs atbildību latviešu jaunatnes un sabiedrības priekšā?

Dziesmu svētku rīcības komitejā Ņujorkā kaut kas ir dzimis nepareizi, jeb kāda dzeguze tur iedējusi savu olu...

Dziesmu svētki latvieša cilvēkam ir tik skaidri un vienkārši, cik skaidra un vienkārša ir pati latviešu daina. Tur nepiestāv ne bungas, ne lākturi, un lieki visi cirkus grabuļi.

Jau pašā sākumā rīcības komitejā darba vietā tika ienests kāds šķēlējs moments — Milvoku novada dziesmu dienas. Par jaucējiem apzīmēja cilvēkus, kas patiesi ko čara un izdara, bet nekā nedarītāji bija tie taisnīgie un arī vienīgie spējīgie(!?). Neko nezināja ne Milvoku dirigenti, ne koŗi, ne arī ko apzinājās turienes sabiedrība — visa gudrība un teikšana piemita tikai Ņujorkai. Un likās, ka no tās vajaga tik pamāt ar pirkstu, un visa perifērija klanīsies. Kad tas nu tā nenotika, dažos cilvēkos radās kompleksi, kuŗiem tie pāri netika.

Brīdinājums, ka ar šādu uztveri un iedomību vien Dziesmu svētkus nevar veidot, bet jābūt gan visliešākai cieņai un atzīšanai ikvienam korim un dirigentam, neko nelīdzēja.

Taču reiz, vismaz šķietami, to-

Notikumi Ņujorkā, kur latviešu lielākā kolonija nespēj izkārtot Dziesmusvētku lietas, ir ne vien bēdīga liecība Ņujorkas latviešu sabiedrībai, bet tas vispār ļoti gandē visu Dziesmusvētku lietu.

Dziesmusvētki taču nav Ņujorkiešu darīšana vien, un tāpēc ikvienam tiesība jautāt: kas gan tur notiek?

Kā gan tur darītājos iespējami vīri, kam tik maza nacionālā atbildība? Kā var pamest darbu, kas latviešu vārdā uzticēts, kas kārtots jau mēnešiem un ar ko apellēts pie koŗiem, pie sabiedrības? Vai tā nu vairs vīru rīcība? Un ja tā, vai tad latvieša cilvēkam nav pilna tiesība tādus daritājus nopelt. Neatbildībai taču kaut kur jābūt arī robežai.

mēr tam tika pāri, un rīcības komiteja gāka darīt darbu.

Vienprātīgi par goda virsdirigentu izraudzīja profesoru Ādolfu Āboli (vai cienījamais profesors patiesībā tika arī lūgts, tā i nav zināms), par virsdirigentiem Teodoru Reiteru, Arnoldu Kalnāju un Bruno Skulti. Pieņēma programmas metu, gatavoja nošu krājumu, izsludināja aicinājumu koriem. Un koŗi pieteicās. Arī no tiem pašiem „apmētātiem" Milvoķiem. Kopā jau ap 400 dziedātāju.

Nu ikvienam varēja likties, ka reiz nu Dziesmu svētki Ņujorkā gan notiks.

Bet, diemžēl, ar to rīcības komitejas darbs arī izbeidzās. Viss tālākais sākās atkal no gala — tukšo salmu kulšana ap Milvoku jautājumu, un skaidri jau bija manāms, ka svētkus Ņujorkā kāds grib izjaukt.

Kad Dziesmu svētku lieta tomēr draudēja neapstāties, B. Skulte atteicās no rīcības komitejas un arī no virsdirigenta pienākumiem.

Latvieša cilvēkam gan nebūs liekī jāskaidro, ka it visur tieši diriģenti ir bijuši Dziesmu svētku dvēseles.

Bet Ņujorkā?

Ļaunākais tas, ka Dziesmu svētku izjaukšanā Ņujorkā Milvoku jautājums ir tikai ārējā fasāde, bet būtība ir gluži personiskas dabas. Kāds te ir ļoti notīcies no Teodora Reitera.

Dažos gados kādreiz lielais Ņujorkas ev.-lut. draudzes jauktais koris ir izlijis kā caur sietu, un patiesībā tā vairs nava. Kam nu gan varēs iegalvot, ka tik lielā kolonijā kā Ņujorkā tā būtu dziedātāju vaina vien?

Kāds ir kapitulējis dziesmu sacensību žūrijas komisijas noorganizēšanā — visi aicinātie ASV latviešu mūziķi no tās atteikušies. Un žūrijas komisijas nav.

Nav man, nebūs arī citiem — ar tādu principu noraidīja ieteikumu dziesmu sacensību žūrijas komisiju šim gadījumam noorganizēt Zviedrijā ar Teodoru Reiteru, prof. Jāni Mediņu un īgaunu komponistiem prof. Juhanu Aaviku (bija žūrijas komisijas loceklis jau Latvijas Dziesmu svētkos, — kā Tallinas Konservātorijas rektors) un Eduardu Tubinu.

Teiksim — ir kompleksi, un tie var būt ikvienam cilvēkam, bet ja to dēļ ārdām nost jau nacionālas lietas, tad par godīgiem neviens mūs saukt vairs nevar. Bet, — savās nacionālās lictās atbildību mēs jau varam prasīt tikai no latviešiem. Ir kļūda, ja nacionālos jautājumos kādu teikšanu pieļaujam citiem. Kur tad tas aizved, to jau redzam.

Vai kādam no Ņujorkas vīriem arī ienācis prātā, ko ar savu neatbildību tie nodara mūsu jaunatnei?

Vietā un nevietā mēs tai pārmetam atraušanos no latviešu sabiedrības un aiziešanu no latviskā. Bet ko mēs darām, lai tas tā nenotiktu?

Mūsu bērni — mūsu jaunatne bez izņēmuma visa ir amerikāņu sabiedrībā: skolās, darbos, satikšmē. Tur tiem radusies jau arī sava vide. Un ne jau visu, ko mēs darām, mūsu jaunieši saviem amerikāņu draugiem vai paziņām ar sevišķu lepnumu var arī rādīt. Bet latviešu Dziesmu svētkus — jā, tos nu gan viņi rādīs. Viens sarunājis 55, cits 10, 20; cits visu klasi vai darbā visu nodaļu. Un visur interese, iztaujāšana par Latviju, par latviešu likteņiem un, protams, visvairāk par gaidāmajiem Dziesmu svētkiem. Latviešu lietā tas gūst jo sevišķu svaru, jo lielajā Ņujorkas latviešu sabiedrībā arī jauniešu skaits ir visai iespaidīgs.

Bet mēs šī prieka un lepnuma vietā saviem jauniešiem sagādājam dziļu vilšanos, tik dziļu, ka aiz nacionāla kauna — un ne jau savas vainas dēļ — tiem grūti savos svešajos draugos vairs rādīties.

Kas šajos jauniešos aprēķinās viņu vilšanās dziļumu un nacionālo gruvumu? Un kas par to atbildīgs?

Neviens ieņaidnieks mums vairāk jauna nevar nodarīt kā latviešu sabiedrībā daži patmīļi.

Tāpēc nevar un nevar beigt uzsvērt mūsu nacionālo atbildību iepretim latviskajām lietām.

Diemžēl, sapulču mentālitāte, kur iz-unājas un izdarās bez kādas atbildības, bija lielā mērā iesakņojusies arī rīcības komitejā, un jaunuma īsto sakni nemaz neapjēdza.

Runāšana par Dziesmu svētkiem Ņujorkā 1957., 1958. vai vispatīkamāki, tikai 1959. gadā, ir kaila politika: līdz tam, cerams, dažs labs būs jau kļuvis vecs un uz Ņujorku vairs atbraukt nevarēs.

Tas un vēl citi minētie ir galvenie motīvi, kāpēc Dziesmu svētki Ņujorkā 1956. gadā bija jāizjauc.

Vai šie motīvi pieņemami arī Ņujorkas latviešu sabiedrībai un vai tā tos akceptēs, to rādīs Ņujorkas latviešu organizāciju sanāksme, kuŗai tā vai citādi jautājums jāizšķir.

Artūrs Lācis

JAUNĀS VĀCU ARMIJAS IZVEIDOŠANAS PLĀNI

Militārās modes skates, tērauda skapji, sarkani klubkrēsli, brīvdabas brokastis, medību automobiļi un dažas problēmas, kas ar gaidāmo vācu armiju ir tieši skaŗ arī Vācijas latviešus

Kamēr vēl pasaules dižpolitikā turpinās sīva virves vilkšanās par Parīzes līgumu ratificēšanu un vāciešu apbruņošanu, pašā Rietumvācijā, par spīti pesimistiskajiem apsvērumiem, ka pirmais vācu iesaukums nevarēs notikt ātrāk kā 1957. gadā, rit arvien konkrētāks darbs armijas izveidošanai. No plāniem Bonnā neoficiālā kaŗa ministra Blanka iestāde pārgājusi uz skatēm, kuŗās demonstrē nākošās armijas piederumus. Militārajā modes skatē rādīti kaŗavīru tērpu projekti — viens khakī krāsā, otrs tumši zaļā. Piegriezums radniecīgs amerikāņu uniformai, un arī vāciešiem greznie uzpleči nav vairs paredzēti. Nav paredzēta arī vidus josta un naglotie zābaki. To vietā būs gumijas vai ādas zoļu kaujas zābaki. No uguns un ūdensdroša materiāla darinātais kaujas tērps, ar pagaŗu svārku un daudzām kabatām vajadzīgā līdzi ņemšanai, būs savā ziņā jaukums starp angļu un amerikāņu uniformām, ievērojot pašu vācu pieredzi pagājušajā kaŗā austrumu frontē. Vācu lidotāju tērps paredzēts zils, piegriezumā radniecīgs britu Royal Air Force lidotāju tērpam. Vienīgi kaŗa flotes piederīgajiem paredzēta vecā vācu jūrnieku uniforma.

JAUNS REGLAMENTS, TĒRPI UN IEKĀRTA

Atvaļinātā majora grāfa Baudisina izstrādātais jaunā reglamenta projekts daļēji radniecīgs amerikāņu reglamentam. Virsseržanta — „špīsa" vara stipri samazināta un nav paredzēti arī inkvizīcijai līdzīgie sodi. Brīvlaikā vācu kaŗavīri drīkstēs atstāt kazarmas civilā tērpā. Kazarmju mēbeļu skate rāda, ka drēbēm katram vācu kaŗavīram paredzēti glīti un praktiski tērauda divdurvju skapji. Vienā kazarmju telpā paredzēts ievietot sešus kaŗavīrus ar sešiem skapjiem, trim tērauda divstāvu gultām, sešiem ultramoderna stila tērauda klubkrēsliem ar mākslīgās ādas apvalkiem un tērauda konstrukcijas galdu, kam mākslīgas vielas zaļa virsma. Apakšvirsniekiem paredzēta 2 vīru istaba, bet feldfēbeļiem atsevišķa telpa, pie kam mēbeļu papildinājumā ir stikla un tērauda konstrukcijas rakstāmgalds un grāmatu plaukts. Modernāko tērauda mēbeļu modes skati atgādinās kancelejas un virsnieku telpas ar ultramoderniem tērauda caurulu un sarkanās ādas polstētiem klubkrēsliem un dīvāniem. Jaunās kazarmas, kas visas gan ir vēl architektu projekti, būs izkaisītas visas valsts territorijā pēc zirnekļa tīkla parauga un maz atgādinās vecās, drūmās vācu kazarmas. Cik manāms, tad vācu kaŗavīriem jaukās kazarmas un mēbeles iznāks baudīt maz, jo, lai gan ierindas dresūru paredzēts samazināt līdz minimam, tomēr kaŗavīrus sagatavos „draudzībai" ar dabu," lai tie norūdītos tāpat kā sarkanarmieši. Par brokastis neparedz kazarmās, bet zem klajām debesīm.

APBRUŅOJUMA PROJEKTI

Arī vācu auto rūpniecība, piedaloties gandrīz visām auto firmām (DKV, Daimlers-Bencs, Hanomags, Opels, Krups, MAN u. c.) Bonnā demonstrējuši savus jaunos, robustos kaŗa auto modeļus, kuŗi visumā gan atgādina kaut ko no dzīpa, bet to pārspēj ar taupību, kā arī ar izturību un šķērsļu pārvarēšanu. Visām mašīnām novērstas kļūdas, kas tās darīja nelietojamas pag. kaŗā austrumu frontē. Visu apbrīnošanu izpelnījusies slavenā vācu Porša firma ar „medību mašīnu," kuŗā vietas pieciem vīriem, sačīkšu mašīnas temps un kuŗa arī apvidus apstākļos spēj ņemt līdzi piekabināmo 1000 kg. svarā — mazu lielgabalu vai citu kādu rīku. Sakarā ar nikni apstrīdēto franču priekšlikumu par kopēju ieroču „pūlu," Bonnā vēl nekas gan nav rādīts no paredzētajiem ieročiem, bet parlamenta deputāti izteikušies, ka vācu armija, būdama skaitliski maza, nevar apmierināties ar angļu, franču un amerikāņu 1945.-1949. gada ieroču modeļiem, kuŗi esot sagatavoti nodošanai vācu rīcībā. Angļu modernākais tanks — Centurions, tāpat kā amerikāņu Patons M-47 un 50 tonnīgais franču Mochs, neatbilstot jaunākajām prasībām. To pašu vācieši saka arī par piedāvāto artilleriju un lidmašīnām, kuŗas ap 1957. gadu, kad vācu armija būs kaujas spējīga, būšot vēl vairāk novecojušās un derīgas vienīgi kādai Dienvidamerikas banānu republikai revolūcijas taisīšanai. Šķiet, ka aviācija būs vācu sāpju bērns, jo novecojušies arī pašī vācu lidotāji. No vecajiem pilotiem pie lidmašīnu stiķiem pagaidām izredzes tikt ir nedaudziem. Dzirdamas valodas, ka tūvākajā laikā 3000 jauniešu nosūtīs uz lidotāju skolām Kanadā. No Argentīnas nesen Rietumvācijā atgriezies bijušais vācu gaisa spēku generāleitnants Ādolfs Gallands, kuŗš it kā uzņemšoties vācu gaisa spēku izveidošanu.

ARMIJA UN MILICI

Tās valodas, kas cirkulēja pirms gadiem, ka vācu bruņoto spēku kodolā ietilpinās labi sagatavotās policijas trauksmes un robežapsardzības vienības līdz ar pie okupācijas armijām nodarbinātām sardžu, transporta un darba vienībām, ir nodotas aizmirstībai. Policijas vienības arī turpmāk palikšot iekšlietu ministrijas pārziņā. Nelielās armijas dēļ Bonna vēlas atstāt nevien stipras policijas vienības, bet cīlā arī plānus par īpašu dzimtenes aizsardzības spēku — miliču armijas izveidošanu, kas būtu noderīgs citiem aktīvās un pasīvās aizsardzības mērķiem. Vācu militārie lietpratēji gan šādu miliču armiju uzskata par nejēdzību, jo maz apmācīti un vāji apbruņoti miliči būtu militāri maznozīmīgi.

BRĪVA LIGUMA VIENĪBAS LIKVIDĒS

Tagadējās pie okupācijas armijām nodarbinātās brīva līguma vienības vēlākais divu gadu laikā pēc Parīzes līguma ratificēšanas un pēc pirmā vācu iesaukuma, pamazām

(Nobeigums 4. lpp.)

PARĀDI...

(Pārnesums no 2. lpp.)

mūs ārpus kvotas, kur tādas pastāvēja, svešās zemes guvušas tikai labumu: ieguvušas vērtīgu darba spēku un, kā UNRRAs dalībnieces, tikušas vaļā no liekiem izdevumiem Vācijā.

Vecās māmuļas uzņēma līdz ar viņu apgādniekiem, bet darba spējīgās — arī atsevišķi. Vai A. V. nebūtu zināms, ka tagad vēl Vācijā nīkst daudz veco māmuļu, tēvu un invalīdu, kas veselības dēļ Jaunajā pasaulē netiek ielaisti, kaut gan viņu apgādnieki šeit apņēmušies viņus uzturēt un ārstēt, neapgrūtinot ne valsti, ne sabiedrību? Bijuši arī tādi gadījumi, kad darba spējīgai mātei atļauja iecelot dotā, bet viņas meitai, kuŗai kājā sekās no bērna trieka, tas liegts.

Vadoties ar šiem faktiem — nevar atzīt A. Voitkusa goda parādu teoriju, kas lasāma viņa augstāk min. ievadā Parādi, jo svešajiem parādā neko neesam. Tāpat savai tautai, ja arī vairāk mēs neko nespētu un neprastu kā tikai godam nest latvieša vārdu — arī tad mēs tai parādā nebūtu. Ja rītu vai pēc gada, kad no mums neatkarīgie apstākļi kļuvuši labvēlīgāki, šodien apzinīgi padarīto varētu veikt daudz labāk, arī tad, pretēji A. V. domām, tas parāda kontā nav ierakstāms.

J. Vītols

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ČIKAGA DARBOSIES RIGAS „MĀMUĻA"

Kāds izbijies tautietis no Čikāgas atrakstījis LA redakcijai šādu vēstuli, solīdamies tūlīt pāriet uz ČLB, lai nekristu kaunā. Viņš saka tā:

„Kad nesen Čikāgas latviešu klubu pārdēvēja par Čikāgas latviešu biedrību, kad karoga pasniegšanas svinībās aicināji arī Latvijas sūtni ASV A. Spekki, tai pašā laikā uzņemot par biedrības goda biedru, kad svētku runās pieminēja bij. Rīgas latviešu biedrību, t. s. „māmuļu", norādot uz tās "elo nozīmi tai laikā, kad vēl nebija Latvijas valsts — nevienam Čikāgas tautietim neienāca prātā papētīt, kas aiz visām šīm augstā stila izdarībām un runām slēpjas. Gaisma uzausa, kad mums rokā nāca bij. Čikāgas latviešu kluba, tag. latviešu biedrības 20. g. jubilejas izdevums. Tur nu ir nepārprotami pateikts, ka šī organizācija ir gandrīz tas pats, kā kādreiz Rīgas „māmuļa". Čikāgas latviešu skolas pārzinis Hermanis Kreicers rakstā Latviešu biedrība, nonāk pie 1868. gadā nodibinātās Rīgas latviešu biedrības.

„Tai bija," liecina Kreicers, „valodnieciības, mūzikas, derīgu grāmatu, lauksaimniecības, ārstniecības, jūrniecības, vēstures un politiskās audzināšanas nodaļas; bija zinību un skolas komisijas; bija nama un studentu stipendiju fondi; etnografiskais mūzejs; tā izdeva daudz grāmatu, kalendārus, žurnālu Druva, J. Endzelīna un K. Mīlenbacha latviešu valodas vārdnīcu un pirmo latvju enciklopēdiju. Līdz neatkarīgai Latvijai tā rīkoja visus dziesmu svētkus, atskaltot vienus, kas taktisku apsvērumu dēļ notika Jelgavā; tā sasauca kongresus un konferences un slavenās Zinību komisijas vasaras sapulces, kas atbalsojās visā Latvijā... Tik plašu un daudzpusīgu darbību varēja veikt — viena biedrība... Arī Čikāgā mums nevajadzētu izkaisīties daudzās vienībās, mums vajadzīga viena latviešu biedrība šeit apskatītā veidā un nozīmē."

Tai pašā izdevumā ČLB vicepriekšdēlis V. Vīksniņš raksta:

„Trimdas laikam ieilgstot, Čikāgas latviešu biedrības valde apņēmusies biedrības darbu tuvināt tam svētīgajam darbam, ko Latvijas un latviešu tautas labā veica Rīgas latviešu biedrība."

Ar tik augsti paceltu lāpu vēl neviena mūsu trimdas organizācija nav startējusi, arī ALA ne, un tas saprotams, jo Rīgas „māmuļa" savā laikā bija it kā jumta organizācija visām latviešu biedrībām Latvijā un arī Krievijā, kur, tādas nodibinājušās Pēterpilī, Maskavā, Kijevā un citur. Bet Čikāgieši ir iedrošināti: viņiem labi izdevās Pirmie dziesmu svētki ASV, viņi pārņems arī bij. Rīgas latviešu biedrības funkcijas. Visprīms viņi izkārtos, lai Čikāgā būtu tikai viena latviešu biedrība, un, saprotams, par tādu kļūs tā, kuŗa jau tā saucas — Čikāgas latviešu biedrība, citas latviešu biedrības (kā, piem., Daugavas Vanagu apvienību) pievienojot sev kā nodaļas. Un ko pievienot jau būs diezgan daudz: Čikāgas latviešu (t. s. Kreicera) skola, Baltu filologu kopa ar Mīlenbacha — Endzelīna vārdnīcas izdevniecību, O. Krolla mākslas aģentūra, trīs koŗi, deviņi jaunatnes pulciņi, latviešu radiofons, Austras Ozoliņas vadītais Zentas Mauriņas fonds ar visu grāmatgaldu un veikalu, vēl citi grāmatgaldi un veikali. Kādas deviņas dažādas nozares pie ČLB darbojas jau tagad. Un tā iznāks, Čikāgā būs vēl lielāka „māmuļa", nekā bija Rīgā. Lektori un instruktori apceļos citas latviešu kolonijas ASV, arī Kanadā, kur dibinās „māmuļai" nodalas un lasīs lekcijas, un būs tāpat kā torelz, kā Kreicers raksta:

„Un tā latviešu biedrība modināja, mudināja, aicināja, raisīja un rosināja spējas, audzināja kopības apziņā."

Ak Čikāga, tu augstā pilsēta!

S. C.

„NEMALDĪGIE" FILOLOGI

J. Jēgera kritika par K. Lazdiņa grāmatu Sanskrit — Latvian Words (Laiks 8. janv. un LA 9. febr.) ir tik paspārlīcinoša, tik nesaudzīga, ka katru citādu šī darba vērtējumu izslēdz.

Un tomēr, J. Jēgera apgalvojumiem nekādu neapšaubāmu pamatojumu nav. Ja pat viseksaktākajā zinātnē — matēmatikā — daudzas par negrozāmām turētās atziņas ir mainītas, tad filoloģija, sevišķi zīmējoties uz valodu, kas lietota pirms tūkstoš gadiem, tās radniecību ar tagadējām valodām var atrisināt tikai relātīvi.

Arī pieņemot, ka K. Lazdiņa darbā ir kļūdas, tas savu vērtību, it sevišķi propagandas plāksnē nezaudē.

Grāmata nav sarakstīta zinātniekiem, bet latvietības popularizēšanai. Mums trimdā bieži jautā, kas mēs esam, no kāda celma mūsu tauta, mūsu valoda? Un, lūk, šeit K. Lazdiņa grāmata aizpilda iztrūkstošo robu.

10 trimdas gados ir sarakstītas daudz un dažādas propagandai domātas grāmatas, sākot ar vērtīgajām prof. A. Spekkes un prof. A. Švābes vēstures grāmatām angļu un franču valodā un beidzot ar dažādām brošūrām, bet neviens nav mēģinājis to darīt ar tādu tik īsi, koncentrēti un viegli pārskatāmu sasnikrita un latviešu valodas kopības salīdzinājumu, kā to veicis K. Lazdiņš.

Ja jau pēc 10 emigrācijas gadiem dzejnieks A. Eglītis raksta, ka ar nacionālajiem līķiem ir pilnas visas trimdas ceļmalas, tad K. Lazdiņam var izteikt tikai atzinību(un tādu viņš arī jau saņēmis no tik izcilām personām kā sūtnis K. Zariņš, prof. P. Kļikauka, sūtnis prof. A. Spekke u. c.), par to, ka viņš pēc 30 aizjūrā pavadītiem gadiem nav pārvērties par nacionālu līķi, nav zaudējis interesi par savu dzimteni, dzīvo un jūt tai līdz un ar savu pašaizliedzīgo darbu, pēc savām spējām, veicina tās brīvības atgūšanu.

Ja visi tie latviešu vārdi, kam ir radi sanskritā, kā to saka J. Jēgers, atrodami arī ģermāņu, slavu u. c. valodās, tad tas tikai norāda, ka mūsu valoda ir tikpat veca, tikpat vērtīga kā pieminētās. Tāpēc var apšaubīt, ka latvieši aizguvuši no slaviem, vāciem, somugriem J. Jēgera minētos vārdus, bet ne otrādi. Tālu vēl neizpētītajā latviešu un sasnkrita valodas kopībā J. Jēgers apgalvo, ka „latviešu valoda un saskrits nav tuvāki radi nekā, piem., lietuviešu valoda un sanskrits, vai krievu valoda un sanskrits." Nevar neredzēt, ka autors neapzināti un nepamatoti cenšas samazināt mūsu valodas vērtību.

Daudzo tautu emigranti no zemēm aiz dzelzs aizkara, tāpat kā latvieši, ir izdevuši angļu, franču u. c. valodās propagandai domātas grāmatu kaudzes. Filoloģisko trūkumu tur būs ne mazāk, kā K. Lazdiņam, bet nav gan dzirdēts, ka tur paceltos filologu balsis, kas prasītu „kecerīgos" uzdevumus uzkraut uz sārta.

Stāvēt malā un ironizēt ir viegli. Kāpēc tad J. Jēgers savu lielo zināšanu pūra lādi tur pagalde un nelaiž tautās?

Ar tādām „recenzijām" tikai aizņem darba prieku tiem, kas vēl ko dara un mazina interesi lasītājos.

Kritika ir nepieciešama, bet tai jābūt ne nāvējošai, bet rosinošai, tai jābūt objektīvai un atbildīgai ne tikai sava personiskā „es," bet sabiedrības priekšā.

J. Saliņš

BAPTISTU DRAUDŽU APVIENĪBAS DARBS

Latviešu baptistu apvienības padome, kuŗas sēdeklis ir ASV, 15. janvārī Bostonā noturēja sēdi, to vadīja mācītājs Fr. Čukurs. Tur vispusīgi pārrunāja baptistu draudžu apvienības darbu. Ievērojot rakstveida aptaujā ievāktos padomes locekļu atzinumus par mēnešraksta Kristīgā balss izdošanu, nolēma, ka, sākot ar šo gadu, mēnešrakstu izdos Latviešu baptistu apvienības ASV padome. Mēnešrakstā būs arī nodaļa jaunatnei Rīta stari un bērniem Svētdienas skolnieks. Mācītājs A. Mēters ziņo, ka no 3086 eksempl. iespiestās dziesmu grāmatas izplatīti 1676 eksemplāri, ASV un Kanadā 1018, Brazilijā 585, Austrālijā 36, Anglijā 17, Zviedrijā 19, bet Francijā 1 eksemplārs. Dziesmu grāmata piesūtīta arī Ņujorkas pilsētas bibliotēkām un pilsētas baptistu misionei. O. Baštika ziņo, ka pabalstus latviešiem Austrijā un Vācijā sūta uz 48 vietām. Draudžu savstarpējo saišu stiprināšanai katrai draudzei ieteic uzņemt vienu dievkalpojumu skaņu lentā, lai ieskaņojumi apmaiņas kārtībā varētu apceļot visas draudzes. Jaunatnes darba pārzinis Fr. Čukurs ziņo, ka jaunatnes nometnes sarīkošanai Kanadā radušies šķēršļi un to nāksies sarīkot ASV. E. Ķeris ziņo, ka izdos koŗa dziesmu grāmatu ar 200 dziesmām.

Baptistu koŗu apvienības priekšnieks E. Baštiks atgādina, ka 28. maijā Filadelfijā notiks Dziesmu diena, kopmēģinājumi notiks sestdienās pēcpusdienā.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

Gaujas gaidu vienības un Staburaga skautu vien. kopējais gadskārtējais sarīkojums notiks sestdien, 5 martā, plkst. 7 vakarā Hull House lielajā Boven zālē, 800 Halsted St. Programmā: dziesmas, mūzika, dejas u. c. priekšnesumi.

Visi gaidu un skautu draugi un labvēļi aicināti apmeklēt šo sarīkojumu, kuŗa atlikums paredzēts nometņu u. c. vasaras nodarbību pīkošanai.

Daugavas Vanagu apvienība Čikāgā un Čikāgas latviešu studentu kopā rīko svētdien, 6. martā, pl. 5 pp, 800 S. Halsted Hull House lielajā Boven zālē pulkv. Kalpaka un latviešu leģionāru atceres koncertu. Piedalās tenors V. Salna un viru koris Daugavieši.

V. Kārkliņa Indīgās ēfejas izrāde Ceļojošā ansambļa uzvedumā notiks Hull House teātŗa zālē, 800 S. Halsted St. sestdien, 12. martā, plkst. 7.30 vak., svētdien, 13. martā, pl. 2 pp un plkst. 6.30 vakarā.

Sarkangalvīte un vilks iestudē Krolla teātŗa studija rež. Z. Avotiņas režijā. Pirmizrāde notiks svētdien, 10. aprīlī, 1. Lieldienās, pl. 2 un plkst. 5 pp. Hull House, 800 S. Halsted St.

Par J. Raiņa Krauklīša viesizrādi ievadītās sarunas starp Bostonas ansambli un Krolla mākslas aģentūru tuvojas pozitīvam noslēgumam: izrādes paredzētas Čikāgā vasarā vai rudenī, atkarā no tā, kā varēs saskaņot daudzo tēlotāju atvaļinājumu.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes gada sapulcē 6. februārī bija draudzes valdes, vecāju padomes un finanču komisijas vēlēšanas. Valdē pārvēlēt vajadzēja 5 locekļus, un tos visus ievēlēja no jauna; vecāju padomē visiem locekļiem vajadzja atkāpties, bet visi tie paši tika atkal ievēlēti; kā pavisam jauns institūts nāca klāt finanču komisija, ko ievēlēja 5 personu sastāvā.

18. februārī bija sasaukta konstruēšanās sapulce, un draudzes vadība sastādījās šādi: valdes pr-dis J. Dakars, palīgi R. Ārums un E. Miķelsons, sekret. A. Krūmiņš, sekr. pal. K. Biezais, kasieris E. Āboliņš, kas. pal I. Vārtiņš, mantzinis B. Vikss, nama pārz. K. Biķernieks, pal. J. Rasa.

Vecāju padomē pr-dis N. Bredžs, pal. M. Fraktenieks, sekr. K. Ķibe, loc.: P. Abrenietis, R. Baumanis, Ž. Celmiņš, O. Ceplītis, L. Dombrovskis, E. Kalniņš, K. Kopštāls, L. Liepiņš, māc. J. Prauliņš, A. Skudris, E. Strautmanis, A. Strautnieks, māc. J. Strautnieks, M. Švānfelds un A. Tiesnieks.

Finanču komisijā pr-dis J. Dakars, locekļi: E. Miķelsons, E. Āboliņš, M. Fraktnieks un L. Dombrovskis.

20. februārī, svētdien, notika viņu sviņģa ievešana, dievkalpojumu draudzes baznīcā vadot māc. A. Rautenšildam. Ciānas draudzē pašlaik ir 1016 locekļu.

— Par īstu draugu, Pēter, es sauc tādu cilvēku, kas mani gan labi pazīst, bet tomēr turas ar mani kopā.

KAS VIŅŠ IR UN KO VIŅŠ DARA?

Sacensības šaržs 15. n-rs.

Tas, kam rokās gods un vara,
Visu dikti gudri dara,
Un pa vidu klintīm stūrē
Sabiedriskā darba tūrē.
Brīnās deputāti, grāfi:
— Re, kā mainās paragrāfi!

Vēstule lielņujorkiešiem

Sveiki, tautieši, dāmas un kungi!

„Lielņujorkas telpa," tā teikts kādā jūsu avīzes ziņojumā, „kongresam deva 26, bet citi ASV novadi tikai 3 delegātus." Vai nu vairs jājautā, kā jūs uzrunāt, kā saukt jūsu biedrības, jūsu avīzi? — Lielņujorkieši, lielbiedrības, lielavīze. Un bezmaksas pielikums — lielpielikums, redaktori — lielredaktori, bet jūsu dziesmu svētku komitejas atkāpšanās — lielnotikums. Kad mans koris iemācījies gandrīz jau visas dziesmas no tās pašas grāmatas Lai atskan dziesmas — viņi laižas latatā! Nu mums jārīko dziesmu svētki pašiem, bez kādas komitejas, jo nevar taču laut dziesmām satrūdēt kamolā, un vēl tādām dziesmām! Un mēs rīkosim, un mēs dziedāsim, kaut vai kādā telpā, lielā vai mazā, kaut vai kurā krastā.

Jūsu lielavīzē daži lasītāji žēlojas, ka gadā esot par maz mēnešu, vajadzētu ortīk — tā paša lielpielikuma dēļ — viņiem esot vēl par maz ko lasīt. Ja ko dod par brīvu, tad vajadzētu gan dot daudz, ne maz, to jau mēs nometnēs mācījāmies, bet jūs to neievērojat, tādēļ, lūk, jau ir sūdzības.

Bet arī Knutam Lesiņam ir ko žēloties: Jānis Grīns izrāvis no kabatas tādu olekti, ko viņš, Lesiņš, nekad neesot redzējis, un nu vicos vaļā ar literātūras žanru mērīšanu: visi žanri labi, ja tie nav garlaicīgi! Kas vainīgs, tas bailīgs: Lesiņam laikam garlaicīgu žanru pierakstīts pilnas atvilktnes. Līdz šim gan tādus neesmu manījis. Kā nu laidīs klajā, ja Grīnam kabatā glabājas tāda olekts!

To es jums, mīļie lielņujorkieši, pastāstu tāpat aiz lielas sirsnības, vainīgi jau jūs pie šīs lietas neesat, un ne jums kāda daļa gar Grīna olekti, ne gar Lesiņa manuskriptiem. Runāsim par ko citu. Pastāstīšu jums, kāda man ņupat bija saruna ar Skopānu, jūs jau viņu pazīstat.

— Tu raksti garas vēstules tautiešiem visās pilsētās — teica viņš, — tērē laiku, papīru un tinti, bet viņi tev neatbild... Vai tev labāk nevajadzētu aprakstīt kāzas, kristības, dzimumdienas, biedrību jubilejas? Tad vismaz viens labums tev būtu: tu dabūtu paēst labas vakariņas, dažreiz arī vēl brokastis, ja svinības ievelkas līdz rītam... Kas tev tiek no vēstulēm?

— Nepatikšanas, tikai lielas nepatikšanas, Skopān — es atbildēju — viņi rakstos uz manām vēstulēm neatbild, bet sadod mutes vārdiem, ja tikai dabū mani rokā. Un es jau pats, neko launu nedomādams, pieēju viņiem klāt. Vakar, piemēram, aizgāju pie sava skolas biedra. Pa Rīgas jūrmalu kādreiz abi staigājām baltās kurpēs, man bija arī baltas bikses, mēs bijām labi draugi. Un nu, ko domā, šis mani ņems priekšā. Vēstulē ...iešiem esot tangēts viņa gods, bet tas un vēl nekas neesot, tur esot tangēts arī viņa organizācijas gods. Un tur esot viena tāda vieta, ko viņš nevarot saprast, kādēļ domājot, ka tur iekšā esot bezdievība.

„Ja tu netici eņģeļiem, kādēļ tad tu toreiz ar mani kopā gāji baznīcā?" viņš mani tirdīja. „Tagad viņš tūr domā, ka mēs abi esam bezdievji. Par tevi nekas, bet par mani...

Sekoja daudz tādu vārdu, ko vēstulē minēt nebūtu pieklājīgi. Un tomēr kaut, kā jūs paši zināt, lamu vārdos klausīties nav nemaz tik patīkami, ar šo paziņoju, ka esmu gatavs jebkurā vietā un laikā stāties priekšā jebkuram draugam vai ienaidniekam un noklausīties līdz galam visu, kas vien no dziļi aizvainotas, tangētas vai apbēdinātas sirds laukā var nākt, jo tas ir labi un veselīgi, ka laukā nāk un iekšā nepaliek, kā māca Sigmunds Freids un viņa skolnieki Ādlers un Jungs. Un kas gan cits, ja ne nabaga žurnālists būs tas „grēka āzis," kuŗš ar noliektu galvu, aizpogātu žaķeti un izdzisušu cigareti zobos pazemīgā pacietībā saņems uz savas ādas ledaini aukstas un kā uguns liesmas karstas dušas, visus trimdas grēkus, aukstos un karstos, no organizāciju vadītājiem un sludinātājiem?

Un ar prieku sirdī, mīļie lielņujorkieši, lai tikai gāž virsū, lai nekautrējas!

Sveiciniet savus lielsuperus, lielpērminderus un lielredaktorus.

Jūsu Alumsalums

Prof. P. Ķikauka

VĒL PAR SVEŠO ĪPAŠVĀRDU RAKSTĪBU

III

Ja mūsu laikmets ir slavens ar bezprincipu politiku, tad tāpēc nav jāpāriet arī uz bezprincipu rakstību.

„Nav pamata apgalvojumam, ka fonētiskās rakstības atmešana nozīmētu cieņas trūkumu pret savu valodu. Tad jau laikam visas citas Eiropas tautas necienī savu valodu."

Runa bija par iekavām, kuŗās pēc A. Zvēriņa un viņa domu biedru ieskata varētu likt fonētisko rakstību līdzās oriģinālrakstībai, kas stāvētu pirmā vietā un bez iekavām. Es, „aiz cieņas" pret latviešu valodu ieteicu otrādu kārtību: latviešu rakstību pirmā vietā un bez iekavām, svešo tai līdzās un iekavās.

Turoties pie ieskata, ka svešajos īpašvārdos izruna nav svariga, bet pirmajā vietā liekama rakstība, un proti oriģinālā, A. Zvēriņam mūsu fonētiskā rakstība šķiet novecojusies un, tagadējiem apstākļiem nepiemērota: „Tehnikai progresējot un starptautiskiem sakariem strauji attīstoties, mēs ar savu rakstību esam palikuši tālumnieku lomā. Ja mūsu tagadējā rakstība var apmierināt dzejniekus un romānu rakstniekus, tad juristiem, diplomātiem, saimnieciskiem darbiniekiem un daudzām citām profesijām tā sagādā lielas neērtības... Mēs vairs nevaram rakstīt tā, kā tanīs laikos, kad mūsu valoda bija zemnieku valoda."

Tālumniekiem te pieskaitīti ne tikai zemnieki, bet arī dzejnieki un rakstnieki. Tiem pretim likti juristi, diplomāti un „daudzas citas profesijas," kam fonētiskā rakstība sagadājot „lielas neērtības."

Kas tās par neērtībām, to es līdz šim neesmu varējis izdibināt. Argumenti un piemēri, kas atrodami A. Zvēriņa divos rakstos, nepārliecina.

Latvieši, kuŗiem ir sakari ar cittautiešiem un ārzemniekiem, ir spiesti lietot svešvalodu, un tad jau arī īpašvārdi jāraksta un jāizrunā saskaņā ar svešās valodas rakstību un izrunu. Kā šos īpašvārdus rakstām un izrunājam mēs, tas cittautiešus nevar interesēt, jo viņi nerunā mūsu valodu un nelasa mūsu rakstus. Valoda un rakstība ir katras tautas iekšējā lieta.

Mūsu fonētiskā rakstība domāta galvenokārt iespiestajam vārdam. Tur viens rakstītājs (raksta autors) stāv pretim lasītāju tūkstotim. Tāpēc tūkstoš lasītāju intereses ir svarīgākas par viena rakstītāja interesēm. Rakstot oriģinālrakstībā, rakstītājs sagadās izrunas grūtības daudziem lasītājiem, galvenokārt tiem, kas neprot svešas valodas. Bet rakstot fonētiski, viņš nesāgādās nevienam lasītājam nekādu grūtību, jo visi latvieši prot latviešu rakstību. Šī ir tā lielā ērtība, kuŗu latviešu lasītājiem dod svešo īpašvārdu fonētiskā rakstība. Mūsu princips ir skaidrs: mēs rakstām tā, kā runājam, tiklab savus, kā visus citus vārdus un īpašvārdus. Iebildums, ka, rakstot fonētiski, mēs sagrozot vārda pirmrakstību un līdz ar to padarot nosaukto personu grūti identificējamu, atkrīt, jo vajadzības gadījumā iekavās var pielikt arī vārda oriģinālrakstību.

Atsaukšanās uz starptautiskiem sakariem un technikas progresu mums liek padomāt arī par ko citu. Vai tieši technikas laikmetā nav sākusies tautu nacionālā atmoda visā pasaulē? Ir iemesls domāt, ka nākotnē tautas izkristallizēsies par nacionāli-kultūrālām vienībām, kas katra cieši turēsies pie savas valodas, tradicijām un īpatnībām. Mūsu uzdevums nav sacīkstē skriet ar visiem vējiem, bet izveidot un līdz kultūras augstumiem pacelt to, kas mums īpatnējs. Un, to darīdami, mēs nekļūsim vis atpalicēji, bet jaunu vērtību radītāji.

Savu veco ortografiju latvieši bija dabūjuši tais laikos, kad viņu saimniecisko un garīgo dzīvi noteica viņu kungi un aizgādņi, kuŗu acīs viņi bija tikai „bauri" un „mužiki." Tāpēc, atgūstot neatkarību, saprotama un dabiska bija prasība revidēt svešinieku doto rakstību.

Bet mūsu jaunā ortografija ir pašu latviešu izveidota un nodibināta brīvās Latvijas pirmajos neatkarības gados, kad valdība iecēla rakstības jautājuma nokārtošanai sevišķu komisiju ar mūsu izcilākiem valodniekiem priekšgalā. Un līdz ar jauno ortografiju tika apstiprināta arī svešo īpašvārdu tagad spēkā esošā rakstība. Vai tā būtu jāu novecojusies?

Nobeidzot šo rakstu, griķu vēl jautāt: vai mēs, emigrācijā esošā tautas daļa, esam tiesīgi grozīt rakstību, kas pieder visai tautai? Mūsu diskusijās nevar piedalīties ne dzimtenē palikušie tautieši, ne tie, kas Tālajos Austrumos un aiz polārā loka vergu darba nometnēs cīnās par savu dzīvību. Vai tad labāk neatlikt šāda veida ierosinājumus līdz tam laikam, kad būs izšķirts kardinālais jautājums par mūsu tautas „būt vai nebūt"?

KULTURFILMAS TORONTO

Ītona auditorijā 1. un 4. martā plkst. 8.30 Kārlis Robinsons rādīs interesantu krāsu filmu par Braziliju. Bet 29. martā un 1. aprīlī Hals Linkers demonstrēs filmu par Kubas salu, rādot mambo dejotājus, ielu karnevālus, sūkļu zveju un daudz neredzētu skatu no turienes dabas un dzīves.

AIZ DZELZS AIZKARA

Rīgas tuvumā Šmerļa mežiņā sākot iekārtot Pad. Savienības filmu laboratoriju.
TASS ziņojums

27. febr. Latvijā notiks Augstākās padomes vēlēšanas.
Pravdas ziņojums

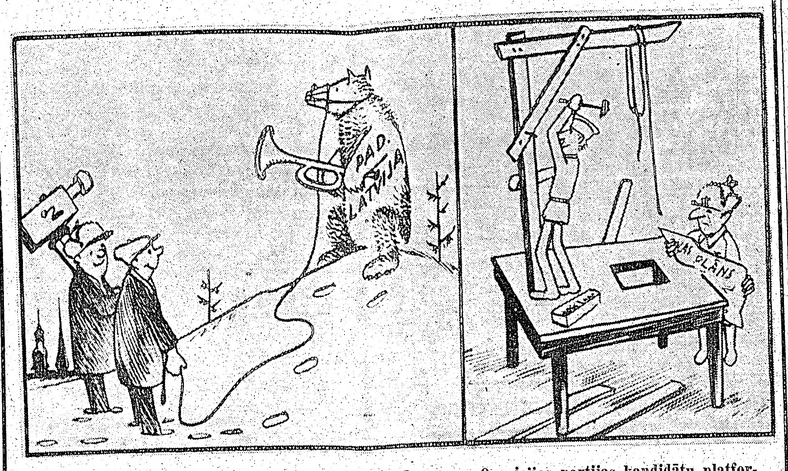

Kremļa režisori: „No tirā propagandas viedokļa iekāms sākam griezt filmu par laimīgo Pad. Latvijas republiku, lācim jāuzsmērē medus uz lūpām. Pēc tam uz brīdi jānoņem güstekņa pavada un jāliek iepūst mūsu turē."

Opozicijas partijas kandidātu platforma pēc Maskavas projekta

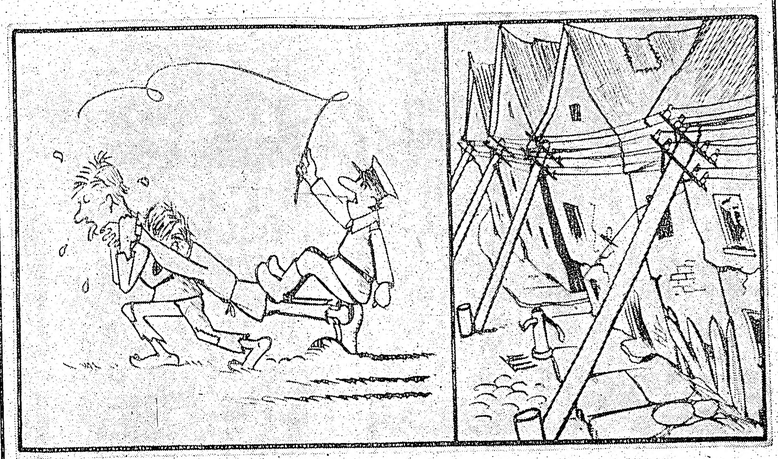

Plašajā dzimtenē varam sastapt ne tikai vecāko zemes apstrādāšanas metodi, bet arī vecāko celtniecības saglabāšanas veidu pasaulē.

SVARĪGI LĒMUMI

VĀC LĪDZEKĻUS BAZNĪCAS PIRKŠANAS FONDAM

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto gada sapulce, kas 20. februārī notika sv. Trisvienības baznīcā un spraigās pārrunās turpinājās piecas stundas, šorelz bija pulcējusi samērā kuplu draudzes locekļu skaitu — 120.

Par sapulces vadītāju ievēlēja O. Breņķi, par sekretāru P. Zaretoku, par balsu skaitītājiem E. Buku un F. Ritumu. Pēc māc. A. Lūša ziņojumiem par draudzes darbību un kases stāvokli pārskatus sniedza draudzes padomes pr-ks A. Vanags, draudzes kasieris K. Vītiņš, Saulaines pārv. kasieris A. Atteka un dāmu kom. kasiere E. Buka, plašāku revīzijas komisijas pārskatu nolasīja rev. komisijas priekšsēdis K. Tannis. Revīzijas komisija atzinusi, ka draudzes kases grāmatas vestas kārtīgi un apzinīgi — bet, ievērojot lielos un aizvien pieaugošos draudzes ienākumus un izdevumus, turpmāk ieteicams draudzes grāmatvedību centrālizēt, budžetu sastādīt nevis sešiem mēnešiem, bet — visam gadam; ar draudzes darbības pārskatu pirms tās publicēšanas iepazīstināt arī revīzijas komisiju, stingrāk pieturēties pie budžeta attiecībā uz izdevumu postenšiem utt. Pilnsapulce atzina, ka revīzijas komisijas ierosinājumi ņemami vērā nākotnes darbā, un, ka grāmatvedības centrālizēšanai, ja tas nepieciešams, jāsauc talkā kāds speciālists, kas par savu darbu saņemtu varbūtēju, nelielu atlīdzību. Visus ziņojumus, atzīstot draudzes darbību 1954. gadā par sekmīgu un pozitīvi novērtējot draudzes amatpersonu labo gribu un draudzes darbam veltītās pūles, pilnsapulce pieņēma bez iebildumiem.

Plašākas pārrunas izraisīja jautājums par draudzes nodevām un to iekasēšanas kārtību. Kasieris K. Vītiņš norādīja, ka 1954. gadā katrs iesvētītais draudzes loceklis draudzei caurmērā ziedojis 7.30 dol. un ka šī summa kļūtu vēl mazāka, ja ieskaitītu tos 384 draudzes locekļus, kas divu gadu laikā draudzes darba veicināšanai nekā nav ziedojuši. Māc. A. Lūsis norādīja, ka nemaksātāju gadījumā katram draudzes loceklim jāpieiet ar individuālu mērauklu, jo ir zināmi gadījumi, kad slimības, bezdarbs vai citu grūtību dēļ dažiem draudzes locekļiem draudzes nodevu tiešām nav bijis iespējams nokārtot. Tomēr ir arī tādi gadījumi, kas liecina par neattaisnojamu pienākuma apziņas trūkumu pret draudzi un baznīcu. Lai turpmāk draudzes nodevu nomaksas kārtībā būtu zināma vienveidība, pilnsapulce lielā vienprātībā nolēma par draudzes locekļu minimālo maksājumu draudzei ieskaitīt vienas dienas izpeļņu gadā pie kam šī vienas dienas alga jāmaksā katram iesvētītam draudzes loceklim, pelnītājam ģimenē. Šāda nodevu maksāšanas kārtība pastāvēja ļoti daudzās draudzēs Latvijā, un pilnsapulce izteica cerību, ka to varēs iedzīvināt arī trimdas apstākļos. Draudzes budžetu 1955. gadā pirmam pusgadam pieņēma $4.778 apmērā un, sekojot prof. V. Burkēvica un J. Mežaka ierosinājumiem, padomei ieteica, ja budžeta ienākumi to atļauj, izdot $200 draudzes svētdienas skolas, Toronto latviešu sestdienas skolas un Latviešu ģimnazijas darba veicināšanai.

SAULAINĒ CELS VASARAS MĀJU

Saulaines budžetu 1955. gadam apstiprināja $6.100 apmērā, pievienojoties Saulaines pārvaldes ierosinājumam, ka jau 1955. gada pavasarī Saulainē uzbūvējama jauna vasaras māja ar apm. 15 istabām izīrējamo telpu skaita pavairošanai. Līdzekļi ēkas būvei $2.500 paredzēti 1955. g. Saulaines budžetā. Spraigas pārrunas izraisīja jautājums par privātu vasaras mājiņu celšanu Saulainē. Šis jautājums bija jau arī pag. gada pilnsapulces darba kārtībā. Nekādu konkrētu lēmumu šai jautājumā pilnsapulce tomēr nepieņēma, bet uzdeva Saulaines pārvaldei turpināt sarunas par varbūtējās zemes platības paplašināšanu pirkšanas ceļā, noskaidrojot, cik būtu to draudzes locekļu, kuŗi vēlētos Saulainē iekārtot sev privātas mītnes.

Vissvarīgākais darba kārtības jautājums saistījās ar sava dievnama iegādi draudzes vajadzībām.

Māc. A. Lūsis ziņoja, ka kopš novembŗa mēneša, kad izsūtītas aptaujas draudzes locekļiem ziedojumu jautājumā, saņemtas 110 atbildes (pavisam izsūtītas 770 anketas). Dažādos termiņos, no 1 — 10 gadiem draudzes locekļi pagaidām pieteikuši ziedojumus 20.000 dol. apmērā, 3 draudzes locekļi 10 gadu laikā katrs apņēmušies ziedot baznīcas iegādei $1000, bet caurmērā ziedojumi svārstās no 50 līdz 200 dol. Pēc plašām pārrunām draudzes pilnsapulce pieņēma lēmumu, ka draudzes dievnama iegāde ir visu draudzes locekļu kopējais uzdevums, un katram draudzes loceklim pelnītājam jācenšas atbalstīt šo pasākumu, maksājot mēnesī vismaz 50 centus dievnama iegādei un ar to saistīto izdevumu segšanai. Šie maksājumi kārtojami neatkarīgi no draudzes nodevām un ieskaitāmi speciālā dievnama fondā. Bez tam draudzes padomei jāizdara speciāla ziedojumu vākšanas akcija šim mērķim, griežoties personiski pie visiem draudzes locekļiem.

Dievnama iegādes fonda pārvaldē apstiprināja draudzes padomes izraudzītos pārstāvjus: māc. A. Lūsi, māc. A. Briedi, A. Vanagu, Ž. Rutenbachu, K. Vītiņu, A. Dobeli un J. Liepiņu, kā arī dāmu komitejas pārstāves E. Buku un E. Burkevicu. Padomei deva tiesības dievnama iegādes fonda pārvaldi paplašināt kooptācijas ceļā no draudzes locekļu vidus.

Vispārējā plāksnē, nekādus noteiktus lēmumus nepieņemot, izvirzījās pārrunas par sv. Jāņa draudzes un Kanadas Latviešu nacionālās apvienības sadarbību. J. Rolavs īsā ziņojumā raksturoja iemeslus, kas skubinājuši draudzes padomi nākt ar ierosinājumiem LNAK pārvērst par fizisku un juridisku personu apvienību, bet V. Upeslācis aizstāvēja LNAK uzbūves līdzšinējos principus, ļieteicot draudzei pagaidām nesteigties ar tādu lēmumu pieņemšanu, kas varbūtēji varētu apgrūtināt LNAK izraudzītās statūtu komisijas darbību.

Rotācijas kārtībā pārvēlamos draudzes padomes locekļus — O. Breņķi, K. Kazerovski, Ž. Rutenbachu un K. Vītiņu vienbalsīgi atkal ievēlēja padomē uz 3 gadiem. Papildinot padomes locekļu skaitu no jauna uz 3 gadiem draudzes Padomē ievēlēja: prof. V. Burkēvicu, Ž. Kursi, E. Groskaufmani, M. Treigutu un V. Zaķi. Revīzijas komisiju ievēlēja līdzšinējā sastāvā: K. Tanni, J. Tontegodi un J. Bāru.

KAS NOTIEK KANADĀ?

Toronto apstādījumu komisionārs G. Bells ierosināja nākošā vasarā brīvdabas koncertu programmās, kas domātas galvenokārt pusaudžiem, uzņemt vairāk klasisko un moderno mūziku, kombinējot to ar deju mūziku. Atvēlētos līdzekļus apstiprināja 10.000 dolaru apmērā.

Toronto pilsētas parku uzturēšanai un jaunu apstādījumu ierīkošanai atvēlēti 3.550.453 dolaru. Minētā summā ietverti arī līdzekļi ēku remontiem un spēļu laukumu vajadzībām. Ierīkos 13 akru lielu klinšu dārzu, līdzīgu tam, kāds ir Hamiltonā. Klinšu dārzs būs iepretim Grenadieru dīķim.

Komisija, kas izmeklē lielo krāpšanas afēru sakarā ar šoseju būvi, kur izmaksātās milzīgas naudas summas par nekad neveiktiem darbiem, aptuveni rēķina, ka izkrāptās naudas kopsumma esot apm. 1.400.000 dolaru liela. Revīzijas materiāli sakopoti 200 lapaspušu garā ziņojumā un par galveno vainīgo ieskata bijušo šoseju departamenta galveno inženieri C. H. Nelsonu. Ziņojumu akceptējuši tikai 8 izmeklēšanas komisijas locekļi, bet pārējie 3 — opozicijas locekļi ar komisijas darbību ir neapmierināti un 25. janvārī no tās izstājās, apvainojot konservatīvo partiju locekļus, ka tie mēģinot skandālu likvidēt. Vainu it kā visiem līdzekļiem mēģinot piedēvēt tikai diviem galveniem inženieriem, kaut gan patiesībā vainīgo ir ļoti daudz, bet komisija izvairoties tos atrast.

Liberāļu līdera F. Olivera konstatējums un viņa informācija laikrakstam Daily Star sacēlusi lielu neapmierinātību, un premjērs Frosts bargi uzbrukā opozicijai par nepatiesu un nepierādāmu apvainojumu celšanu, jo izmeklēšanas komisija nevienu brīdi nav mēģinājusi noslēpt patiesos apstākļus, bet centusies sniegt objektīvu pārskatu par izmeklējamo lietu.

Džēms Istrūds

TRAUKSME REDAKCIJĀ

ROMĀNS PAR AVĪŽNIEKU DZĪVI

Tulkojis I. F.

11. turpinājums

„Viņa bija, kā teikt, meitene izpriecām," Čārlijs nekavējoties deva savu raksturojumu.

„Jā, bet kam?"

Čārlijs savilka jautājošu seju.

„Kopš kuŗa laika Dienas Ziņās sāks parādīties aizkulišu nodaļa?" viņš brīnījās.

„Ar šodienu," Hučesons atmeta. Un vairāk vārdu arī nevajadzēja. Čārlijs nojauta, kāds ir viņa uzdevums. Bet laika bija maz, Hučesons saprata, ka Čārlijs bija jāinformē par katru mazāko pieturas punktu.

„Čārlij," viņš teica, „vai tev ir zināms, ka Rijencijam bijuši kādi sakari ar Salliju?" Čārlijs uzmeta viņam asu skatu. Vienā mirklī viņam kļuva skaidrs, kāpēļ šefs pēkšņi bija sācis interesēties par aizkulišu ziņām.

„Kas vajadzīgs?" viņš jautāja.

„Pierādījumi. Es gribu būt pilnīgi drošs."

Čārlijs pamirkšķināja aci.

„Šāda lieta," viņš teica, „parasti beidzas ar kādu iedauzītu pakausi."

„Es to zinu," teica Hučesons. „Vai tas tevi baida?"

„Nekādā gadījumā," teica Čārlijs, enerģiski izsliedamies. Viņš paņēma cepurī un gāja uz durvīm. „Pavisam arī ne..."

Hučesons noraudzījās viņam pakaļ un līksmi pasmaidīja. Viņš atkal sāka justies formā. Varbūt, ka viņam būs viens liecinieks pret Rijenciju. Kāda beigta meitene minka kažokā — beigta meitene, kuŗa tomēr varbūt varētu sākt runāt...

Un kas pirmais bija uzgājis šīs pēdas? Villebrande. Šī doma pēkšņi lika iesāpēties viņa sirdij. Viņš allaž bija jutis nepatiku pret tās šķiras reportāžām, par kādām atbildīga bija Villebrande. Tā bija reportāža, kas kairināja ļaužu ziņkārību un atklāja cilvēku zemākos instinktus. Bet vienu viņš nevarēja noliegt: nekad viņa nepameta iesākto pavedienu un lieliski pārzināja inprovizācijas mākslu. Viņa nekad neapmierinājās ar to uzfrizēto materiālu, ko sniedza policija un citas oficiālās iestādes. Viņa bija ar mieru pārciest klizmas, neveiksmes un pat uzbrukumus, lai tikai atrastu vienu vienīgu jaunu aspektu. Un tas bija veids, kā bija jāpasniedz lasītājiem jaunas ziņas, patiesi jaunumi.

Viņš izlasīja vēlreiz Villebrandes raportu. Tas bija tipiski no viņas, uzrakt šo Sallijas seno sākaru ar Vartonu. Kaut arī tā bija diezgan paveca lieta, — ja vien Vartons nemeloja, — tad tomēr ļoti interesanta. Villebrande tiešām bija smalki izpētījusi kā visus Vartona, tā Sallijas radu rakstus. Piemēram, šīs rindas par meitenes brāli, tās bija ļoti zīmīgas.

Viņš uzmeklēja sporta redaktoru Tomsonu.

„Harij," viņš teica, „vai tu esi ko dzirdējis par tādu Hermani Šmitu, neizdevušos bokseri?" viņš jautāja Tomsonam, rādīdams Villebrandes rakstu. „Kā liekas, viņš ir strādājis Arēnas boksa klubā."

Tomsons brīdi pādomāja.

„Jā, jā," viņš teica, „ļu es atceros."

„Viņš ir Sallijas brālis," papildināja Hučesons, „un kā liekas, Sallijai ir bijušas kādas darīšanas ar Rijenciju."

„Jēhē," vērīgi teica Tomsons, „cik man ir zināms, Rijencijam ir diezgan daudz darīšanu ar Boksa apvienību."

„Tā," teica Hučesons, „mēģini atrast Šmitu. Un izspied no viņa kaut ko."

„Par viņa uzdevumiem un darbu?"

„Nē, par Salliju. Te tev ir Villebrandes raports."

Torasons gari nejautāja. Viņš bija jau ceļā, dodamies ārā savā parastajā veidā, mērķtiecīgs, mazliet agresīvs, kā boksers, kas meklē pretiniekam atsegtu vietu. Un nu viņam bija uzdevums, kas, kā likās, prasīja ātru domāšanu un varbūt arī — ātras kājas.

SESTĀ NODAĻA

Nakts bija tikko sākusies, un vēl atlika vesela stunda līdz tam likteņīgajam pulksteņa sitienam, pēc kuŗa nedrīkstēja palikt pāri vairs neviens manuskripts. Bet ja Nora nebūtu aizgājusi tik pēkšņi no restorāna un — no viņa dzīves, kogan viņi tagad darītu? — domāja Hučesons. Ēstu, dejotu, dzertu šampanieti, mīlētu viens otru? Vienu īsu acumirkli viņa domas aizklīda līdz pudelei, kas glabājās rakstāmgalda apakšējā atvilktnē — vajadzības gadījumam, — bet viņš izturēja kārdinājumu.

Bija jāstrādā. Viņam bija darbs, kas bija jāpabeidz. Darbs, kas prasīja skaidru galvu. Darbs, kas likā aizmirst visu pārējo. Nora, Nora, Nora. Kādēļ tu man to nodarīji? Tas nebija pareizi no tevis, vai tu dzirdi to? Tas nebija pareizi. —

Nē, arī viņš nedarīja pareizi. Labāk bija domāt par kaut ko citu. Varbūt par kādu citu sievieti. Par Salliju Šmiti, piemēram. Bet priekš tā bija nepieciešami daži fakti, un fakti bija tie, kas viņam trūka.

Viņš pacēla telefona klausuli un lika savienot ar archīvu.

„Lūdzu sameklējiet visu, kas vien jums ir zināms par Salliju Šmiti."

„Jā, sēr."

Pēc tam viņš runāja ar bilžu archīvu un lika uzsūtīt augšā visus uzņēmumus, kas vien tiem bija no Sallijas: Sallija kā modelis, Sallija saulošanās kostīmā, Sallija dejotāja, Sallija kā reklāmu manekene.

Pēc tam viņš nogrima parastajā rutīnas darbā. Vēl vienmēr nebija nekādu ziņu no Čarlija, ne vēsts no Tomsona.

Pēc kāda laika viņš sāka just izsalkumu un lika ienest kafiju un sviestmaizes. Bet pēc tam parādījās archīva augstā prieseteriene, un līdz ar viņu viena otra vērtīga izziņa. Sallija un viņas brālis bija dzimuši Savienotajās Valstīs, bet vecāki bijaj iecelojuši no Vācijas. Viņas tēvs bija bijis drēbnieks, ar mazu, trūcīgu darbnīcu kaut kur Īstendā. Sallijai, cik bija uzzinājusi archīvāre, nebija pagātnē nekā noziedzīga, viņa bija neprecējušies.

Hučesons klausījās uzmanīgi un mēģināja aizpildīt trūkstošās detaļas ar fantazijas palīdzību. Nabadzīga meitene ,uzaugusi nomalē, bez kādām priekšrocībām, izņemot skaisto seju, pie katras iespējas. Bet ar šiem dotumiem ne viena vien meitene bija jau tikusi pie minka kažoka — dažreiz pat līdz kontraktam Holivūdā. Tātad atkārtojas tikai kāds šai zemei visai raksturīgs stāsts. Bet ar vienu atšķirību. Sallija bija gan ieguvusi savu minkādu, bet cena bija izrādījusies daudz augstāka nekā viņa to bija paredzējusi.

Viņš iedzēra pa malkam kafijas un uzkoda sviestmaizes. — Nu es lēnām atgūstu līdzsvaru, viņš domāja, pēc visiem šiem notikumiem ar Noru, ar Fenveju, ar Vartonu un visiem kopā. Archīvāre pašreiz tieši bija nobeigusi savu ziņojumu, kad ieskanējās telefons.

„Jūs vēlas sastapt kāds Luiss Šāfera kungs," ziņoja sekretāre.

Tā. Kurp Nora bija devusies pēc tam, kad viņa bija atstājusi restorānu, nebija nekāds noslēpums. Dažas sekundes Hučesons vilcinājās.

„Lūdzu," viņš tad teica un nolika klausuli. „Palūdziet, lai ienāk fotografs," viņš teica archīva dāmai, visu laiku pūlēdamies nepiegriezt uzmanību vīrieša ēnai, kas bija redzama aiz stikla durvīm.

Luiss Šāfers šķita būt pilnīga kopija tam ierāmētajam uzņēmumam, kas bija novietots goda vietā Noras dzīvoklī. Viņam varēja būt gadi 40, viņa eja bija paplata, zēniska un veselīga, gluds saglauztiem matiem. Viņš bija atlētisks tips, droši vien kāda sporta kluba lepnums.

Hučesons visu to ievēroja, gandrīz uz viņu nepaskatīdamies.

Šāfers nāca viņam pretī ar izstieptu roku, tieši tā, kā no televīzijas aparāta nāk pretī smaidoša reklāmu šefa uzņēmums, kuŗa speciālitāte ir zobu pasta vai tualetes ziepes.

„Es priecājos jūs satikt, Hučesona kungs," viņš teica.

„Tā," teica Hučesons un paraudzījās uz sekretāri, kas bija ielaidusi viesi. „Vai jūs dabūjāt uzņēmumus?" viņš jautāja.

„Tie nāk," atbildēja sekretāre un pameta skatu pāri plecam uz bilžu archīva pārzini, kas pašreiz pārādījās durvīs.

Hučesons piegāja pie novilkumu dēļa.

„Lūdzu sakārtojiet tās chronoloģiskā kārtībā," viņš teica. „Esiet tik laipns, Šāfera kungs, un apsēdieties."

„Pateicos," teica jaunais reklāmu biroja šefs, „bet, kas attiecas uz tematu, kuŗu es vēlētos ar jums pārrunāt..."

„Atstājiet vietu trūkstošajam periodam starp Vartonu un Rijenciju," sacīja Hučesons fotografam un ar ārkārtīgu uzmanību pētīja dažādos Sallijas uzņēmumus, kas bija piestiprināti pie ziņojumu dēļa.

„Jā, sēr", atbildēja fotografs.

„Vai drīkstu jums piedāvāt kafiju, Šāfera kungs?" jautāja Hučesons pāri plecam. „Varbūt sviestmaizes?"

„Nē, pateicos," atbildēja otrs. „Es nebiju domājis traucēt jūs darbā."

Hučesons pēkšņi apgriezās, it kā pirmoreiz viņu īsti uzlūkodams. — Nepatīkams tips, viņš sprieda. Apmēram tik pat uzkrītošs kā divu tūkstošu dolaru liels sludinājums kādā kungu modes žurnālā. Īsts virietis „no labākās sabiedrības", vēl pietiekami pazaļš, bet diezgan daudzsološs. Viegli iesirmi deniņi gan vēl nebija manāmi — tomēr Norai vajadzēja būt apburtai.

„Kā jūtas mana sieva?" jautāja Hučesons.

„Tas ir tieši tas, par ko esmu ieradies ar jums izrunāties," atbildēja sporta kluba lapnums.

„Nu tad sāciet."

„Bet..." Šāfers brīdi vilcinājās un nozīmīgi paraudzījās uz vīru, kas joprojām kārtoja Sallijas uzņēmumus.

„Vai Nora lūdza jūs nākt šurp?" viņš nevarēja noturēties, lai nejautātu.

„Nē, saprotams, nē," atbildēja otrs mazliet pārāk steidzīgi. „Es biju iedomājies, ka mēs varētu..." un viņa skats atkal apstājās pie fotografa, „jūs saprotat, tie taču ir gluži intimi jautājumi, kas mums pārrunājami..."

Hučesons paskatījās cieši savā pretiniekā.

„Tie jautājumi, kas attiecas uz manu sievu, es ceru, nevar būt pārāk intimi."

Luiss Šāfers sāka justies šai situācijā mazliet neērti. Kad Nora pirms pāris stundām bija atnākusi pie viņa ar asarām acīm, viņš vispār nebija apdomājis tās grūtības, kādas varēja rasties satiekoties ar viņas bijušo vīru. Viņam bija gan liela paļāvība uz savu izturību, spējām, takta izjūtu un personību.

(Turpinājums sekos)

RUGTĀS PATIESĪBAS UN SALDIE MELI

SKATĪTĀJA PIEZĪMES PĒC INDĪGĀS ĒFEJAS IZRĀDES

Kādreiz apgalvoja, ka latvieši esot dziedātāju tauta. Tagad mēs zinām, ka latvieši ir teātŗa spēlētāju tauta. Un gandrīz droši var teikt, ka pat tad, ja mums trimdā būtu jāpaliek vēl gadu desmiti, ja pajuktu visas mūsu biedrības, danču ansambļi un koŗi, apstātos iznākt grāmatas un laikraksti, tad pēdējais, kas vēl paliktu katrā latviešu pagastā, būtu — teātŗa ansamblis. Un tas būtu vienīgais, kas mūs vēl saturētu kopā. Lai nedod Dievs, ka šāds paregojums kādreiz kļūtu par īstenību — mēs taču visi ceram pretējo — bet viena patiesība tomēr ir un paliek: nekas tā mūs nepulcina vienkopus, nekas tā nesaliedē, nekas tā neaizrauj, ka teātŗa izrāde. Pat tad, kad tā ir slikta — diemžēl. Tad mēs nekaunamies būt provinciāli, izrādīt savu slikto gaumi un bieži tukšu jūsmu, kamēr citur esam parasti līdz snobismam prasīgi. Pasarg Dievs, parasti mūs nespēj lāgā iejūsmināt neviens mūsu nopietno mākslinieku koncerts (nemaz jau nerunājot par kamermūziku), nespēj aizraut ne gleznu izstādes, ne nopietni literāri vakari vai referāti — tie mūs garlaiko, jo klausāmies taču tikai sākot no, teiksim, — Gīzekinga vai Heifeca uz augšu...

Bet ar teātŗi ir citādi. Tur mēs neejam rādīties, tur mēs ejam kādas iekšējās nepieciešamības dzīti. Un ir labi, ja vēl ir šāda nepieciešamība, kaut arī uz Šekspīra festivālu vai tepat Toronto uz lielisko Kresta teātŗi kādreiz ir aizgājuši — labi, ja pavisam kopā ducis latviešu... Te nu izpeld kāda dīvaina jautājuma zīme, kas liek padomāt, cik dziļa īsti ir mūsu milestība un izpratne par skatuves mākslu. Bet tas galu galā ir cits temats. —

Jā, teātris mūs satur kopā. Tādēļ paldies Teātŗa draugu biedrībai, kas likusi pamatus jo nozīmīgam pasākumam, kam varam novēlēt tikai vislielāko atbalstu un labākās sekmes nākotnē — kaut šķēršļu ir daudz, daudz vajadzēs uzupurēšanās un darba, lai piepildītos iecerētais. Bet varētu varbūt šaubīties par panākumiem kādā citā mākslas nozarē — par ceļojošā teātŗa panākumiem gan laikam bažas būs vismazāk vietā. Un ja vien pirmo entuziastu bariņam, kas lika pamatus Teātŗa draugu biedrībai, rastos vēl sekotāji katrā mestā un pilsētā, tad mēs patiesi varam cerēt, ka drīz vien latviešu centrus Savienotās Valstis un Kanadu apciemotu vismaz pāris reizes gadā tiešām kvalificēts teātŗa ansamblis, kas arī godam spētu nest Teātŗa nosaukumu šī vārda labākajā nozīmā, reizē palīdzot izaudzināt arī mazajos trimdinieku ansambļos vienu otru jaunu, talantīgu spēku, lai papildinātu veco audzi. Jo — lai cik arī tā mums būtu slavena un stipra, laiks ir nežēlīgs unciets, un bezsirdīgi prasa pēc jaunās maiņas. Visur — ne tikai uz skatuves.

Zāle bija pilna. Un gandrīz visu laiku, ar maziem pārtraukumiem, lai tad atkal uzviļņotu pēkšņiem guldzieniem, atskanēja klusāki vai skaļāki smiekli, kas lieciņāja, ne vien to, ka aktieriem ir ciešs kontakts ar skatītājiem, bet arī to, ka autors ir mācējis uzraustīt skatītāja jūtīgākos nervu galus, uz kuŗiem arī koncentrētas viņa replikas, dialogi, tipu izvēle. Jā, nesmieties nevarēja. Tas būtu bijis tikpat grūti, kā vienaldzīgi noskatīties sevi greizā spogulī, kādus kādreiz Latvijā redzējām gada tirgos cirkus būdās un Esplenādē Ziemassvētku tirdziņā, bet šeit Kanadā — Nacionālajā izstādē un lielajos preču namos.

Patiesi, lugas autora Valdemāra Kārkliņa acs ir bijusi nežēlīgi redzīga un skaidra, un viņš, Indīgo ēfeju sacerēdams, piegājis savai vielai ar foto /kameras tiešamību un satīriķa skalpeli. Žēl tikai, ka Kārkliņš, šoreiz skatītāju gaumei un dzīves īstenībai pārāk lielus meslus maksādams, nebija kavējies sava fotoaparāta objektīvu iestādīt pārāk asi, tā laupīdams savam skatuves darbam to mākslinieciskogaisotni, ko rada distance starp īstenību un illūziju pasauli, un kas lauj mums apjēgt kādu augstāku, mūžīgāku vērtību esmi. Tā arī Indīgā ēfeja bija un palika tikai reāls staipeklis, kas mūs apvijis šai kontinentā, jūtami izķēmojot mūsu garīgo, skaidri latvisko seju un dvēseli.

Ceļojošais ansamblis. No kr. sēž: A. Steinberga, S. Pence. Stāv: K. Lagzdiņš, V. Kundziņš, K. Ķuzulis, J. Šāberts, J. Kreiļa uzņ.

Savīdams satiru ar melodrāmu, lugas autors izšķērdīgi triepis krāsas, saviem varoņiem piešķirdams tik bagātīgi visas trimdā sastopamās negatīvās īpašības, ka sulīgā krāsa, kā likās, brīžiem pat draudēja pikām krist nost no nabaga varoņu tēliem. Jokiem un jociņiem pārraibinātie dialogi neatstāja atelpas brīdi ne aktieriem, ne skatītājiem, ļaujot atpūsties tikai melodiskajā otrā cēlienā, kas savukārt draudēja aizraut citā galējībā. Saprotams, viela aktieriem deva lieliskas iespējas „izspēlēties" — pat uz naža asmens nožonglējot labas gaumes un kaila naturālisma robežās (kā kasīšanās skatā). Un vecmeistari, kam arī autors bija novēlējis „treknākos kumosus," veica savu uzdevumu tiešām lieliski! Bet — žēligs Dievs, ja uz skatuves sāktu kasīties teiksim, Pigbridžtaunas Žēlastības biedrības ansambļa aktieri! ..... To gan derētu atcerēties režisoriem, kas kādreiz domās kerties pie Indīgās ēfejas iestudēšanas...

Beigās jāpiezīmē, ka lugas autors ir bijis drusku netaisns pret dažiem saviem varoņiem — gan tīri skatuviskā plāksnē. Tā četrām personām lugā — Milzarājam un Dumpju pārim, tāpat Robertiņam, lomas, kā teikt, jau ar karoti ieliegtas mutē, kamēr Ievai un Linardam liktenis diezgan neapskaužams, īpaši Ievai, kam jāizmanto viss savs šarms un izmaņa, lai pasaldajos melodrāmas skatos spētu pārliecināt skatītājus tāpat, kā to ar autora palīdzību it viegli veic pārējie kollēgas. Bet Austrai Šteinbergai netrūkst dotumu, lai pat „tukšajās vietās," ar paplāti pa skatuvi pastaigājoties, spētu saistīt skatītājus, tāpat braši turējās Kārlis Ķuzulis Linarda lomā, solīdams daudz nākotnē. Viesturs Kundziņš, kuŗa vārds teātŗa draugiem vēl svešs, iepriecināja ar tīrām, skaidrām spēles līnijām, kas ir liels panākums jaunam aktierim.

Saprotams, treknākos laurus plūca Skaidrīte Pence, Jānis Šāberts un Kārlis Lagzdiņš, jo caur viņu muti runāja gandrīz vai katrs skatītājs telpā — katrs namsaimnieks, auto īpašnieks, skopais zieds, pat „pašu dakteris," bodnieks un biedrības priekšnieks. Un lai arī kā brīžam uzmācās dusmas par autora izšķērdību, kas visas trimdas kaites, visas mūsu kļūmes, sliktās īpašības un sāpīgās ikdienkā putraimus un speķa gabaliņus nas problēmas sabāzis vienkopus labi piestampātā asinsdesā, ar bažām, lai tikai kaut kas nepaliktu nepieminēts vai nepateikts, tomēr nevar sacīt, ka autors nebūtu īstenojis arī savus tīri mākslinieciskos nolūkus — brīžiem kluva gluži baigi, savu ēnas pusi vērojot...

Vai mēs patiesi būtu jau tik tālu — ar mājām, mašīnām, ledusskapjiem un sabiedrisko kašķi?

Ja šīs bailes mums līdzētu, par to liels paldies režisoram Zaķim, drāmaturgam Fr. Miltam un arī S. Pences drošsirdībai, kas Edi nebaidījās parādīt visā prastībā „gandrīz kā dzīvu," tāpat Šāberta lieliski veidotajam labsirdīgā spekulanta tēlam un Kārlim Lagzdiņam par atmaskoto „tautisko prievīšu patriotismu."

Bet — vai visas šīs atkailinātās patiesības spēs glābt mūsu iemaitātās trimdinieku dvēseles?

Ingrida Vīksna

Elza Ķezbere

MAN VIENMĒR IZLIEKAS

Man vienmēr izliekas — nāc pretī tu,
Pat svešās sejās jaužu tavu smaidu,
It visos ceļa krustos tevi gaidu,
Man vienmēr izliekas —nāc pretī tu,
Steidz gadskārtas: te sniegs, te pavasaŗo. —
Pār visu tavu mātu sudrabs staro,
Man vienmēr izliekas —nāc pretī tu,
Lai sāp, vai līksme uzliek saldu nastu,
Tak allaž šķiet: tu sauc uz citu krastu.
Man vienmēr izliekas —nāc pretī tu,
Vai sapnis tas, vai dzīve — neminu.
Es dzīvoju caur tavu gaišumu.

Latvijas PEN klubam jauna valde

Par priekšnieku ievēlēts prof. A. Švābe

Latvijas PEN kluba biedru sapulcē Stokholmā, ko vadīja Arturs Bērziņš, ievēlēta jauna valde, kas konstruējusies šādi: Priekšn. prof. A. Švābe, viņa vietnieks A. Plēnsners, ģenerālsekretāre — Milda Salnā, kasieris K. Dzilleja, biedrzinis A. Johansons. Sapulce apstiprināja arī organizācijas ASV sektora valdi, kas ievēlēta pag. gada beigās Nujorkā: Priekšsēdis — H. Rudzītis, viņa vietnieks un kasieris J. Porietis, sekretāre — Karola Dāle. Revīzijas komisijā ievēlēja J. Kārkliņu, J. Grīnu un Lizeti Skalbi.

Latvijas PEN kluba pārstāvis piedalīsies internacionālā PEN kluba ekseskutīvās komitejas sēdē, kas sanāks aprīlī Londonā. Šī gada internacionālā PEN kluba kongress notiks Vīnē, par ko gan no eksilrakstnieku puses celti iebildumi, jo ir šaubas, vai iespējams Vīnē garantēt visu delegātu drošību.

ANŠLAVS EGLĪTIS - NEIERASTĀ AMERIKA

DAUGAVAS APGĀDA IZDEVUMS AR AUTORA ILLUSTRĀCIJĀM

Jau sen pirms izceļošanas uz Ameriku Anšlavs Eglītis mīlēja patēlot Amerikas dīvainos atspogus latviešu pusaudžu un jauniešu dvēselē: Imants Surģenieks Līgavu mednieka izdomā savu Zirnekļu ordeni, tērpjas kā labāku aprindu bandits līdz ar saviem biedriem seko Amerikas filmās noskatītiem paraugiem; Škinītis, jau bēglu gaisotnē romānā Laimīgie, patvarīgi izšķir savu vecāko šaubīšanos par to, uz kurieni doties pēc tam, kad nometņu vieglā dzīve beidzās. Latviešu rakstnieku vidū Anšlavs Eglītis pēc būtības arī visamerikānīslīdzīgākais: viņš mīl sportu, kustību, kākais: viņš mīl sportu, kustību, lieto dēku romānu techniku savos darbos, pastāvīgu scenārijas maiņu kā savos rakstos, tā dzīvē. Aizbraucis uz Oregonu, viņš tur nepalika, bet devās uz Kaliforniju, izkāpa Mt. Hūdu un Augstās Sieras galotnes, beidzot kļūdams par pilnvarotu žurnālistu pie filmu Holivūdas. Savos klejojumos viņš daudz redzējis, savus redzējumus apraksta ar vieglu humoru, vietām paslēptu skumīgumu, bet vienmēr spīdoši, valdzinoši, atjautīgi. Viņa raksti, kas bija izkaisīti dažādos laikrakstos, sakopoti šai grāmatā, atsedzot neierasto Ameriku ar bēgļa un izdzītā skatu. Grāmatas pamattonis mums visiem būs pazīstams, tuvs, bet novērots arī daudz kas tāds, ko nē ikkatrs no ieceļotājiem būs pamanījis.

Tā ir reportāža labākā nozīmē. (Tagad gan mūsu kritiķi par reportāžu dažkārt dēvē pat romānus, taču to var uzskatīt par jēdzienu sajukumu, jo romāns, vienalga, ar kādu tagadnīgu vai vēsturisku vielu — vienmēr ir dzejiskas izdomas sacerējums, kurpretim reportāža tiecas dot patiesus novērojumus, lai arī ar dzejisku izteiksmi skaistinātus). Ik katra zeme, kur latviešiem spiesti uzturēties, atstās pēdas mūsu gara dzīvē. Bet Amerikas iespaids ir kas sevišķs, jo te mums viss liekas svešāks, neierastāks. Anšlavam Eglītim ir spēja iejusties, saskatīt, ko viņš jau pierādījis ar saviem Vidus Āzijas, vācu Švābijas un citu tautu vides tēlojumiem. Taču šai grāmatā viņš rāda vairāk latviešus nekā amerikāņus, saskare ar svešiniekiem arī viņam, kustīgajam, ir bijusi ierobežota. Muitinieks ar milzīgu uzcītību rokas nabaga bēgla mantu kastē, kamēr pats bēglis ar skumīgu izteiksmi stāv klāt, bet beidzot palaiž to bez muitas. Bēglis krauj smagas kastes Losandželošas nobliktavā un — nesaprotas ar saviem darba biedriem. Sacerētājs sastop „īstu" amerikāņu rakstnieku, redz, kā tas strādā, savēris dažādās rakstāmmašīnās aizsāktus stāstus, ir laipns, bet abiem nav kopējas plāksnes sapraštes. Viņš kā gleznotājs apciemo kādu mākslas skolu Oklandē, kur māca tikai bezpriekšmetaino mākslu, viņš māk salīdzināt, uztvērt raksturīgo, bet arī tā ir pasaule par sevi, no kuŗas jāaiziet, lai neatgrieztos. Ar spalvu viņš ērmaini uzzīmē savus vārdos izteiktos vērojumus, šie zīmējumi pilnīgi saküst ar aprakstiem, radot lielu iekšēju vienību, kas tik reta mūsu attēlu grāmatās, kaut gan to parādās daudz. Viņš nekur nepej amerikāņus, viņš atzīst daudz laba viņu zemē, viņos pašos, pat vietām norāda, ka nav jau tikai dolārs viņu kungs, viņš vīpsnā kā par latviešu bēgliem, tā par šejieniešiem. Savās pēdējās apcerēs viņš uzmet ainiņas arī par latviešu mākslinieciem rietumu krastā: Aidu Niedru, Valdemāru Kārkliņu, Volfgangu Dārziņu. Viņš neizsmej, protams, visu Amerikas dzīves parādību daudzējādību, bet tipiskais dots asi, skaidri.

Tā arī šī grāmata palīdz latviešiem attapties svešu iespaidu mainīgajā raibajā, reizēm apžilbinošajā drūzmā. Izdzītajiem ir lemts redzēt, saprast šīs zemes un daudzu citu tautu dzīves veidu, bet nav nevienas tautas, kas gribētu saskatīt mūsu traģiku.

Jānis Veselis

Kivanis mūzikas festivāls Toronto

Šonedēļ noslēdzas pēc 2 nedēļu dažādu konkursu noturēšanas visās mūzikas grupās. Pēc programmām spriežot tajos piedalījušies arī lieliks skaits latviešu bērnu, gan arī pieaugušu mākslinieku. Piedalījušies arī daži T. Ķeniņa klavieru studijas audzēkņi, kas, dažādās vecuma grupās, guvuši atzīstamas sekmes. Labāko atzīmi starp tiem guvusi 7-gadīgā Māra Gugāne, iegūstot 84 punktus no iespējamiem 100. Komp. T. Ķeniņš ar rezultātiem gan apmierināts, tak uzskata, ka šo konkursu novērtēšanas veids ne vienmēr atbilst pilnīgas pareizības likumiem. Katru grupu tiesnešu kollēģijais vietā novērtē tikai viens pats tiesnesis, kas šādējādi spiests vadīties ar personiskiem ieskatiem. Nereti šāds tiesnesis izspriež atzīmes ne tikai klavierēm vai vijolei, bet novērtē arī dziedātāju, pūšamo instrumentu un pat koŗu sekcijas. Tas prasītu pēc ārkārtīgi plašas kompetences, kuŗas tuvāk izsekojot sacensību norisei, izrādās, visiem tiesnešiem nemaz nav. Dažkārt novērota paviršā atzīmju piešķiršana, kas var nelabvēlīgi atsaukties uz bērnu ierosmi un mūzicēšanas prieku. Tiesnešiem par attaisnojumu jāatzīst, ka ārkārtīgi grūti pilnīgi objektīvi novērtēt katra kandidāta spējas, ja diendienā jāeksaminē pāri pa 100 bērnu, visdažādākās mūzikas nozarēs, kas saistīts ar lielu garīgu piepūli, pat nogurumu. Kāds prominents Kanadas mūzikis, izvaicāts par šādu festivālu nozīmi paidagoģijas laukā, jokodamies izsaucies: „Nu tādā veidā bērni vismaz vienreiz par gadu kārtīgi izmācās kādu gabalu!" Kivanis festivāls tomēr visumā nav tik diletantisks, kā to varētu spriest pēc šīs paradoksālās atbildes. Sacensības, seviški vecākās grupās, nereti atvērušas durvis uz nopietnu mūzikālu karjēru dažam labam jaunam kanadiešu māksliniekam.

Valija Lāma televīzijas raidījumā

Torontiešiem labi pazīstamā DV Teātŗa Kanadā aktrise Valija Lāma šais dienās saņēmusi paziņojumu, ka viņa izturējusi CBC televīzijas raidījumu pārbaudi un viņai piešķirta jau pirmā loma nākošās svētdienas 27. februārī „Scope" raidījumā no plkst. 22—23. Šai programmā paredzēta luga par Čaikovska dzīvi, kur Valijai Lāmai jāspēlē Nadeždas Filarētovnas fon Mekā kundzes loma. Tā, kā labi zināms, bijusi Čaikovskim visu mūžu cēla draudzene un mecenāte, kaut abi ne reizes nebija redzējušies, bet viņu pazīšanās un draudzība izteicās tikai vēstulēs. Raidījums ilgs vienu stundu, un tā producents ir Harvejs Hārts.

Valija Lāma savas skatuves gaitas sākusi Vāceljā, Lībekas teātrī, turpinājusi Anglijā rež. J. Zariņa vadībā, bet Kanadā blakus darbam DV Teātŗa ansamblī viņa jau pagājušā gadā vairākas reizes piedalījusies radiofona raidījumos, spēlējot vairākās raidāmlugās, ko turpina arī tagad.

JĀNIS MUNCIS AIZSAULĒ

Holivūdā 7. februārī 67 g. vecumā miris režisors un dekorātors Jānis Muncis. Viņš absolvējis Rīgas pilsētas mākslas skolu, papildinājies Pēterpilī pie Meierholda un 1926. g. beidza Latvijas mākslas akadēmijas figurālo meistardarbnīcu. Jau 1910. g. viņš sāka skatuves dekorātora gaitas Rīgas Jaunajā teātrī, bija viens no Dailes teātŗa dibinātājiem un šī teātŗa teorētikis un dekorātors no 1920. — 1926. g., pēc kam devās uz ASV, kur Losandželosā inscenēja Tolstoja, Šekspīra un Mēterlinga darbus. Pēc atgriešanās Latvijā inscenēja izrādes gan Nacionālajā, gan Dailes teātrī, uzvezdams arī savu traģēdiju Diktātors. Viņš inscenēja arī lielās brīvdabas izrādes. Vācijas trimdā J. Muncis vadīja Augsburgas latviešu tautas augstskolu, sacerēja dramatisku triloģiju Daugavieši un dažas komēdijas, bet 1949. gadā devās uz ASV, pēdējā laikā apmezdanies Holivudā.

J. NORVIĻA KANTĀTI IESTUDĒJOT

Pirmās ev.-lut. latviešu draudzes koris komp. T. Ķeniņa vadībā cītīgi gatavojas savam gadskārtējam koncertam 12. februārī sv. Andreja baznīcā, ar komp. J. Norviļa piedalīšanos. Trešā no labās — viena no cītīgākajām Toronto koŗa vienību dalībniecēm A. Kreile, kuŗu koris nesen viņas 60. gadu dienā sumināja ar dziesmu „Daudz baltu dieniņu." J. Kreiļa uzņ.

CILVĒKU GŪSTĪŠANA

(33. turpinājums)

Tiešām, viņam bija gandrīz laimējies. Sētniece Made Rūsane sagaidīja viņu kā vecu draugu, pastāstīja, kas pa viņa prombūtnes laiku bija noticis. No nama trīspadsmitā/četrpadsmitā jūnijā bija aizvestas trīs ģimenes. Būtu aizvesti vēl divi vieninieki, bet tie, laikus brīdināti, izmukuši. Meiklis vēlējās zināt, vai arī viņš meklēts šeit. Tas neesot bijis, jo viņš vairs te nedzīvojis. Meiklis noklusēja par savu apcietināšanu, par to, ka viņam laimējies izbēgt, ka viņš klīdis mežos. Sētniece stāstīja tālāk. Aizvests esot arī Aloisijs Vildavs, šī nama bijušais īpašnieks, ar visu ģimeni — sievu, divām meitenēm, vienai divdesmit gadu, otrai tikai deviņi, ar astonpadsmitgadēja dēlu. Šos ļaudis Meiklis pazina. Viņam bija patikusi skaistā, blondā, šmaugā kundze Marta, bija patikusi arī vecākā meita Māra, kad priekš gadiem bija redzējis viņu uzplaukstam par skaistu jaunavu. Sēras pārslīdēja viņa vaigam. Viņš tās vairs nekad neredzēs. Tālāk sētniece pastāstīja, ka viņas vecākā meitene Klitija sākumā kļuvusi par namu pārvaldnieci. Kad bijis par grūtu, tā atkal atgriezusies uz tramvajiem par kasieri. Lai Meikļa dzīvokli neieņemtu sveši, tad Klitija kopā ar māsu Zelmu pārvākušās tajā, jo viņi — Rūsani jau tā dzīvojuši ļoti saspiesti — pieci cilvēki vienā istabā. Ja nu Meiklis tagad esot atnācis, tad abas meitenes gan atkal kaut kā saspiedīšoties. Meiklis pateicās sētniecei par to, ka viņa tā glabājusi viņa dzīvokli, ko šis jau sen domājis svešu ļaužu ieņemtu. —

Drīz nāca arī Klitija, beigusi savas braukšanas stundas uz tramvaja, pa durvīm iekšā, kupla, dūšīga, līgaņām krūtīm, plati smaidīdama biezajām lūpām, kas tikko apsedza nelīdzenos, bet veselos zobus.

"Ā, mūsu pazudušais īrnieks atradies!" viņa jautri uzsauca Meiklim. "Nāciet, nāciet! Es jūs uzvedīšu jūsu dzīvoklī. Neņemiet ļaunā, ka es to apdzīvoju, bet citādi būtu krievi sagrābuši. Vai šī meitene jūsu?"

„Pamests bērns. Vecāki aizvesti. Atradu Skrīveru stacijā. Viņa teica, ka jūsu māte esot viņai rada." Viņi gāja augšā. Meiklis pagaidām neielaidās garākos paskaidrojumos, jo bija redzējis, ka Rūsaniete nemaz Gunu nepazina, laikam nekad nebija to satikusi. Klitija, iedama saviem tramvajniecēs zābakiem pa priekšu, piegāja pie dzīvokļa durvīm, atslēdza, ielaida Meikli ar meiteni. Viņš atkal pēc ļoti ilga laika bija telpā, kur kādreiz bija mitis, kas sanēja pilna atmiņu. Gulta bija glīti apsegta, putekļi noslaucīti.

„Es jau te mēdzu pārgulēt tikai naktis," Klitija kā atvainodamās paskaidroja. „Krievu varā jau dienu tikpat kā nav brīva laika. Jāiet uz visādām sapulcēm. Tāpat māsa Zelma te tikai vakaros mācās."

„Ko dara Zelma? Es viņu redzēju kā gluži mazu skuķīti."

„Zelma iet ģimnazijā. Iestājās sākumā komjaunatnē. Bija aizdomas, ka bakstījusi ar adatu Staļina bildei acis, saķēpājusi ar tinti īso kursu. Darītājas gan bija citas meitenes, bet viņai kā komjaunietei bija jāatbild. Padaužas likušas īsajam kursam dancot pa gaisu, spārdīdamas to ar kāju, sacenšas, kuŗa augstāk varēs uzspļaut mīļotā Staļina bildei. Labi vēl, ka pietika ar māsas nopratināšanu čekā, citādi skaistā Zelma tagad ripotu uz Sibīriju."

Klitija atmeta pinkainos, brūnos matus no sejas, kas tūdaļ kļuva mierīgāka, skaistāka. Arī šo meiču Meiklis bija redzējis augam, bija pārsteigts, cik viņa tagad valodā šķita pašapzinīga. Vijīgām kustībām viņa pastaigājās pa istabu. Reizēm pasmaidīja, stāstīja par notikumiem savā dzīvē, jo Meiklim uzticējās jau kopš bērnības, kad viņš kāpnēs bija ar viņu sarunājies, dāvinājis grāmatas uz svētkiem.

Kamēr Klitija runāja savā zemajā, dūjiski dūcošajā balsī, tikmēr Guna uzticīgi bija piekļāvusies Meiklim uz gultas, jo acis vērās cieti no noguruma. To redzēdama, Klitija teica:

„Jums abiem nāk miegs, es te vāvuļoju. Lieciet meiteni gulēt. Es pa tam paraudzīšu ko ēst."

Viņa aizgāja virtuvē. Meiklis noguldīja Gunu, kam acis bija jau aizkritušas. Tad arī viņš sajuta smagu piekusumu. Pāris mežā pavadītas nedēļas lika sevi just, uztraucošais gājiens uz Jelgaviņu, bīstamais brauciens vilcienā bija sadeldējis dvēseles spēkus. Istabas siltajā gaisā acis pašas lipa cieti kā ar vaskiem. Nebija bēda vairs par ķērājiem. Tomēr viņš pievārēja sevi, aizgāja raudzīt, ko dara Klitija, kas bija jau sākusi kartupeļus cept.

„Vēlāk," viņš teica.

Klitija stāvēja Meiklim tagad pavisam tuvu, pat pievirzījās vēl tuvāk. Viņas jaunais, punainais augums zem vilnas drānām it kā gaidīja. Pēc ilga laika tās bija jauns kairs pārdzīvojums meža bēglim, kas tikai ar laimes gadījumu vēl bija dzīvs. Taču nogurums darīja viņa jutekļus mēmus, kurlus pret šīs meitenes neapzinīgo saucienu.

„Domāju, ka esat izsalkuši. Man šis tas te vēl glabājas, kopš pārgulēju naktis jūsu istabā," Klitija teica it kā atvainodamās par savu patvarīgo izrīkošanos.

Meiklim plaksti smagi grima uz leju, nogurums gāza viņu gar zemi.

„Labi, paēdīšu viena, bet jums atstāšu," teica Klitija.

Pēc brītiņa paskatījusies istabā, viņa redzēja Meikli ar Gunu guļam saldā miegā. Klusi viņa izslīdēja no dzīvokļa.

Tapa dziļa nakts, kad Andrejs Meiklis dzirdēja murgainos sapņos it kā tālus dunienus, tumšu apakšzemes rūkoņu, ko zemapziņas dvēsele vērta par sabrukumu, koku draudīgu gāšanos, ienaidnieka vajāšanu. Durvis likās esam vaļā, pa tām varēja ienākt ķērāji ar sarkanām zvaigznēm pierē. Baiļu pārņemts, neatmodies, viņš pietrūkās sēdus, raudzījās, pamazām uztverdams, kā īsās vasaras nakts mānīgajā gaismā peldēja priekšmeti. Šī gaisma mierināja, bet zem nama pamatiem dobji dunēja kā tāls pērkons. Reizēm it kā viegli pašķiebās, pamatiem nodrebot.

(Beigas.)

KULTŪRAS APSKATS

Italiešu gleznotājs V. Poci ierosinājis veicināt portretu gleznošanu, kas pēdējā laikā it kā „izgājusi no modes." Šim nolūkam viņš vienojies ar italiešu slaveno filmu zvaigzni Džīnu Lolobridžu, ka tā 8 reizes, kopsummā 20 stundas, nāks par modeli 26 gleznotājiem, kas visi vienlaicīgi gleznos viņas portretu, pārstāvot dažādus modernās mākslas novirzienus. Marta vidū pati Lolobridža atklās šo portretu izstādi, kuŗas ienākumi paredzēti gleznotāju atbalstam.

*

Ale Nakaite no Detroitas ieguvusi šī gada godalgu literātūrā — 1000 dolaru par noveli Isā diena. Autore savā laikā beigusi Viļņas universitāti, un viņas pirmie stāsti un dzejas publicēti Lietuvā 1937. gadā. Cikāgā iznākošais Draugas katru gadu piešķir naudas balvas lietuviešu rakstniekiem.

Grāmata, kas var interesēt arī mūs

Marketing. The Yearbook of Agriculture. Pagājušā gada beigās iznākušā ASV Lauksaimniecības departamenta Lauksaimniecības gada grāmata 1954. gadam veltīta lauksaimniecības ražojumu tirgus jautājumiem.

Priekšvārdus gada grāmatai rakstījis Lauksaimn. ministrs Erza Tafts Bensons, pasvītrojot, ka gada grāmata palīdzēs meklēt un pētīt faktus, kas vajadzīgi ASV tautsaimniecības problēmu, it sevišķi tirgus problēmu izprašanai.

Gada grāmatā 88 atsevišķi pazīstamu zinātnieku un speciālistu apcerējumi, kas sagrupēti 18. nodaļās, aplūko lauksaimniecības ražojumu tirgu, šo ražojumu uzglabāšanu, transportu, pārstrādāšanu, iesaiņošanu, cenas un cenošanu.

Grāmata dabūjama tikai iesieta un maksā $1.75. To var pasūtināt no The Superintendent of Documents, Washington 25, D.C., U.S.A.

A. Pankš

Bruno Šuriņš

REAL ESTATE BROKER
Active Member of Toronto Real Estate Board
PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO IPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT — PĀRDODOT FARMAS — AIZDEVUMU SAGADE

PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVELE MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

20 LABĀKIE AĢENTI JUSU RICĪBĀ

ORANGEVILLE, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APKĀRTNE

LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

PĀRSTĀVJI FIRMU LIETĀS
VALTERS GOBA. Tel. 9 4 J 1 3 Dundalk
NICK. BORISS, R.R.3. Waldemar, Ont.

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR ST. W. TORONTO. Birojs atvērts no pl. 10-10
Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

WOODBINE — DANFORTH 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, ļoti tuvu satiksmei, veikaliem ,skolām. Pilna cena tikai $13.600.

BLOOR — HUMBER 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens un ēļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža, 2 vannas istabas. Ļoti moderni iekārtota. Prasītā cena $19.500

JANE — ANNETTE 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, celta pēc vismodernākajām prasībām. Cena $18.500, iemaksa $6.500.

Tuvāku informāciju par minētiem un daudz citiem īpašumiem jums sniedz
R ŠILDERS — OL 7561

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln

vieglās automašīnas neierobežotā izvēlē.
Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

O. E. CARSON

Ltd., Realtor

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121

Sagādājam aizdevumus un sniedzam informāciju par nekustamiem īpašumiem

Vistuvākā laikā pienāks
10 MINOX
jaunākie modeļi

Latvieši tos varēs iegādāties par ievērojami pazeminātām cenām... Starp mums runājot, MINOXu vajadzētu iegādāties katram latviešu aparāts. Tātad pieprasiet jau tagad. MINOX īpašniekiem garantējam vienmēr svaigu filmu krājumu un iespējami precīzu apstrādāšanu

LUNA
Camera Exchange & Graphic Film Service

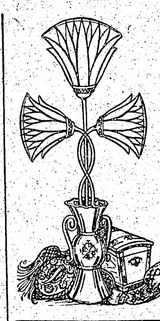

- Mūsu speciālitāte — līgavu buķetes un citi ziedu izstrādājumi dažādos stilos.
- Labākās kvalitātes griezti ziedi uñ podu puķes visplašākā izvēlē.
- Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.

802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto

LOTUS

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus.
Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs
62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5665
Pēc darba, RI 5213

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.
Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN

281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central, Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

IECEĻOŠANAS, IZCELOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

UZ PASUTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS
V KUČĀNS

387 Milverton Blvd., tel. GE 6813, Toronto

Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, katrai sezonai. Rūpīgi pielaikoju, gliti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamielvilnas audeklus, satina oderes un labākos pārējos piederumus
Atrs pasūtinājuma izpildījums
ZEMAS CENAS
Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

Pirms pērkat vai pārdodat mājas, veikalus, farmas, apbūves gabalus u. c., sazinieties ar latviešu nekustamo īpašumu biroju
ARNOLDS BĒRZIŅŠ

- Piedāvā īpašumus, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.
- Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē.
- Apdrošina automobiļus, mājas pret uguni, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569

ELZA PĒRKONE

Kopj: seju, galvas ādu, matus; iznīcina: liekos matiņus, sarkanās dzīslīņas, kārpas, uz vjsiem laikiem.
Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.
Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu saule
Matu, uzacu un skropstu krāsošana. Ilgviļņi.
Pieprasiet mūsu cenrādi
AMARYLLIS
COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA

Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes.
Amatieru filmas attīsta un kopē
Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt
HA 3800. 445 Pape Ave

J. BLUMBERGS pieņem pasūtinājumus balles tērpiem, coctail, ikdienas kleitām un pārējiem apģērbu gabaliem
123 Huron St. (DV namā) Toronto, EM 8-6911

SAIMNIECE AR LABU PRAKSI
klāj siltus un aukstus viesību galdus
Zvanīt RO 4538, Toronto

VENUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
105 Roncesvalles Ave,
TORONTO
Tel. OL 4645

Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Latviešiem atlaide

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs
6 Adelaide St.E. Room 809
EM 6-9614
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
igauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto

KAS JUMS IR JĀZINA PAR KANADAS PASTA DIENESTU

Uz sūtījumiem rakstiet skaidri un salasāmi saņēmēja vārdu, uzvārdu un adresi, atzīmējot arī provinci.

Nosūtītāja vārdu un adresi rakstiet augšējā stūrī, kā vēstulēm tā saiņiem.

Paciņas labi iesaiņojiet; tās ieteicams pārsiet.

Raugaities, lai sūtījumi būtu apmarkoti pilnos apmēros. Ja šaubāties par vēstules vai pakas svaru, lūdziet pasta iestādi tos nosvērt.

Atcerieties, ka nepilnīgas apmarkošanas gadījumos, jūsu radiem vai draugiem pirms sūtījuma saņemšanas būs jāpiemaksā dubultīgi starpība par nepilnīgi apmarkotajiem sūtījumiem.

PASTA TARIFU LIKMES
UZ AIZJŪRAS ZEMĒM

GAISA PASTS:

Uz Eiropu, Lielbritaniju	15c par katru 1/2 unci
Uz Āziju un Āfriku	25c par katru 1/2 unci
Uz ASV	7c par katru pirmo unci 5c par katru nākošo unci

PARASTAIS PASTS:

Uz Franciju un Spāniju	5c centi par pirmo unci
Lielbritaniju, ASV un Britu imperijas zemēm	3c par katru nākošo unci
Uz pārējām Eiropas zemēm, Āziju un Āfriku	6c par katru pirmo unci 4c par katru nākošo unci

Paskaidrojumi par sūtījumu apmaksu uz zemēm, kas nav augšā minētas, saņemami pasta iestādē

CANADA POST OFFICE

Hon. ALCIDE COTE, Q.C., M.P., galvenais pastmeistars
W. J. TURNBULL, galvenā pastmeistara palīgs

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F	$2.50
Volfganga Dārziņa — 50 latviešu tautas dziesmas	$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana	$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis	$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)	$2.00
Vīru koru I krājums (50)	$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm	$1.50

Kā arī daudz citas atkal dabūjamas
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT.

UZMANIBU, TAUTIEŠI!
AIZKARUS, TEPIKUS,
labākās kvalitātes varat iegādāties pie
RICHARDA ERNŠTEINA
Temple Textiles latviešu pārstāvja
175 College St., tel. WA 2-5008, pēc pl. 8 vak.
Zema cena — maza iemaksa, ļoti izdevīgi maksājumi.
Aizkaru paraugus pievedu mājās

PIRMS JŪS SAKĀT,

ka Luna studijas uzņēmumiem ir augstas cenas — iepazīstieties ar LUNA kvalitāti! Tās nav vienkāršī „bildītes", bet katrs uzņēmums ir studija un vērtība pati par sevi, kā apliecinājums jūsu labai gaumei. Tas ir kaut ko vērts!

LUNA
portretu studija
1134 Dundas St. W.
Tel. ME 8967, Toronto,

Dr. JĀNIS KARGLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

HERMAŅA KLIGERA
FOTO STUDIJA
1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)
Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

MONTREALA
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

Kāzu uzņēmumus bez maksas!
Kā tas iespējams?

Nu, vienkāršī, jūs rīkojat kāzas. Protams, iepriekš pieteicoties, ierodaties LUNA studijā, kur jūs nofotografēs daudz dažādās pozās, par ko jums nav jāmaksā ne centa. Un arī uzņēmumu paraugus jūs dabūsit redzēt nesaistoši un par velti!

Tas nav nekāds triks, ne mānīšanās, bet mazliet reklāma gan.

Pieteicieties savlaicīgi
LUNA STUDIJĀ
1134 Dundas St. W.
Tel. ME 8967, Toronto,

IZDEVĪGS PIRKUMS DURHAMĀ!

„Gas Station" ar garāžu,
pārtikas veikalu un dzīvokli.
Apgrozījums $3.600 mēnesī. Īre — $125.00 mēnesī

Divi apbūves gabali,

esošās preces veikalā un garāža. Pilna cena $6.500, iemaksa $5.000

Pārtikas preču veikals

Dundalkā ar diviem dzīvokļiem, veikala iekārtu un precēm. Cena $14.700. Iemaksa $7.000

Farmas plašā izvēlē

J. LAMA
R.R.1. Shelburne, Ont.
Tel. 272 W 2

W. KELLY Real Estate
tel. CL 1-1796

Dr. med.
K. ZYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

OSKARS PERRO REAL ESTATE BROKER
AKTĪVAKAIS LATVIEŠU NEKUSTAMU IPAŠUMU BIROJS KANADĀ
Bezmaksas atzinumu sagāde un padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos katrā laikā

LL 5555
un LL 9922
1597 BLOOR ST. W.

HIGH PARK — BLOOR, skaista atsevišķa dubultķieģeļu māja, bez dārza ar apmēram $900 iemaksu. 10 gadu obligācija. Privāts autoceļš. Radiatoru apsildīšana. Pabeigta viesību telpa. Lūdz zvanīt tūlīt, lai nebūtu par vēlu!

ST. CLAIR — BATHURST jauna 6 lielu istabu dubultķieģeļu māja, garāža, jauks dārziņš, eļļas apkure, moderna virtuve. Apm. $4.500 iemaksa, pilna cena $13.000. Ļoti tīra māja!

DANFORTH — BRAODVIEW, skaista 6 istabu māja, jauna eļļas apkure — krāsns, moderna virtuve, divas atsevišķas garāžas, sānu un aizmugures auto ceļš. Pilna cena $13.500.

DAUGAVAS VANAGU HAMILTONAS NODAĻAS
Tradicionālais KARNEVĀLS
SESTDIEN, 26. FEBR., PL. 20, ARMĒŅU KLUBA TELPĀS, 69 PRINCESS ST.
LABĀKĀS MASKAS
SAŅEMS GODALGAS
• SERPENTĪNI
• GAISA BALONI
• CEPURĪTES U. C.
DEJA PIE VIENAS NO LABĀKAJĀM KAPELLĀM FRANK BENNY
OTRREIZ KANADĀ IZVEDĪS BUMBAS DEJU," arī citi brīnumi, kuŗus jau laikus taisa Ķiķauka un E. Brīvkalns
Ieeja $1.50; maskām $1.00

SESTDIEN, 5. MARTĀ, „TOP HAT" KLUBA ROMANTISKAJĀ ZĀLĒ, LAKESHORE RD., TORONTO, SĀKUMS PL. 7.30 VAK.
KARNEVĀLU SEZONAS NOSLĒGŠANA AR
VILIBALDA DROSMIŅA **BALLI**
Burvīgas gaismas, baloni, serpentīns, masku godalgošana un daudz citu jauku izdarību.
ATSPIRDZINĀJUMI, ARĪ REIBĪGI. LABĀKĀ DEJU MŪZIKA
Vēlams maskās, bet nav nepieciešams. • Galdiņi • Pārsteigums!
DV TORONTO NODAĻA un DV SPORTA KLUBS

MĀRTIŅA ZĪVERTA drāmu 3 cēlienos
Cilvēks grib dzīvot
IZRĀDĪS DV TEĀTRIS KANADĀ
6. martā, plkst. 14.30, Toronto, 62 Claremont St. (Poļu zālē)
Izrādi sagatavojis FELIKSS LINTIŅŠ Dekorātors KĀRLIS BĒRZIŅŠ
Ieeja $2.00, $1.50 un $1.00. Bērniem un skolēniem puscenas
Biļetes iepriekspārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., Toronto

LATVIEŠU PUKU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto
Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem eiroplešu un kanadiešu gaumē. Griezti ziedi, podu puķes, tropiskie stādi bagātā izvēlē.
Palmas dekorācijai.
Latviešiem atlaide.
Piegāde mājās

Mūsu latviešu pārstāvis
P. AVOTIŅŠ
AL. GARBENS REAL ESTATE
1611 Bloor St., W., LO 2738, Toronto
Skaistākie nami pilsētas rietumos

Ir ienākušas ziņas,
ka jūsu ričihā ir fotografijas, kas paņemtas līdzi vēl no dzimtenes. Tām šobrīd ir nesamaksājama vērtība. Bet dažas no tām dažādu apstākļu dēļ draud aizliet bojā. Dažas, kabatās vai rokas somiņās nēsājot, salauzītas, dažas savukārt kļūst dzeltenas un izbālē... Bet nav tā, ka šādā gadījumā nekā nevarētu darīt.
Nododiet tās Luna darbnīcā reproducēšanai. Mēs lietojam visjaunākos paņēmienus, ieskaitot infra sarkanās emulsijas un komplicētākās gaismas filtru sistēmas, lai iegūtu iespējami labāko rezultātu.
TO VAR TIKAI
LUNA
Graphic Film Service

MAŠĪNBURTLICIS
vajadzīgs latviešu spiestuvei. Vēlama angļu valodas prašana, bet tā nav nepieciešama
Zvanīt EM 8-0792, Toronto

Moderns delikatesu veikals
RIGHT WAY
1287 Gerrard St., E.
Toronto, tel. GL 9742
Lielākā izvēlē eiroplešu delikateses un plaša gaļas izstrādājumu — desu izvēle
Labākā maize

William Bolland
REAL ESTATE
1130 College St., LL 3744
Tautieši, nodrošiniet sev nākotni!
Izdevīga īres māja
College — Dufferin rajonā 45 istabas (9 dzīvokļi ar 5 istabām katrā). Dzīvokļi izdevīgi izīrēšanai. Ienākums no īrēm $9.000 gadā. Cena $43.000. Iemaksa $10.000. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.
Ļoti labi ejošs gaļas produktu veikals Toronto rietumos
Apgrozījums 11 mēnešos $175.000. Vienā mēnesī pārdots 7000 tītaru vien. Moderna veikala iekārta. Veikala cena $20.500
Lūdz zvanīt latviešu pārstāvim
V. MUKTAM LL 3744

Uz pavasaŗa pusi
jūs, varbūt, esat nodomājuši iegādāties
FOTO APARĀTU —
Visās cenu grupās vislabāko un vislētāk jūs varat nopirkt
LUNA
Camera Exchange
1134 Dundas St. W.
Tel. ME 8967, Toronto,

Kungu un dāmu drēbnieks
A. SILAVS
634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855
Uzvalki un kostīmi, sākot ar $35

Diemžēl, tikai bērniem
un tikai vienu mēnesi no sludinājuma publicēšanas dienas —
portreti pastkartes formātā par 50c gabalā!
Tas tāpēc, ka bērni neko nepelna un vecāki ar savu rocību arī dažkārt neko daudz nevar izdot. Bet LUNA portrets no bērnības dienām pēc gadiem kļūst nesamaksājams!
Tikai ar iepriekšēju pieteikšanos
LUNA
STUDIJĀ
1134 Dundas St. W.
Tel. ME 8967, Toronto

DIVAS MĒBELĒTAS vai nemēbelētas istabas ar pilnu pansiju
Toronto riet. vai Vestonā
MEKLĒ
divi pastāvīgi īrnieki.
Zvanīt Albertam JU 4749 dienā, vai ST 8-9526 vak., Toronto (929)

2 NEMĒBELĒTAS istabas izīrējamas dzīvokļu mājā College — Bathurst rajonā. WA 4-2931, Toronto. $10.00 nedēļā. (919)

IZĪRĒJAMS 2 istabu dzīvoklis ar mēbelēm High Park rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. RO 4651, Toronto. (938)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi un nemēbelēts 3 istabu dzīvoklis ar atsevišķu ieeju — labā satiksmes un iepirkšanās rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. Tel. WA 2-6354, Toronto. (940)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve kopīgi vai atsevišķi ziemeļos no Danforth, Broadview — Pape rajonā, 78 Gowan Ave, Toronto. Tel. RI 5148. (942)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā. KE 0391, Toronto. (931)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve kopā vai atsevišķi pilsētas austrumos — klusā dzīvokļu rajonā. Var būt ar bērniem. GL 5317, Toronto. (935)

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi High Park rajonā. Laba satiksme. JU 9522. Toronto. (926)

IZĪRĒJAMA 1 mēbelēta istaba vieniniekam-cei ar vārīšanas iespējām Broadview — Danforth rajonā. Zvanīt katrā laikā GE 5564, Toronto. (845a)

DAVENPORT RD. — BATHURST rajonā izīrējama saulaina mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Tel. WA 1-9337, Toronto. (941)

HIGH — PARK rajonā izīrējama mēbelēta istaba un virtuve. Zvanīt pēc 6 vakarā sestdien un svētdien visu dienu. LA 1798, Toronto. (943)

ST. CLAIR — YONGE — MT. PLEASANT rajonā izīrējama labi mēbelēta istaba vieniniekam-cei. Tel. MA 5341, Toronto. (56)

DUFFERIN — BLOOR rajonā izīrējama mēbelēta istaba ielas pusē 1, vai 2. stāvā. Zvanīt ME 5909, Toronto. (930)

KLUSĀ MĀJĀ izīrējama mēbelēta istaba un virtuve (izlietne un gāzes pavards) 2. stāvā. WA 1-1407, Toronto. (922)

IZĪRĒJAMA saulaina nemēbelēta istaba ar virtuves lietošanu pārim. Yonge — Mt. Pleasant rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vak. MA 1213, Toronto.

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Šai saulē, šai zemē
Viesiem vien padzīvoju;
Viņa saule, viņa zeme,
Tā visam mūžiņam.

✝

ŽANIS OZOLS

savā 57. mūža gadā šķīrās no mums 1955. gada 18. febr.

Paturēsim mīļā piemiņā

Kārlis un Emma Vikštrēms

✝

Pēc ilgām un grūtām ciešanām 1955. gada 18. februārī 55 gadu vecumā mūžīgā mierā aizmiga mans mīļais un godīgais draugs

ŽANIS OZOLS

Kremēts 1955. g. 21. februārī St. James krematorijā Toronto

Dziļās sērās Lilija Caunītis

Svētīgi tie sirdsšķīstie,
jo tie Dievu redzēs.

PRET REUMATISMU — ierīvēšanai
Ļoti labs latviešu ražotais NEW CAMPHORUB. Dabūjams latviešu aptiekā. Farm. A. GALDIŅŠ. 19 St. John's Rd. Toronto (pie Dundas un St. John's Rd.). Izsūta pa pastu uz pēcmaksu 4 vai 6 unces. Lūdz zvanīt vai rakstīt: H. Auders, 123 Grange Ave, Toronto, Ontario, Canada. Tel. TRinity 1286

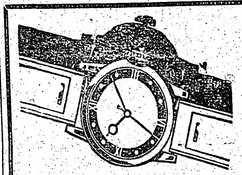

HAMILTONĀ
Atlantic Juwellery
170 James St. N.
Tel. JA 9-1487
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
• Longines Wittnauer pulksteņi ar pasaules slavu
• Laulības gredzeni
• Dzintars visādos veidos
• Pulksteņu un rotas lietu labojumi ar garantiju
• Sveices pulksteņu izpārdošana līdz 50% atlaide! (laikā līdz 10. martam)

N. ŠVĀNEBACHA deju studija
175 College St., tel. WA 1-4318
TORONTO
Fokstrots — Anglu valsis, Vīnes valsis u. c.
Samba — Rumba — Mambo.
Privātstundas: pieteikšanās un informācija katrā laikā

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y. Svētdien, 27. februārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Betlēmes baznīcā, māc. R. Zariņš, pie ērģelēm Bruno Skulte:

Plkst. 2 dienā Hempstedē, māc. D. Grauds un plkst. 6 vak. sv. Toma baznīcā, Bronksā māc. A. Ozols, pēc tam kafijas galds.

Sestdien, 26. februārī, konfirmandu mācība draudzes namā.

Kalpaka piemiņas dievkalpojums svētdien, 6. martā, plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā; abi mācītāji, solists Igors Egle. Piedalās Ņujorkas korparāciju kopa, pēc tam kafijas galds.

Plkst. 2 Port Vašingtonā māc. F. Treus; plkst. 6 vak. Ņurošelā māc. A. Ozols.

Daitonā, Ohio, latv. ev.-lut. dievkalpojumi svētdien, 27. februārī, plkst. 2 pp. St. Paula ev.-lut. baznīcā 239 Wayne Ave. Pēc dievkalpojuma kopsapulce turpat. Bērniem svētdienas skola plkst. 1.00.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 27. febr. pl. 3 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Pēc dievkalpojuma plkst. 4 pp. draudzes pilnsapulce.

Sestdien, 5 martā, pl. 7.30 plkv. O. Kalpaka piemiņas brīdis. 195 N. Cumberland St., Port Arturā.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā 27. februārī plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.).

Trešdien, 23. februārī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Svētdien, 27. februārī, plkst. 5.30 vakarā Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums.

Piektdien, 4. martā, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carvick Ave.

Sestdien, 5. martā, plkst. 7.30 vakarā dāmu komitejas sanāksme — mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Dievkalpojums svētdien, 27. febr., pl. 5.30 pp. Svētdienas skola pl. 4

Plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums svētdien, 6. martā, plkst. 2 dienā, Spredikos māc. E. Pavasars, dziedās HLB koris.

Svētdienas skola plkst. 4 pp.

13. martā — dievkalpojums pl. 5.30. Svētdienas skola 4 pp.

20. martā dievk. pl. 2.30 pp. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce. Pēc tās groziņu vakars. Svētdienas skola nenotiks.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563).

Svētdien, 27. febr., pl. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 6. martā, plkst. 4.00 Lūdzamās dienas un Kalpaka piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

Sestdien, 12. martā, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts.

Svētdien, 13. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Svētdien, 20. martā, plkst. 4.00 dievkalpojums.

Svētdien, 27. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Pūpolsvētdienā, 3. aprīlī Latvijas archibīskapa 85 mūža gadiem veltīts dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars ar referātu par archibīskapa mūža darbu un priekšnesumiem. Tējas galds.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto 1955. gada februāŗa mēnesī.

27. februārī, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

27. februārī Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums, plkst. 5 pp.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

27. februārī Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums, plkst. 3 pp.

6. martā plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Norsbejā, svētdien, 27. februārī, plkst. 13.30 lut. baznīcā dievkalpojums.

Sudberijā, svētdien, 27. februārī, plkst. 18, sv. Jāņa bazn. (238 Pine St.), dievkalpojums.

Māc. H. Kušiļs (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Monterālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā, sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzei, 210 Wilbrod St.

27. febr., plkst. 2 pp., dievkalpojums

Latviešu skolas tic. māc. stunda pusstundu pirms dievkalpojumiem baznīcas zālē.

TORONTO EVANĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
ABONESANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

VAI JŪS TO ZINĀT

KA IEINTERESĒT BĒRNUS SATIKSMES NOTEIKUMU IZPRASŠANĀ?

Satiksmes nelaimes bērnus visvairāk piemeklē no 2 līdz 8 gadu vecumam. Toronto pilsētā autovadītāji gadā nogalina 18 bērnus, kas rotaļājušies uz ielas, 8 — šķērsojot lielceļus, 7 — spraužoties starp noparkotām auto mašīnām, 3 — ielu krustojumos. Ontario federālā valdība izdevusi īpašu brošūru The ABC of Traffic Safety bērnu dārziem un 1. un 2. pakāpes skolu audzēkņiem. Publicēto zīmējumu izkrāsošana veicina bērnu pārdomas, kā izturēties ārpus mājām. Brošūrā aizrādīts bērnu vecākiem, ka, tumsai iestājoties, bērnus vislabāk apģērbt gaišas krāsas drānās, lai autovadītāji tos vieglāk ievērotu. Tāpat svarīgi ievērot, ka bērni uz skolu jāizvada savlaicīgi, bet nekādā gadījumā pēdējā mirklī. Šo grāmatiņu ieteicams pārspriest kopā ar bērniem, un to var pieprasīt Vehicles Branch Department of Highways of Ontario.

VAI SEKMIGIE SKOLNIEKI VAR „PĀRLĒKT" KLASES?

Šai jautājumā kanadiešu ārsts Dr. N. Karvets izdarījis aptauju 30 skolās. Skolas audzēkņus, kas iegūstot vismaz 135 sekmju punktus, skolotāji ievēro vairāk kā mazāk sekmīgos. Vairums paidagogu ir ieskatos, ka apdāvinātos bērnus pamatskolās var pārcelt pat līdz divi klasēm augstāk, bet vidusskolās par vienu klasi.

KĀPĒC KAIMIŅA DĀRZS IR ZAĻĀKS?

Katrs priekšmets 20 pēdu tālumā izskatās tumšāks. Tā arī kaimiņa dārzs allaž izskatīsies no jūsu puses košāki zaļš (optiskais iespaids), bet arī kaimiņiem jūsu dārzs vienmēr liksies košāks. Secinājums: ja mums kāda sieviete vai vīrietis no līdzīga aspekta liekas šarmantāki par jūsu sievu vai vīru, ievērojiet, ka skats ir blēdīgi nodevīgs! Pārsteigums būs jo lielāks, ja sieviete būs lietojusi krāsuļus.

Misionāre M. Vitante Toronto

26. februārī, plkst. 8 vakarā Toronto Misiones namā, 14 Park Rd. (100 Bloor St. E. People Church telpās), atceļā no Eiropas uz Indiju viesosies mūsu tautiete misionāre M. Vitante. Šī pašaizliedzīgā tautiete misiones darbā Indijā pavadījusi 15 gadus. Viņa stāstīs tautiešiem par misiones darbu Nepalā, Sikkimā, Dutanā un Tibetā, ka arī par tikko piedzīvoto Eiropā.

Visi laipni lielīgti.

KAUT KAS FOTO AMATIEŖIEM

Filmu attīstīšana un kopēšana nav nekāda māksla. Bet lai jūs saņemtu tiešām

iespējami labāko —

Jums savas filmas jānodod kvalificētu lietpratēju apstrādāšanai. Dažkārt jums var noderēt arī lietpratēja padoms —

Visos gadījumos griezieties

LUNA

Graphic Film Service

1134 Dundas St. W.

Tel. ME 8967, Toronto,

ALFREDS

MEIJERS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

191 St. Clair Ave, E.

Tel. HU 1-3212, Toronto

Mēs speciālizējam māju pārdošanu Toronto ziemeļu rajonā.

Jūsu priekšrocības:

- Jaunākas mājas ar apstādījumiem, tīras un klusas ielas
- Ērta pazemes dzelzceļa satiksme.

$12,900 Mt. Pleasant — Lawrence rajonā 6 istabu atsevišķa kieģeļu māja, blakus lebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa pēc vienošanās.

$3.500 iemaksa Bathurst — St. Clair rajonā 8 istabu 2 dzīvokļu mājai, 2 virtuves 2 vannas istabas un 2 garāžas. Izdevīgi maksāšanas noteikumi.

$14.900: Danforth — Broadview rajonā 6 istabu atsevišķa kieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža ar blakus lebraucamo ceļu. Iemaksa pēc vienošanās.

Nesaistošu informāciju par šiem objektiem jums sniedzam katrā laikā. Lūdz zvanīt

HU 1-3212

KREMĻA UN TITO MĪLESTĪBA

Krievi cenšas rehabilitēt Tito

Nesen Parīzē ieradušies Padomju Savienības valsts izdevniecības aģentūras pārstāvji ar uzdevumu uzpirkt visas tās grāmatas un rakstus, kuŗos kopš 1948. gada ir uzbrukumi Tito. Ievērību padomju aģenti veltījuši grāmatai Tito — Jūdass. To 1952. gadā sarakstīja padomju rakstnieks Orests Maltičevs. Par tik ievērojamu darbu viņam piešķīra Staļina prēmiju simts tūkstošu rubļu apmērā. Apstaigājot visus iespējamos grāmatu veikalus, aģentiem sekmējies samekļēt ap 800 šīs grāmatas eksemplāru, kuŗus tad ar ņekavēdamies nopirkuši.

Ka Kremļa „maigo jūtu" uzplūdums nav vienpusīgs, pierāda fakts, ka 10 dienu pirms šī notikuma Parīzē Belgrades policija pēkšņi apķīlājusi grāmatas Noziegumi zem sociālisma maskas manuskriptu un tās pilnīgu salikumu.

Grāmatā būtu atklāti visi tie noziegumi, ko līdz 1948. gadam Dienvidslavijā pastrādājuši sarkanā armija un dažādi Maskavas emisāri. Šo grāmatu, kas aptvertu vairāk kā 600 lapaspušu un kuplinātu neskaitāmas illūstrācijas un uzņēmumi, sarakstījuši Tito labākie žurnālisti un rakstnieki..

Dienvidslavijas komūnistiskās partijas centrālkomiteja tomēr nolēmusi šo grāmatu nepublicēt un, lai gan presē bija jau izziņota tās iznākšanas diena, policijai devusi rīkojumu apķīlāt manuskriptu un salikumu.

Starp Parīzes un Belgrades notikumiem acīmredzot pastāv ciešа sakarība. Saskanīgajos preses ziņojumos var vērot, ka Tito draudzība ar austrumu bloka valstīm jau pavirzījušies tik tālu, ka tās savā labvēlībā izdod Tito Dienvidslavijas bēgļus. Šāda satelitu rīcība radījusi ārkārtīgu saviļņojumu Dienvidslavijā dzīvojošo daudzo ungāru, rumāņu un bulgāru vidū.

TRAĢISKĀ NĀVĒ MIRIS ŽURNĀLISTS H. ZAĻUMS

Auto katastrofā Kalifornijā, kas notika naktī uz 13. februāri, nogalināts žurnālists Hermanis Zaļums un mugurkaula satricinājuma dēļ slimnīcā ievietota Emīlija Krūmiņa.

Nelaime notikusi tumsas un braucēja neuzmanības dēļ, kas novirzījis mašīnu no ceļa, un tā sadūrusies ar novietoto smago auto. Vadītājs, igauņu tautības jaunamerikānis Pēteris Nemme, apcietināts par braukšanu iereibušā stāvoklī.

Hermanis Zaļums labi pazīstams sportistu un žurnālistu aprindās. Viņš bija Jaunāko Ziņu sporta nodaļas pastāvīgs līdzstrādnieks, rakstīja arī par dienas notikumiem. Kā aktīvs sportists savā laikā bija Latvijas meistarvienību un izlases vienību dalībnieks basketbolā un ledus hokejā. Zaļums mira 50 gadu vecumā. Vieglas smiltis. **Vd.**

Latvietes māca dejot

M. Gūtmane un I. Švēde

Kanadā plaši pazīstama Arthur Murray viesību deju studija, kurai ir pāri par 300 nodaļu. Toronto studiju, kas atrodas Yonge ielā, apmeklē caurmērā ap 200 audzēkņu dienā. Bet maz būs to, kas zinās, ka studijā par skolotājām strādā arī divas latviešu meitenes un pie tam ar ļoti labiem panākumiem. Milda Gūtmane (Miss Meners) un Izolde Švēde (Miss Deivis). M. Gūtmane savu bērnību pa lielākai daļai pavadījusi Dānijā, kur viņas tēvs darbojies Latvijas diplomātiskā dienestā. Tur viņa ieguvusi arī dejas skolotājas un vingrošanas skolotājas tiesības. Kanadā neizdevās dabūt nodarbošanos kā sporta skolotājai, bet laimējās atrast darbu pie Mureja un tagad tur darbojas jau 4 gadi. Dejas skolotāju dejošanas sacensībās paspēts iekļūt finālā, kas ik gadus notiek Odeonā

Izolde Švēde par dejošanu sākusi interesēties jau Latvijā un bērnībā mācījusies pie I. Kajakas — Ķenipas. I. Švēdes tēvs, bijušais Zemgales artilerijas pulka virsnieks, kritis cīņā pret komūnistiem, bet brālis Kanadā aizgāja bojā nelaimes gadījumā. I. Švēde 1952. gadā pieteikusies Mureja skolotāju kursos un līdz ar kursu beigšanu atradusi studijā pastāvīgu darbu.

Abas latvietes pašlaik sagatavo jaunu dejas skolotāju grupu un ar savu darbu un atalgojumu apmierinātas. Dejas skolā mācījušies dejot arī simtiem daudz latviešu jauniešu. Parastais darba laiks ir no plkst. 1.00 līdz 10.00, bet kādā no studijām arvien skan deju mūzika un dzird skolotāju aizrādījumus. Parastais pamatkurss ilgst 25 stundas un tanī māca: fokstrotu, valsi, tango, rumbu, sambo, mambo un svingu. Palace Pier laiku pa laikam notiek sacensības studiju audzēkņiem, kur deju skolotāji daudzreiz kā deju partneri audzēkņiem palīdz izcīnīt godalgas. Arī skolotāji, atkarā no spējām, saņem attiecīgās gatavības pakāpes apliecinājumu — bronzas, sudraba vai zelta medaļas veidā. Abas latvietes jau kopš ilgāka laika iegūvušas zelta medaļas. **Z.**

„KAĻĶU IELAS APAVU EGLĪTIM" 65 GADI

Vēsturē trūks dokumentētu ziņu, kādēļ „Rūdis" (kā draugi to sauc), kļuvis par „Kaļķu ielas apavu Eglīti." Bet diezgan ticama versija, ka pirmās atziņas par labu apavu vērtību un absolūto nepieciešamību cilvēku labklājībai, viņam nobriedušas jau zēna gados, kad viņam dzimtajā Zaubes pagastā basām kājām bija jārūpējas par ganāmo pulku.

Tā bija pirmā skola, jo kalpa zēna rociņa neatļāva virināt pilsētu skolu durvis, kādēļ bija jāmeklē „Rīgas skola." To Rūdis arī dara, puspuiša gados pārnākot uz Rīgu un stājoties amata mācībā.

Pirmais pasaules karš jauno amatnieku novirza kara vīra gaitās, bet jau 1919. gadā atgriežas Latvijā, kur mēģina sākt patstāvīgu darbu, kaut arī tukšām rokām. Jau pēc dažiem gadiem izdodas mazo darbnīciņu pārvietot „lielajā Kaļķu ielā," kas drīz vien saista pircējus no visām aprindām. Panākuma iedvesmots, Eglītis nesnauda uz lauriem, bet aizvien meklēja jaunas idejas, un arī pircēji prasīja aizvien jaunu, un tas bija jāgādā vai no Parīzes vai Londonas. 1939. gadā radās iespēja Kaļķu ielā 8/10 iekārtot vienu no plašākajiem veikaliem apavu nozarē kopā ar darbnīcu. Kāda būtu uzņēmuma tālākā attīstības gaita, par to var tikai zīlēt, lai gan jāpiezīmē,

Rūdolfs Eglītis

ka projektu netrūka. Komūnistu okupācija visiem projektiem un ilgu gadu darbam pārvilka svītru, un šī svītra būtu iznīcinājusi arī pašu amatnieku, ja vien likteņgajā 13./14. jūnija naktī viņš neaizkavētos ārpus sava dzīvokļa. Tikai pēc 2 gadiem, kad vācu okupācija atbrīvoja veikalu un darbnīcu, radās iespēja uzņēmuma, darbību atjaunot.

R. Eglītis savu enerģiju nav veltījis vienīgi savam uzņēmumam. Ar tādu pašu sparu un dziļu pienākuma apziņu viņš piedalījies arī sabiedriskā darbā. Valdes locekļa pienākumi Tirgotāju savienībā, Rūpnieku un amatnieku savienībā, Rūpnieku kreditbiedrībā viņam bija dzīves saturs, un, šos pienākumus veicot, arī nekādas materiālas nastas nebija par smagām. Sevišķi plašs darba lauks pavērās ar Amatniecības kameras nodibināšanu. Viņš bija kameras prezidija locekļis un ar visu sirdi ķērās pie darba.

Rūdim neviens solis nebija par grūtu, lai palīdzētu jaunajiem amatniekiem tikt pie zināšanām. Viņš mācījās pats un labprāt ar savām zināšanām dalījās ar citiem vai nu kā lektors, praktisko darbu instruktors vai arī meklējot un arī atrodot izglītības darbam nepieciešamos mācības spēkus un līdzekļus.

Bēgļu gaitas tam visam beidzot, šķiet, pielika punktu, jo svešās zemēs mūsu līdzrunāšana un līdzdarbība nebija vēlama. Viņš dzīvoja Vācijā kā bēglis un varēja pat aizbraukt uz Angliju, bet — gan tikai kā fabrikas strādnieks. Bet Rūdis vēl nedomāja izbeigt cīņu par patstāvību. Anglijā nopelnījis ceļa naudu, viņš dodas tālāk nasaulē — uz auksto Kanadu. Un tagad viņš ir šeit Toronto un atkal strādā savā arodā, savā uzņēmumā. Viegli jau tas nebija sasniedzams, vajadzēja strādāt, strādāt un atkal strādāt, stundas neskaitot. Soliti pa solītim viņš virzījies pretim iecerētam mērķim un, paldies Dievam, sekmju arī netrūkst. Tomēr laiks nav stāvējis uz vietas, — līdz ar cīņām, uzvarām un zaudējumiem ir augusi gadu nasta, un tā Rūdis tīri nemanot 23. februārī sasniedzis cienījamo skaitli 65. Gadu skaitlis tomēr Rūdim vēl nebojā gara stāvokli, un viņš arī šodien atrod laiku un spēku savam uzņēmumam, atpūtai un sabiedriskajam darbam Saimniecisko darbinieku apvienībā.

KUNGU VAKARS

BILDĒM PUŠĶOJUSI ZETE PALETE

Bija ziemas vakars. Sala. Sniegs Pigbridžas ielās bija piebraukts ciets un gluds kā cukura glazūra kāzu kūkām un cilvēki gāja steigšus vien, lai pēc iespējas drīzāki noklūtu silti sakurinātajās mājās.

Bija patīkami tādā ziemas sala vakarā sēdēt siltajā istabā, lasīt laikrakstu un laiku pa laikam paskatīties kā elektriskajā kamīnā aiz krustām saliktiem malkas klucīšiem ventilātors kustināja sarkanās ēnas.

Arī Taisnību dzīvojamā istabā valdīja jaukā ziemas vakara omulība: pats saimnieks un ģimenes galva, kreklos izmeties un kājas sacēlis augstu gaisā un balstījis uz pretējā krēsla atzveltnes, sēdēja zvilnī un šķirstīja jaunāko komiku numuru. Taisnībene ar abām meitām skatījās televīziju, kaķis, krēslā ieritinājies, snauda, un pulkstenis uz kamīna nenogurdināja sekundes.

Kādu stundu mierīgi sēdējušam, Taisnībai sanāca miegs. Roka ar visu komiku lapu lēni pārslīdēja zviņa malai un galva noliecās uz krūtīm — astoņu stundu darbs gadrāžā ziemas salā viņa gados cilvēku tomēr nogurdināja. Sākumā elpa bija vienmērīga un klusa, bet zemes pievilkšanas spēka iedarbībā galvai slīgstot grūdas virzienā, pār viņa lūpām izlauzās skaņas, kas ļoti atgādināja tās, kas rodas, ja ar saslapinātu īkšķi brauc, kā saka, pret spalvu pa loga stiklu. Ja Taisnība būtu spējis izsargāties no šīs neveiksmes, viņš būtu norāvis labu acīti, bet nelādzīgā ieraža, no kuŗas viņš netika vaļā jau kopš bērnu dienām, arī šoreiz pievērsa sievas uzmanību:

„Jūlius! Jau atkal! Kā acis ciet, tā mute vaļā!"

„E?!" Taisnība uztrūkās. „Nu? Tu ko teici?"

„Ja tev nāk miegs, ej gulēt! Bet nekrāc un netraucē mums skatīties televīzin!

Nosolījies laboties, Taisnība arī raudzīja iedzilināties televīzijas uzvedumā, kur tika rādīts, kā vairāki labi ģērbti kungi, glāzēm rokās, grozījās pa smakli iekārtotu dzīvojamo istabu. Dabas pēki tomēr izrādījās stiprāki par Taisnības gribas spēku, un pēc vairākiem nesekmīgiem mēģinājumiem noturēt galvu vertikālā pozicijā, Taisnība padevās. Pamanījusi, ka virs ceļas, lai ietu gulēt, Taisnībene piepeši atrāva skatu no ekrāna un ierunājās:

„Plušķīt, — paklausies! Man tev kas sakāms!"

Taisnība sanūkās ne pa jokam: ja sieva viņu uzrunāja milināmā vārdā, tad nekas labs nebija gaidāms,

„Tev jārīko kungu vakars!" viņa stingri noteica, „Tu esi bijis pie viena, pie otra — tagad tava kārta."

„Tad jau labāk, lai nāk ar visām vecenēm, kāpēc kungu vakars?" Taisnība sievas blēdību bija uzķēris: viņa tādā veidā gribēja dabūt sev tiesības rīkot dāmu kafiju, lai varētu izrādīties jaunajā cepurē. Bet Taisnībene, reiz kaut ko nolēmusi, vairs neatlaidās:

„Tā ir smalki. Tā te visi dara. O, un to nesauc par kungu vakaru, bet par stegpārti."

„Diez?" Taisnība šaubījās, „vai tā būs labi? Stegpārtijās — tur notiek visādi priekšnesumi un dejotājas..."

„O, ja kungi vēlas, es varu jums arī uzdejot — es gāju reiz Rīgā plastikas kursos. Pusgadu sagāju!"

„Bet stegpārtijās dejotājām parasti ļoti maz muguŗā, „Taisnība mēģināja iebilst, „vai tad tu griebēsi pusplika te visu priekšā... kostīma tev arī nav...."?

„O, par to tu nebēdā! Es varu dejot Ofeliju, un tad mans jaunais nailonga naktskrekls kā radīts!'

„Bet vīrieši sāks dziedāt prastas dziesmas, ja sieviešu nebūs klāt, Taisnība vēl mēģināja sievu pārrunāt, bet bez panākumiem.

Nedēļu vēlāk Taisnību namā neviena mēbele vairs nebija vecajā vietā. Dzīvojamā istabā gar sienu bija nožikts pagarš galds, un uz tā sakrauti visādi paēdieni — seleriju kātiņi,plānās sloksnītēs sagriezti burkāni, pāris šķēlītes vārīta šķiņķa, kāda desas ripiņa un daudz papīra mutautiņu, šķīvju, nažu un dakšiņu. Taisnībene pati bija ļoti norūpējusies:

„Vai tikai visa kā pietiks?"

„Šķīvju jau netrūks. Dakšiņu arī ir diezgan," Taisnība, galdu apskatījis, atteica, „tikai no tā ēdamā.... Vai tev virtuvē arī vēl kas ir?"

„O, vai tad kāds uz izēšanos nāk? Nāk, lai patērzētu, lai izmainītu domas, lai... Bet vai tev ledus pietiks? Tu zini, ka dzērienus tagad vienmēr pasniedz ar ledu!"

Lampatāns ar žēlastību bija vienā no pirmajiem visiem. Apskatījis ēdienu galdu, Lampatāns piegrūda Žēlastībai:

„Labi, ka es to jau zināju. Man mēteļa kabatā iebāzta tūtiņa ar maizi. Kad tev vēlāk sagribas ēst, pienāc pie manis."

Žēlastība pateicīgi paskatījās Lampatānā un mēģināja tā sirsnību atmaksāt, izstāstīdams jaunāko, ko zināja:

„Tu zini, ka te viss būšot kā īstās stegpārtijās?? Kaildejas un tā?"

„Nemuldi nu," Lampatāns neticēja, „Taisnībene nu laidīs mājās pliķus sieviešus!"

Kad ciemiņu glāzes jau pāris bija piepildītas un iztukšotas, runas kļuvušas skaļākas un priecīgākas, Taisnībene pabāza galvu pa durvīm un lāva viesiem sevi pamanīt.

„Ienāc, ienāc," Lampatāns drošināja, „neviens jau nekodīs, pašu cilvēki."

„Plušķīt," Lampatānu neievērojot, Taisnībene parāva vīru sāņus, „vai tu nedomā, ka tagad vajadzētu to deju?"

„Pagaidi nu vēl," Taisnība centās atrunāt, „vēl pāris gaŗgus, tad visi būs tik pilni, ka neviens nekā nemanīs, — varēsi dancot kaut vai plika, vai kažokā!"

„Taisni tāpēc," sieva saprata savu pienākumu pret viesiem un mākslu, „es tagad eju pārģērbties, un tu tūlīt piesaki manu deju. Un kad es nākšu, tu nogriez elektrību, lai paliek tikai rožainā gaisma kamīnā. Tā deja sauksies „Liesmas miršana."

Kaut arī Taisnība īsā rāvienā izdzēra trīs pilnas glāzes bez ledus un cita veida atšķaidījumiem, viņam tomēr neradās vajadzīgā drosme pārtraukt viesu omulīgo čalošanu. Ceturto glāzi tukšojot, durvis atvērās un pa tām, kailās kājas kā stārks nurvā lēni un augstu cilājot, ienāca Taisnībene. Mugurā viņai bija diezgan caurspīdīgs, gaiši sārts, garš naktskrekls, ko vidukļī sažņaudza tumši sarkana lenta. Tādu pašu viņa bija apsējusi galvai. Kāju nagi bija iekrāsoti spoži sarkani. Taisnībenei ienākot un Taisnībai istabā ugunis izdzēšot, sarunas pārtrūka un smiekli apmira: visu dzērāju skati kā saitē vadāti staigāja līdzi Taisnībenes kaulainajām rokām, ar kurām tā grieza gaisā visādus lokus, un bažīgi laiku pa laikam vēroja, ko teiks Taisnība pats. Bet tas neteica neko.

Nav zināms, cik ilgi Taisnībene viņas choreografiskajā uztvērē būtu nomirusi, jo taisni tai brīdī, kad viņa uz pirkstgaliem pacēlusies un rokas pār galvu uz augšu staipīdama tuvojās kamīnām, Lampatāns diezgan skaļi sāka čukstēt Žēlastībai ausī:

„Kuš! Tu nesauc viņu vārdā! Ja mēnessērdzīgus sauc vārdā, tad viņi atmostoties dabū tādu vainu smadzenēs, ka nekā nevar izārstēt. Gan Taisnība pats zinās!"

Bet Taisnība neko daudz vairs nepaguva piezināt. Lampatāns pēdējā teikuma vēl nebija īsti pabeidzis, kad Taisnībene jau sacirta rokas gurnos un nostājās tā priekšā:

„Ak — mēnessērdzīga! Ak — — smadzenēs vaina! Ak — jāārstē!"

Tad viņa pagriezās pret vīru:

„Jūliuss! To es tev saku — tā ir pēdējā reize, kad es tev rīkoju stegpārti! Ēst un dzert, tas ir viss, ko viņi prot! Bet mākslu — to viņi nesaprot! Mēnessērdzīga!"

Kreklu uz augšu parāvusi viņa izcirtās no istabas, ka melnie papēži vien nozibēja.

Pēc tam viesos atgriezās agrākā omulība, ko ļoti kuplināja Lampatāna spēcīgais baritons. Vienīgi Taisnība pats, kaut gan tā brīdinājums attiecībā uz kungu vakaros dziedāto dziesmu kvalitāti bija izrādījies pamatots, un viņš t. i. būtu varējis uzskatīt sevi par uzvarētāju nesenajā domu izmaiņā ar sievu, vēl ilgi pēc viesu aiziešanas nevarēja sadūšoties doties augšā uz guļamistabu. **Augusts Nopūta**

RAAMAT REAL ESTATE Ltd.

2031 Yonge St., MA 0793, Toronto

Piedāvā īpašumus visos pilsētas rajonos, kā arī NHA mājas

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS:

8 ISTABU dubultķieģeļu māja Mt. Pleasant — St. Clair rajonā, moderna virtuve un vannas istaba, eļļas-ūdens apkure, garāža. Iemaksa pēc vienošanās. Prasītā cena $20.500

6 ISTABU dubultķieģeļu māja Yonge — Lawrence rajonā, moderna virtuve un vannas istaba, eļļas-ūdens apkure, skaists dārzs, garāža. Prasītā cena $16.500.

- Izkārtojam obligāciju maksājumus.
- Sagādājam bankas aizdevumus iemaksai par 3% gadā

Latviešiem pakalpo un sniedz informāciju

ALDONA SPROGIS

tel. mājās HU 9-4325

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā

SACENSĪBAS 1. FINĀLSPĒLĒ DV HOSTLERI

Svētdien, 27. februārī, plkst. 14 UNS vingrotavā College St. sacentīsies meistarības fināla pirmā spēlē, bet plkst. 15 — Andy — Stropers otrā spēlē.

DV UZVAR LATVIEŠU MEISTARĪBAS SPĒLĒ

Pagājušā gada Kanadas latviešu basketbola meistarvienības — Toronto DV piedalīšanos šī gada Kanadas latviešu meistarības finālā grupas spēlēs vairs neviens nevar apstrīdēt: Ontario apgabalā DV vēl arvien ir bez zaudējumiem, jo aizvadītā sestdinā ar 70:53 pārspēja Toronto LSK. Šī bija meistarības otrās kārtas spēle.

Spēles sākums piederēja TLSK, kas, izmantojot Vanagu aizsardzības — uzbrukuma nesaskaņotību, ātri nonāca 9:4 spēles vadībā. Neveiksmīgā TLSK spēlētāju maiņa Vanagiem deva iespējas rezultātu izlīdzināt. Tālāk visu pirmo puslaiku risinājās izlīdzināta spēle. Lielumtiesu 1—3 punktu vadībā atradās TLSK, taču pāris reizes 1 p. vadībā bija arī Vanagi. Puslaiku Vanagi beidza ar viena punkta pārākumu — 32:31.

Straujā otrā puslaika sākumā, kamēr TLSK samierinājās tikai ar 1 soda metiena reālizēšanu groza guvumā, Vanagi izcīnīja 14 punktu handikapu un to paturēja visu spēles laiku. Litaunieka caurgājieni un precīzie pustālie ienesa mazu apjukumu kluba aizsardzības rindās. Vanagu pārsvars brīdi bija pat 19 pungtu, tad pazemināj ās līdz 11, atkal pieauga, un spēle beidzās ar 70:53 uzvaru.

Abām vienībām, sedzot cilvēka cilvēku, krietns bija sodu „birums," kuŗu kopsumma 45(!) TLSK kontā no tiem rakstāmi 27, bet Vanagu 10. Vanagu precīzie sodu iemetienu reālizēšanā šoreiz bija liela palīgs uzvarai.

DV spēlēja un punktus guva: Litaunieks 18, Miezītis 15, Timbers 15, Richters 14, Spricenieks 5, Ozoliņš 2, Bricis 1, Kadiķis un Ārgalis.

TLSK — Ansons 13, Freibergs 10, Ploriņš 7, Circenis 7, Simsons 6, Skujiņš 4, Pērkons 4, Kazaks 2.

Galda tenisa sacīkstes Toronto

I. r. no kr.: I. Kāpostiņa, P. Gvildis, Z. Kasperavičiete. 2. r.: I. Kāpostiņš, M. Žulps, B. Skujiņa, M. Žulpa, V. Ādmine, V. Eichvalds, I. Pastrauskas, Z. Zentiņš J. Kreiļa uzņ.

Baltiešu sporta federācija Kanadā, kuŗas sēdeklis ir Toronto, jau ceturto gadu pēc kārtas organizē sacensības baltiešu jaunatnes starpā. Šogad sporta svētku ietvaros paredzētās galda tenisa sacīkstes lietderības labā atdalījā no basketbola un volejbola sacīkstēm, kas būs maija mēneša pēdējā piektdienā un sestdienā. Galda tenisa sacīkstes notika svētdien, 20. februārī, galda tenisa centra telpās. Sacensības ritēja ļoti spraigi no rīta līdz vakaram. Kopsummā latvieši guva labākos panākumus, uzvarot komandu sacensībā lietuviešus ar 5:3 un igauņus ar 5:1. Lietuvieši uzvarot igauņus ar 5:0, ierindojās otrā vietā. Komandu sacensībā igauņiem vienīgo uzvaru pret latviešiem izcīnīja apdāvinātais Jurnans, uzvarot divos setos spēcīgo Žulpu, kas individuālās sacensībās gandrīz ieguva pirmo vietu. Latviešus komandu sacensībās reprezentēja Žulps, Eichvalds, Jaunzems. Lietuviešus — Gvildīs, Nešukaitis, Paltrokas, bet igauņus — Jurnans, Šteinbergs un Kuliks.

Komandu sacensībām sievietēm startēja tikai latvietes un lietuvietes. Kasperavičiute uzvarēja Žulpu ar 24:21, Skujiņa Černausku ar — 21:4 un 21:7, Kāpostiņa Dalidieni ar 25:23 un 21:10, Kasperavičiute Skujiņu ar 20:22, 21:22 un 21:11, Kāpostiņa Černauskas ar 21:0, un 21:1, Žulpa Dalidieni ar 16:21, 21:18 un 21:13, bet Kāpostiņa Kasperavičiuti ar 21:16 un 21:13, rezultāts 5:2 latviešu labā.

Vīriešu vienspēlēs startēja 14 spēlētāju. Sacensības norisinājās pēc 2 zaudējumu sistēmas. Gvildis, kas ne komandu spēlēs, nedz arī vienspēls nezaudja nevienu spēli, izcīnījis pirmo vietu. Tomēr finālspēle pret Žulpu izvērtās ļoti sīva, un to izšķīra tikai trešais sets. Trešā setā Žulps veda ar lielu punktu starpību, un grūti bija iedomāties, ka viņš varētu zaudēt. Bet, Žulpam zaudējot veselu rindu vieglu bumbu, Gvildis rezultātu izlīdzina un uzvar. Rezultāts 21:12, 21:23 un 22:20. Otrā vietā paliek Žulps ar divām pret Gvildi zaudētām spēlēm, trešajā Eichvalds, 4. lietuvietis Nešukaitis.

Sieviešu vienspēlēs startēja 6 dalībnieces, no latvietēm Kāpostiņa, Žulpa un Skujiņa. Pirmo vietu ar vienu zaudējumu ieguva Kāpostiņa. Kāpostiņa ar lietuvieti Černausku tikās trīs reizes, pirmajā uzvarēja Kāpostiņa ar 21:19 un 24:22, otrā lietuviete ar 21:16 un 21:7, bet finālā Kāpostiņa, kas, šķiet, nebija vesela, tomēr uzvarēja ar 21:14, 21:14. Otro vietu izcīnīja Kasperavičiute, bet 3. vietā ierindojās Skujiņa, kaš par pirmo zaudējumu Žulpai spēja revanšēties, atstājot to aiz sevis.

Jauktās dubultspēlēs uzvarēja Eichvalds ar Kāpostiņu bez zaudējuma, otrā vietā Žulps ar Ādmini ar diviem zaudējumiem, bet 3. Gvildis ar Kasperavičiuti arī ar diviem zaudējumiem. Vīriešu dubultspēlēs uzvarēja Žulps ar Eichvaldu, ar 1 zaudējumu, pret lietuviešiem Gvildi un Nešukaiti, otrā vietā Kuga ar Apsīti, kas prata uzvarēt lietuviešu pāri, bet vēlāk zaudēja pret Žulpu un Eichvaldu. Trešajā vietā palika lietuvieši — Gvildis ar Nešukaiti. Sieviešu dubultspēlēs uzvarēja Ādmine ar Skujiņu, otrā vietā Kāpostiņa ar Žulpu, bet 3. lietuvietes Dalindiene ar Kasperavičiuti.

Bija gādāts arī par bagātu balvu klāstu. Nevainojami ritēja sacīkšu vadība, federācijas locekļa Imanta Kāpostiņa vadībā ar lieliskiem asistentiem J. Ādmini un M. Kazāku. Uzvarētājiem balvas pasniedza BS-FK vics-prdis Ž. Zentiņš.

Jaunās vācu armijas...

(Pārnesums no 3. lpp.)

likvidēs. Armijai noderīgos individuāli iesaistīs armijā, bet pārējos saimniecībā. Lai gan pie okupācijas armijām nodarbinātajiem nesen paaugstinātas algas, kas uzlabos arī latviešu „melno" stāvokli, tad pastāv bažas, ka vismaz pašreizējā veidā tālākā nākotnē ir apdraudēta arī latviešu sardžu, transporta un darba vienību eksistence, kaut arī pulkvedim Vilim Janumam Heidelbergas amerikāņu stābā apsolīts, ka latviešu vienības varēs pastāvēt, kamēr vien amerikāņu armija būs Rietumvācijā.

DARBA SPĒKA PROBLĒMA

Sakarā ar armijas organizēšanu, Rietumvācijā kļūst aktuāla arī darba spēka problēma. Bezdarbnieku skaits gan vienmēr svārstās ap miljonu, bet saimniecības ministrs Erhards plāno ievest lētos italiešu strādniekus mazāk kvalificētiem darbiem. Pašu bezdarbniekiem, kas visvairāk sastādās no vecākiem cilvēkiem, vācu un ārzemju bēgļiem, lai nesadārdzinātu bruņošanos un nemazinātu vācu konkurences spējas pasaules tirgos, pēc vāciešu saimniecības aprindu domām, esot izdevīgāk maksāt bezdarba vai sociālos pabalstus. Šie plāni gan pagaidām atdūrušies pret negaidītu sīvu bēgļu ministrijas, arodbiedrību un citu organizāciju pretestību, kāpēc iespējams, ka izpaliekot italiešu darba spēkam uzlabosies arī latviešu trimdinieku darba izredzes un materiālais stāvoklis. Arodbiedrības un vācu sociāldemokrati, kas vietām sevišķi labi sapratušies ar dažiem vācu luterāņu bīskapiem un citām organizācijām, gan pieteikuši arī sīkstu pretestību armijas izveidošanai. **V. Akācis**